

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ
(e-Learning)»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

ΖΕΥΓΑΔΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Επιβλέπων καθηγητής: Χαράλαμπος Μουζάκης

Ρέθυμνο, Μάρτιος 2024

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ

(e-Learning)»

[Αριθμ. ΦΕΚ 635 τ.Β΄/9.3.2016]

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος ΠΜΣ:

Καθηγητής Αναστασιάδης Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

ΖΕΥΓΑΔΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2, 4, 6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν προσβάλλει κάθε μορφής πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον.

© Πανεπιστήμιο Κρήτης, ΠΤΔΕ, ΕΔΙΒΕΑ, 2024

Το Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Κρήτης και ειδικότερα το Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α., διατηρεί το δικαίωμα της χρήσης και αναπαραγωγής της παρούσας εργασίας για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

«Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Ζευγαδάκη Ευαγγελία

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής:

Χαράλαμπος Μουζάκης

Καθηγητής –Σύμβουλος ΕΑΠ

Ρέθυμνο, Μάρτιος 2024

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Ευχαριστίες

Στον Αγγελή για τις υπέροχες ιδέες του και στον Φώτη που ήταν πάντα πρόθυμος να βοηθήσει.

Σε κάθε παιδί που συμμετείχε στην έρευνα και στους δασκάλους τους, που το έκαναν εφικτό.

Στον κο Μουζάκη για την υπομονή και την καθοδήγησή του, σε κάθε βήμα αυτής της εργασίας.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη.....	1
1. Εννοιολογικές αρχές.....	4
1.1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, βιβλιογραφική ανασκόπηση	4
1.2 Σχολική Εξ αποστάσεως εκπαίδευση	6
1.2.1 Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση	6
1.3 Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	7
1.3.1 Οι βασικές αρχές πολυμεσικής μάθησης του Mayer για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	8
1.3.2 Βασικές αρχές του Holmberg για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	10
1.3.3 Βασικές αρχές της Mena για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	10
1.3.4 Λιοναράκης για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	11
1.3.4.1 Η κατηγοριοποίηση των “κειμένων”, η ταξινόμια West Λιοναράκη	12
1.4 Άτομα με αναπηρία	14
1.5 Κοινωνική ευαισθητοποίηση και Δεξιότητες Ζωής	15
1.6 Ο ρόλος του σχολείου, το αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού	16
2. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.....	17
2.1 Το Πλαίσιο Συνομιλίας (Conversational Framework) της Laurillard	17
2.2 Θεωρία εννοιολογικής μάθησης των Mayes και Fowler	22
2.3 Το εκπαιδευτικό σχήμα των πέντε σταδίων της Salmon (E-moderating).....	24
3. Μεθοδολογία έρευνας.....	28
3.1 Εισαγωγή	28
3.2 Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα.....	28
3.2.1 Σκοπός	28
3.2.2 Ερευνητικοί στόχοι	28
3.2.3 Ερευνητικά ερωτήματα.....	28
3.3 Είδος έρευνας	30
3.4 Χρονική περίοδος της έρευνας	30

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

3.5 Μέθοδος δειγματοληψίας- Συμετέχοντες στη έρευνα	30
3.6 Μέθοδοι της έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων	31
3.7 Τρόποι επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων	32
3.8 Περιορισμοί της έρευνας	32
3.9 Ζητήματα δεοντολογίας	32
3.10 Μεθοδολογία σχεδιασμού και υλοποίησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού	33
4.Παρουσίαση και σχολιασμός αποτελεσμάτων έρευνας	45
4.1 Εισαγωγή	45
4.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ειδικών της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης	45
4.2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων	45
4.2.2 Ερευνητικοί Άξονες	46
4.3.Παρουσίαση αποτελεσμάτων μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα.....	69
4.3.1 Δημογραφικά στοιχεία	69
4.3.2 Ερευνητικά Ερωτήματα	69
4.3.3 Αδυναμίες και σημεία βελτίωσης του παιδαγωγικού υλικού.....	78
5. Συμπεράσματα.....	80
5.1 Εισαγωγή	80
5.2 Συμπεράσματα της έρευνας	80
5.3 Περιορισμοί της παρούσας εργασίας	84
5.4 Συνεισφορά της παρούσας εργασίας	85
5.5 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	85
Παράρτημα Α.....	87
Παράρτημα Β	89
Παράρτημα Γ.....	91
Βιβλιογραφία	101

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία, διερευνά τη δυνατότητα ευαισθητοποίησης παιδιών δημοτικού απέναντι σε θέματα αναπηρίας, με τη χρήση παιδαγωγικού υλικού, βασισμένο στις αρχές της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Στόχος ήταν η σχεδίαση, υλοποίηση και αξιολόγηση μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης στο πλαίσιο της συμπληρωματικής σχολικής ΕξΑΕ, χρησιμοποιώντας διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό για την ενημέρωση παιδιών ως προς θέματα που σχετίζονται με τέσσερις βασικές κατηγορίες αναπηριών: την τύφλωση, την κώφωση, την κινητική αναπηρία και τον αυτισμό.

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση του παιδαγωγικού υλικού, βασίστηκε σε θεωρητικές προσεγγίσεις και αρχές της ΕξΑΕ, όπως αυτές αποτυπώνονται στις θεωρίες του Mayer, του Λιοναράκη και άλλων ειδικών. Το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε με τη χρήση των εργαλείων του H5P και ενσωματώθηκε στην πλατφόρμα Chamilo του Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.

Για την αποτίμηση του, ως προς τις αρχές της ΕξΑΕ, πραγματοποιήθηκε ποιοτική έρευνα, στην οποία συμμετείχαν συμφοιτητές της ερευνήτριας στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα ως ειδήμονες, και η συλλογή πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ερωτηματολογίου ανοιχτών ερωτήσεων. Έπειτα αξιολογήθηκε από μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, όπου πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα, με τη χρήση δύο ερωτηματολογίων κλειστών ερωτήσεων, τα οποία χορηγήθηκαν πριν και μετά την επαφή των παιδιών με το εν λόγω υλικό.

Η ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων, έδειξε την ικανοποιητική εφαρμογή των αρχών που διέπουν την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, όπως επίσης και την επιτυχημένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παιδιών που συμμετείχαν στην έρευνα, απέναντι σε θέματα αναπηρίας.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι βασικές εννοιολογικές αρχές της παρούσας εργασίας. Παρατίθενται η ταξινόμια των West-Λιοναράκη, και οι βασικές αρχές της ΕξΑΕ όπως αποδόθηκαν από τον Holmberg, από τον Mayer και από την Mena. Έπειτα περιγράφονται οι έννοιες της αναπηρίας και της κοινωνικής ευαισθητοποίησης, όπως επίσης και ο ρόλος του σχολείου σε δεξιότητες ζωής,

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

βάσει του αναλυτικού προγράμματος του δημοτικού.

Στο δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει την βιβλιογραφική ανασκόπηση για το πεδίο που αφορά στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όπως αυτά αποτυπώθηκαν κατά την Laurillard, τους Mayes και Fowler και την Salmon.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη μεθοδολογία εφαρμογής των δύο ερευνών και της ανάπτυξης του παιδαγωγικού υλικού.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, γίνεται ανάλυση των αποτελεσμάτων και των δύο ερευνών.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται περιγραφή των συμπερασμάτων της έρευνας, η πιθανή συνεισφορά της στην επιστημονική κοινότητα και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

Ακολουθούν η Βιβλιογραφία και τα Παραρτήματα.

Λέξεις - Κλειδιά:

Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, σχολική ΕΞ Αποστάσεως Εκπαίδευση, e-learning, Άτομα με Αναπηρία, ευαισθητοποίηση

Abstract

This diploma thesis, explores methods of raising the awareness of primary school children on disability issues, using pedagogical material based on the principles of Distance Education. The aim was to design, implement and evaluate an integrated intervention in the context of the complementary school distance education, using interactive educational material to inform children on issues related to four main categories of disabilities: blindness, deafness, motor disability and autism.

The design and implementation of the pedagogical material was based on theoretical approaches of Distance Education, as demonstrated by Mayer, Lionarakis, and other specialists. The educational material was created using the H5P toolset and was integrated into the Chamilo platform of E.DI.V.E.A.

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία 2

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

For its evaluation, in relation to the principles of DE, a qualitative survey was carried out, in which fellow students of the researcher participated in the postgraduate program as experts, and the data collection was carried out using an open-ended questionnaire. It was then evaluated by fifth and sixth grade students, where quantitative research was carried out, using two closed-ended questionnaires, which were administered before and after the children's contact with the material.

The analysis of the research data showed the satisfactory application of the principles governing DE, as well as the successful information and raised awareness of the children who participated in the research on disability issues.

The first chapter presents the basic conceptual principles of this thesis. The West-Lionarakis taxonomy and the basic principles of DE as rendered by Holmberg, Mayer and Mena are listed. Then the concepts of disability and social awareness are described, as well as the role of school in life skills, based on the primary school curriculum.

The second chapter includes a literature review of the field of design, development and evaluation material in DE, as reflected in Laurillard, Mayes and Fowler and Salmon.

The third chapter refers to the methodology of applying the two surveys and the development of the pedagogical material.

In the fourth chapter, the results of both surveys are analysed.

The fifth and final chapter describes the conclusions of the research, its possible contribution to the scientific community and proposals for future research.

The Bibliography and Appendices follow.

Keywords:

Distance Education, School Distance Education, e-learning, people with disabilities, awareness

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1. Εννοιολογικές αρχές

1.1 Εξ αποστάσεως εκπαίδευση, βιβλιογραφική ανασκόπηση

Από τη δεκαετία του 1970, που πρωτοσυναντάται ο όρος εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Λιοναράκης Α., 2006), έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί. Καθώς και η ίδια η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ωριμάζει και διαμορφώνεται, είναι φυσικό να εμπλουτίζονται και οι ορισμοί της με τα χρόνια.

Αρχικά, δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην απόσταση και τον διαφορετικό χρόνο των εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ο Moore (1973) αντιλαμβάνεται την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως ένα σύνολο διδακτικών μεθόδων, όπου οι εκπαιδευτικές διαδικασίες διαχωρίζονται από τις μαθησιακές, συμπεριλαμβάνοντας εκείνες που σε μια παρόμοια κατάσταση θα λάμβαναν χώρα με την παρουσία εκπαιδευόμενων, με τέτοιο τρόπο ώστε η επικοινωνία διδάσκοντα και διδασκόμενου να διευκολύνεται με τη χρήση έντυπου, ηλεκτρονικού ή μηχανικού υλικού και άλλων μέσων.

Ο Holmberg (1977) ορίζει την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ως την εκπαίδευση που παρέχεται σε όλες τις βαθμίδες, χωρίς τη συνεχή και άμεση επιτήρηση διδασκόντων, χωρίς την παρουσία διδασκόντων και διδασκόμενων στον ίδιο χώρο, αλλά με τα οφέλη της οργάνωσης, της καθοδήγησης και της επίβλεψης ενός εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Ο Keegan (1980) πιο συγκεκριμένα, δίνει μεγάλη σημασία στα στοιχεία εκείνα, που κάνουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση να διαφέρει από την διά ζώσης μάθηση (Saykili, A., 2018) συνοψίζοντας τα βασικά χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα εξής

- η απομακρυσμένη σχέση μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου,
- ο ρόλος που διαδραματίζει ο εκπαιδευτικός οργανισμός στο σχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού, και στην προετοιμασία του πλαισίου υποστήριξης των σπουδαστών,
- η χρήση τεχνικών μέσων, τόσο για το διαμοιρασμό του υλικού αλλά και για τη διασύνδεση του εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου,

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

- η εξασφάλιση αμφίδρομης επικοινωνίας στοχευμένη στα μέγιστα οφέλη για τον εκπαιδευόμενο, εμπεριέχοντας ακόμα και τον άμεσο διάλογο,
- η δυνατότητα συναντήσεων τόσο για διδακτικούς, όσο και για κοινωνικούς σκοπούς, και τέλος
- η συμμετοχή σε μια βιομηχανοποιημένη μορφή εκπαίδευσης

Ο ίδιος ο Keegan, αναθεωρώντας τον ορισμό που έδωσε, το 2001, ελάχιστα τον τροποποίησε, προσθέτοντας στην ουσία την απουσία της μαθησιακής ομάδας, σχεδόν σε μόνιμη βάση, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται περισσότερο μέθοδοι εξατομικευμένης διδασκαλίας, παρά ομαδικής και αφαιρώντας από την αρχική του προσέγγιση τη συμμετοχή σε μια βιομηχανοποιημένη μορφή εκπαίδευσης ως χαρακτηριστικό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Ο Devlin ήδη από το 1989 (όπως αναφ. στον Λιοναράκης, 2006) θεωρεί πως “θα πρέπει να [...] δοθεί ένα ψυχοκοινωνικό πλαίσιο” στον ορισμό της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς δεν μπορεί να είναι ολοκληρωμένος αν δεν ξεφύγει από τα “χωρικά και γεωγραφικά όρια”.

Ξεφεύγοντας από τα όρια στα οποία αναφέρεται ο Devlin, ο Λιοναράκης (2001) ορίζει την ΕΞΑΕ ως “την εκπαίδευση που διδάσκει και ενεργοποιεί το μαθητή πώς να μαθαίνει μόνος του και πώς να λειτουργεί αυτόνομα προς μία ευρετική πορεία αυτομάθησης και γνώσης”.

Ο Λιοναράκης, επίσης, (1998) εισάγει την έννοια της πολυμορφικότητας και τονίζει την αποπροσανατολιστική διάσταση του ορισμού όταν αυτός μένει στην απλοϊκή ερμηνεία της φυσικής απόστασης και δεν αναφέρεται σε παιδαγωγικά δεδομένα.

Πιο συγκεκριμένα ο Λιοναράκης αναφέρει πως

“Η πολυμορφική εκπαίδευση προτείνεται ως όρος, ο οποίος οριοθετεί τη διάσταση της απόστασης μέσα σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο προσεγγίσεων α) ποιότητας και β) χρήσης μέσων και εργαλείων. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση από τη φύση της θα πρέπει να περιέχει εκπαιδευτικό υλικό προσανατολισμένο στη μάθηση και τη διδασκαλία. Τα μέσα που χρησιμοποιεί (έντυπο υλικό, οπτικοακουστικά, νέες τεχνολογίες κ.α.) δεν βασίζονται πάντα σε μια ποιοτική προσέγγιση. Από τη στιγμή

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

όμως που τα δεδομένα αυτά καλύπτονται και η εκπαίδευση από απόσταση καλύπτει όχι μόνο τα μέσα, αλλά και τις αρχές μάθησης και διδασκαλίας, τότε διαφοροποιείται και **δύναται να καλείται πολυμορφική εκπαίδευση**. Έτσι ο όρος 'πολυμορφική εκπαίδευση' λαμβάνει μια ιδιαίτερη αξία και υποδηλώνει την ποιοτική εκπαίδευση που λειτουργεί με αρχές μάθησης και διδασκαλίας σε ένα εξ αποστάσεως περιβάλλον" (Λιοναράκης, 1998).

1.2 Σχολική Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται στην εκπαίδευση που παρέχεται σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, από απόσταση, και αναφέρεται σε παιδιά σχολικής ηλικίας και ενήλικες, με την αξιοποίηση της εκάστοτε σύγχρονης τεχνολογίας και τη χρήση πολυμορφικού υλικού (Βασάλα, 2005 όπως αναφ. στους Καραγιάννη, Αναστασιάδη 2009). Σύμφωνα με τις Μίμινου και Σπανακά (2013) η σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να διακριθεί σε τρεις κατηγορίες. Καταρχάς στην Αυτοδύναμη σχολική εξΑΕ, η οποία "παρέχει ολοκληρωμένα προγράμματα πλήρως αναγνωρισμένα και ταυτόσημα με το συμβατικό σύστημα εκπαίδευσης", με την απαιτούμενη διαφοροποίηση στο είδος του εκπαιδευτικού υλικού και στον τρόπο επικοινωνίας. Χρησιμοποιώντας σύγχρονους ή ασύγχρονους τρόπους επικοινωνίας (κυρίως τηλεδιασκέψεις), δημιουργούνται με αυτόν τον τρόπο εικονικά σχολεία, με παραδείγματα στην Ευρώπη, την Ασία, την Αφρική, την Αμερική και την Αυστραλία. Μια δεύτερη κατηγορία αποτελεί η Μεικτή/Πολυμορφική/Συνδυαστική εκπαίδευση, η οποία όπως δηλώνει και η ονομασία της, συνδυάζει συμβατικούς τρόπους μάθησης και εξ αποστάσεως διαδικτυακές μορφές εκπαίδευσης, με στόχο την ουσιαστική αλληλεπίδραση. Τέλος η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στη Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

1.2.1 Συμπληρωματική σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Η σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση στην Ελλάδα, λειτουργεί κυρίως συμπληρωματικά, με εξαίρεση τις ημέρες της πανδημίας που λειτούργησε

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

αυτοδύναμα. Ακολουθεί τις αρχές της αυτοκαθοδηγούμενης μάθησης, ενισχύοντας όμως την παραδοσιακή διδασκαλία. Τα παιδιά που συμμετέχουν σε αυτήν, είναι μαθητές του συμβατικού σχολείου και ταυτόχρονα παρακολουθούν εξ αποστάσεως σχολικά μαθήματα, είτε μαθήματα που δεν περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών (Παλαιοδήμου, 2017). Αφορά κυρίως στην παρακολούθηση μεμονωμένων μαθημάτων με συγκεκριμένο στόχο, αλλά και συνεργασίες σχολείων μέσα από τα σχολικά δίκτυα, με σκοπό την ολοκλήρωση κάποιων εργασιών και τη συμμετοχή σε τηλεδιασκέψεις διαφόρων μαθησιακών αντικειμένων (Μιμίνου & Σπανακά, 2013).

Ένα ολοκληρωμένο παράδειγμα συμπληρωματικής εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αποτελεί το πρόγραμμα ΟΔΥΣΣΕΑΣ όπου υλοποιείται στην Ελλάδα από το 2000 έως και σήμερα με τη χρήση εφαρμογών επικοινωνίας όπως η τηλεδιάσκεψη, φέρνοντας κοντά απομακρυσμένες μεταξύ τους σχολικές τάξεις (Αναστασιάδης, 2017).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μια από τις πιο σημαντικές προσπάθειες συμπληρωματικής ΕΞΑΕ αποτελεί η πλατφόρμα «eTwinning», (www.etwinning.net) η οποία ξεκίνησε να λειτουργεί το 2005. Σκοπός της είναι η υποστήριξη και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ σχολείων, (είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα), κάνοντας χρήση των ΤΠΕ, παρέχοντας τα απαραίτητα εργαλεία και τις υπηρεσίες προς αυτόν τον σκοπό (Κεραμιδά & Ψιλλέλης, 2005).

1.3 Σχεδιασμός εκπαιδευτικού υλικού για την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού υλικού, είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς αποτελεί ταυτόχρονα το μέσο και το σκοπό, σε αντίθεση με τη δια ζώσης εκπαίδευση. Το εκπαιδευτικό υλικό στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν αποτελεί απλή ψηφιοποίηση υπάρχοντος υλικού, ούτε παρουσιάζει απλά την ύλη για το εκάστοτε θεματικό πεδίο στο οποίο αναφέρεται (Παπανδρέου, 2017). Αποτελεί έναν ολοκληρωμένο κύκλο εκπαίδευσης, εμπλέκοντας ενεργά τον εκπαιδευόμενο και υποστηρίζοντάς τον, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας της μάθησης.

Η παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού έχει απαραίτητη προϋπόθεση, να έχει

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

προηγηθεί προσεκτικός παιδαγωγικός σχεδιασμός, ο οποίος θα έχει ευελιξία και δυναμικότητα. Θα πρέπει να στοχεύει στην πραγμάτωση της εξατομικευμένης μάθησης, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες αλληλεπίδρασης μεταξύ: των εκπαιδευόμενων, των εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευτών, και τέλος των εκπαιδευόμενων και του εκπαιδευτικού περιεχομένου, με στόχο την αποτελεσματικότερη και βέλτιστη ποιοτικά μάθηση (Σπανακά, 2006, όπως αναφ. στους Χουλιαρά, Λιοναράκη, Σπανακά 2011)

1.3.1 Οι βασικές αρχές πολυμεσικής μάθησης του Mayer για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Ο Mayer ήδη από το 1997 εισάγει πέντε βασικές αρχές στις οποίες θα πρέπει να βασίζεται η παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού με τη χρήση πολυμέσων, με στόχο την βέλτιστη κατανόηση της δοσμένης επιστημονικής εξήγησης. Τις αρχές αυτές αποτελούν οι:

Αρχή της πολυμεσικής μάθησης, σύμφωνα με την οποία είναι περισσότερο αποτελεσματικό να παρουσιάζεται μια εξήγηση με δύο τρόπους αντί για έναν. Για παράδειγμα σε ένα κείμενο, τοποθετούνται ενισχυτικά σχετικές εικονογραφήσεις με λεζάντες, κοντά στις αντίστοιχες λέξεις.

Αρχή της συνάφειας, η οποία σχετίζεται με την ταυτόχρονη παρουσίαση λέξεων και εικόνων, , καθώς υπάρχει μεγαλύτερη κατανόηση όταν οι αντίστοιχες λέξεις και εικόνες παρουσιάζονται την ίδια στιγμή από ότι αν διαχωρίζονται χρονικά.

Αρχή της Διάσπασης Προσοχής, σύμφωνα με την οποία όταν χρησιμοποιείται αφήγηση στην πολυμεσική μάθηση, θα πρέπει να παρουσιάζεται ως ακουστικό υλικό και όχι οπτικοποιημένη στην οθόνη, καθώς το κείμενο, δοσμένο ταυτόχρονα με κινούμενη εικόνα είναι πιθανό να υπερφορτώσει το οπτικό σύστημα επεξεργασίας πληροφοριών, σε αντίθεση με την αφήγηση που επεξεργάζεται στο σύστημα λεκτικών πληροφοριών.

Αρχή των Ατομικών Διαφορών. Η τέταρτη αρχή αφορά στις διαφοροποιήσεις που, ενδεχομένως, επέρχονται στις επιδράσεις πολυμέσων, συνάφειας και διάσπασης προσοχής, οι οποίες εξαρτώνται από το προφίλ κάθε εκπαιδευόμενου.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Αρχή της Συνοχής. Τέλος η πέμπτη αρχή, βασίζεται στο ότι οι άνθρωποι μαθαίνουν αποτελεσματικότερα όταν τους δοθεί μια συνεκτική περίληψη, η οποία αναδεικνύεται μέσα από σχετικές λέξεις και εικόνες, από ότι όταν τους δοθεί ένα εκτενές κείμενο. Ορίζει λοιπόν πως όταν παρουσιάζεται μια πολυμεσική εξήγηση, είναι προτιμότερο να μην γίνεται χρήση περιττών λέξεων και εικόνων και να δίνονται λίγες και απλές επεξηγήσεις.

Ο Mayer σταδιακά αναφέρεται και σε άλλες αρχές με στόχο τη βέλτιστη εκπαίδευση των συμμετεχόντων (2005, 2017).

Αρχή της τροπικότητας. Είναι προτιμότερη η χρήση της αφήγησης σε σχέση με την παράθεση γραπτών κειμένων.

Αρχή της συνοχής. Το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να είναι απαλλαγμένο τόσο από περιττές λεκτικές, αλλά και οπτικές πληροφορίες, καθώς οι εκπαιδευόμενοι, μαθαίνουν καλύτερα όταν δεν αποσπώνται από μη σχετικές με το γνωστικό αντικείμενο πληροφορίες.

Αρχή της πρωσοποποίησης. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη αρχή, ο Mayer προτείνει τη χρήση φιλικής γλώσσας και δεύτερου προσώπου, ώστε να συνδέεται ο εκπαιδευόμενος καλύτερα με το εκπαιδευτικό υλικό, όπως και τη χρήση διαδραστικών δραστηριοτήτων.

Αρχή της φωνής. Όπου υπάρχει αφήγηση, οι φωνές που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι ευγενικές και φιλικές.

Αρχή της εικόνας. Η ύπαρξη της εικόνας του αφηγητή, εντός του εκπαιδευτικού υλικού, δεν βοηθάει απαραίτητα τους εκπαιδευόμενους στη διαδικασία της μάθησης.

Αρχή της κατάτμησης. Είναι προτιμότερη η σύντομη και συνοπτική παρουσίαση των πληροφοριών και η αποφυγή μακροσκελών αφηγήσεων, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να μπορούν να αποθηκεύουν και να διατηρούν τις καινούριες πληροφορίες, είτε παρουσιάζονται ακουστικά, είτε οπτικά (Mayer & Moreno, 2005).

Αρχή της σηματοδότησης. Η κατεύθυνση της προσοχής του εκπαιδευόμενου, με στόχο την ουσιαστικότερη επεξεργασία των πληροφοριών, μπορεί να επιτευχθεί με την παροχή κατάλληλων νύξεων (2001).

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Αρχή της χρονικής συνάφειας. Όταν γίνεται χρήση εικόνων, αυτές θα πρέπει να παρουσιάζονται ταυτόχρονα με τις σχετικές λέξεις και όχι διαδοχικά (2001).

Αρχή της προπαίδευσης. Είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα εισαγωγικό εκπαιδευτικό υλικό πριν την έναρξη του γνωστικού αντικείμενου, το οποίο θα περιλαμβάνει επεξηγήσεις σχετικά με την διαδικασία μελέτης που θα πρέπει να ακολουθηθεί, όπως επίσης και επεξηγήσεις και οδηγίες για το περιβάλλον εργασίας.

1.3.2 Βασικές αρχές του Holmberg για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Το γνωστικό αντικείμενο, σύμφωνα με τον Holmberg (2002), θα πρέπει να παρουσιάζεται με τη χρήση απλής και καθομιλουμένης γλώσσας, με ευανάγνωστη γραφή και μέτρια πυκνότητα πληροφοριακών δεδομένων και να αποτυπώνεται σε φιλικό και προσωπικό ύφος, χρησιμοποιώντας προσωπικές και κτητικές αντωνυμίες. Οι τυχόν αλλαγές θεμάτων θα πρέπει να οριοθετούνται μέσα από σαφείς αναφορές, και στην περίπτωση που γίνεται χρήση προφορικού λόγου με αλλαγή των εκφωνητών αντίστοιχα.

Πέρα από τέτοιου είδους χαρακτηριστικά δόμησης του υλικού ο Holmberg κρίνει πως το υλικό που θα διαμορφωθεί θα πρέπει να παρέχει την απαιτούμενη καθοδήγηση προς τον εκπαιδευόμενο ως προς το τι πρέπει να κάνει, τι πρέπει να αποφύγει, αλλά και σε τι θα πρέπει ο εκπαιδευόμενος να δώσει ιδιαίτερη σημασία, προτρέποντας τους εκπαιδευόμενους να ανταλλάσσουν απόψεις σε σχέση με το τι πρέπει να γίνει αποδεκτό και τι όχι. Τέλος, θεωρεί πως θα πρέπει να γίνονται προσπάθειες με σκοπό τη συναισθηματική εμπλοκή του σπουδαστή μέσω του υλικού, με στόχο την ανάπτυξη προσωπικού ενδιαφέροντος.

1.3.3 Βασικές αρχές της Mena για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Η Mena (1993), ως κεντρικό άξονα στην διαδικασία της μάθησης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, θέτει τον εκπαιδευόμενο και την εμπλοκή του με το γνωστικό αντικείμενο. Μέσα από τις αρχές της, στοχεύει στην προαγωγή της φαντασίας και της δημιουργικότητας, δίνοντας γενικότερες κατευθύνσεις και αποφεύγοντας πρακτικές οδηγίες για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του υλικού

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

(όπως αναφ. στους Γκιόσος και Κουτσούμπα, 2005). Καταλήγει λοιπόν στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό θα πρέπει να δημιουργηθεί, έχοντας υπόψη την

“Ενσωμάτωση και αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών

Κριτική συζήτηση των πληροφοριών

Ενσωμάτωση των απόψεων των εκπαιδευόμενων στο εκπαιδευτικό υλικό

Ανάπτυξη διαύλων επικοινωνίας μεταξύ των εκπαιδευόμενων με στόχο την ανατροφοδότησή τους

Θεώρηση του εκπαιδευόμενου ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες

Έμφαση στη δημιουργία δραστηριοτήτων που προάγουν την αυτόνομη κριτική σκέψη και όχι τη στείρα αναπαραγωγή των ήδη επεξεργασμένων ιδεών”

Έτσι, η Μena, πρεσβεύει πως θα πρέπει να αποφευχθεί η απλή παράθεση πληροφοριών, με σκοπό την ανάπτυξη ενός αμφίδρομου και αλληλεπιδραστικού εκπαιδευτικού υλικού, και προτείνει να υπάρχει η απαραίτητη πληροφόρηση, ώστε τα δεδομένα να συμβάλλουν στην κατανόηση του υλικού. Θα πρέπει να δίνονται ευκαιρίες για αναστοχασμό, όπου οι εκπαιδευόμενοι είτε ατομικά είτε συλλογικά να μπορούν να συσχετίσουν τα νέα δεδομένα και να εφαρμόσουν τη νέα γνώση στη δική τους πραγματικότητα (σχετικοποίηση δεδομένων), ώστε να εμβαθύνουν στη γνώση ενός συγκεκριμένου θεματικού πεδίου, αλλά και η δυνατότητα για ανταλλαγή και συζήτηση, με σκοπό την προαγωγή της συνεργατικής μάθησης. Η νέα γνώση, μέσα από την επεξεργασία, θα πρέπει να οδηγεί στην αυτογνωσία και τέλος κομβικής σημασίας θέτει την αξιολόγηση μέσα από ποικίλες μεθόδους, ώστε να μπορεί να αποτιμηθεί η εκάστοτε πρόοδος των εκπαιδευόμενων. (Γκιόσος & Κουτσούμπα, 2005).

1.3.4 Λιοναράκης για το υλικό στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον Λιοναράκη (2006), ενώ η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως πολυμορφική, *“αποτελεί μια ευέλικτη εκπαιδευτική εφαρμογή και συνδέεται με την απόλυτη ελευθερία επιλογών στα μέσα μεταφοράς της πληροφορίας και επικοινωνίας”* ο σχεδιασμός και η παραγωγή του εκπαιδευτικού υλικού, θα πρέπει

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

να τηρεί κάποιες αυστηρές προϋποθέσεις.

Ο Λιοναράκης (2006) πρεσβεύει πως το εκπαιδευτικό υλικό απαιτείται να έχει σχεδιαστεί με γνώμονα την ομάδα στόχο και τις μαθησιακές ανάγκες που καλείται να καλύψει. Επίσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι θεωρίες της μάθησης, η μορφή αλλά και τα χαρακτηριστικά που θα έχει η δομή και το ύφος του εκπαιδευτικού υλικού.

Δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση μπορεί να έχει μικρή ή και καθόλου πρόσβαση στον εκπαιδευτή, το εκπαιδευτικό υλικό είναι εκείνο που θα πρέπει να υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο σε κάθε στάδιο της μελέτης του. Θα πρέπει να τον καθοδηγεί σε πέντε βασικά σημεία ως προς το τι πρέπει να κάνει, τον λόγο που πρέπει να το κάνει, πότε πρέπει να το κάνει, με ποιον τρόπο και τέλος να τον ανατροφοδοτεί για τον αν το έκανε σωστά.

Το υλικό οφείλει να αποδίδεται με προσιτό και κατανοητό τρόπο και να κινεί το ενδιαφέρον του εκπαιδευόμενου καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Θα πρέπει να είναι εμπλουτισμένο με δραστηριότητες και ασκήσεις ώστε να δίνεται το απαραίτητο κίνητρο να συνεχίσει σε κάθε βήμα, αλλά και να προωθεί την δημιουργική αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευόμενου και υλικού με απώτερο στόχο την κατάκτηση της γνώσης. Ο Λιοναράκης αναφέρει πως *“είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί ένα: ζωντανό, αμφίδρομο, προσιτό και φιλικό εκπαιδευτικό υλικό, εμπλουτισμένο με εφαρμογές, δραστηριότητες και ασκήσεις που θα κινήσουν το ενδιαφέρον του εκπαιδευόμενου, θα τον ενεργοποιήσουν και θα τον βοηθήσουν να ενταχθεί ομαλά στη διαδικασία της μάθησης δόθηκε προσοχή κατά τη δημιουργία του: α) Στην αναλυτική παρουσίαση του τι πρέπει να κάνει, γιατί το κάνει, πότε πρέπει να το κάνει, πώς να το κάνει και αν το έκανε σωστά και β) στην επιλογή άρθρων, ιστοσελίδων, εφαρμογών, & δραστηριοτήτων που προωθούν τη διαρκή & δημιουργική αλληλεπίδραση εκπαιδευόμενου - διδακτικού υλικού, οδηγώντας τον στην αποτελεσματική κατάκτηση της γνώσης”* (Λιοναράκης, 2005·Λιοναράκης, 2009· Γκίος & Κουτσούμπα, 2005).

1.3.4.1 Η κατηγοριοποίηση των “κειμένων”, η ταξινόμια West Λιοναράκη

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Βασιζόμενοι στο ότι το εκπαιδευτικό υλικό, αποτελεί τόσο τον βασικό άξονα όσο και το κίνητρο καθ' όλη τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ο West (1996) και στη συνέχεια ο Λιοναράκης (2001) παρουσίασαν συγκεκριμένες κατευθυντήριες αρχές όσων αναφορικά με τις μορφές, το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού. Σύμφωνα με αυτές, οι μορφές του υλικού κατηγοριοποιούνται σε τρεις δέσμες (Γκιόσος & Κουτσούμπα, 2005) :

Η πρώτη δέσμη εμπεριέχει το *κείμενο*, τα *προκείμενα* και τα *μετακείμενα* και αποτελούν τον κεντρικό άξονα του εκπαιδευτικού υλικού.

Το *κείμενο* αποτελεί τον βασικό κορμό του εκπαιδευτικού υλικού και συγκροτείται από ένα σταθερό κείμενο, το οποίο έχει αναπτυχθεί με επιστημονική συνοχή.

Τα *προκείμενα* αφορούν στη γενικότερη δομή του κειμένου και απαρτίζονται από τα περιεχόμενα, τους τίτλους των κεφαλαίων, τις ενότητες, τον σκοπό, τους γενικούς αλλά και τους επιμέρους στόχους, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του εκπαιδευτικού υλικού, λέξεις και έννοιες-κλειδιά, και τέλος διαγνωστικά τεστ.

Τα *μετακείμενα* συνιστούν τον απαραίτητο μηχανισμό ελέγχου μάθησης και περικλείουν τις συνόψεις των κεφαλαίων και των ενοτήτων, τα παραρτήματα, τα γλωσσάρια και τις περιλήψεις, την βιβλιογραφία, τις παραπομπές και τους οδηγούς για περαιτέρω μελέτη, καθώς και διάφορες δραστηριότητες ελέγχου.

Στη δεύτερη δέσμη βρίσκονται τα *διακείμενα*, τα *επικείμενα*, τα *παρακείμενα* και τα *περικείμενα* τα οποία κατά κύριο λόγο, λειτουργούν επεξηγηματικά και εμβαθυντικά σε σχέση με το βασικό κείμενο.

Τα *διακείμενα* συμπεριλαμβάνουν όλους εκείνους τους μηχανισμούς κατανόησης, αυτοαξιολόγησης και ανατροφοδότησης, εμπλουτισμένα με συμπεράσματα, περιλήψεις, αλλά και δραστηριότητες με στόχο την εναρμόνιση της προϋπάρχουσας γνώσης σε σχέση με τη νέα.

Τα *επικείμενα* αφορούν σε όλο εκείνο υλικό που συμπεριλαμβάνει οτιδήποτε αφορά σε επεξηγήσεις του εκπαιδευτικού υλικού, όπως ορισμοί, γλωσσάρια, διασαφηνίσεις ακόμα και περαιτέρω ερμηνευτικά κείμενα και σκοπό έχει να διευκολύνει την κατανόηση του βασικού κειμένου.

Τα *παρακείμενα* αναφέρονται σε μη-γλωσσικό ή ημι-γλωσσικό υλικό όπως οι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

φωτογραφίες, οι εικόνες και τα σχήματα όπου έχουν ρόλο την υποστήριξη της επιστημονικής ανάπτυξης του βασικού κειμένου.

Τα περιεχόμενα είναι τα εμβόλιμα επιπρόσθετα κείμενα που παρατίθενται για την “αναλυτικότερη εμβάθυνση” του βασικού κειμένου και περιλαμβάνουν μελέτες περίπτωσης, παραδείγματα και άλλα.

Η τρίτη δέσμη εμπεριέχει τα πολυκείμενα και τα πολυαντικείμενα και περικλείουν τους τρόπους ενίσχυσης του εκπαιδευόμενου για την επίτευξη της γνώσης, με κεντρικό άξονα την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου.

Τα πολυκείμενα περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα στοιχεία που κατευθύνουν τον εκπαιδευόμενο, καθώς επίσης και τις δεξιότητες που απαιτούνται, ως προς την εκπόνηση των εργασιών και των διαφόρων δραστηριοτήτων που καλείται να ολοκληρώσει. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται και οι “έντυπες μορφές επικοινωνίας και πληροφόρησης” που χρησιμοποιούνται μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου.

Τέλος, τα πολυαντικείμενα αναφέρονται στη χρήση των διαφόρων ηλεκτρονικών μέσων που έχουν ως στόχο τη μεταφορά και την υποστήριξη της διδακτικής πράξης (όπως χρήση διαδικτύου, χρήσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για τη μεταφορά κειμένων, εικόνων, ήχου και άλλα).

1.4 Άτομα με αναπηρία

Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ορίζει τα άτομα με αναπηρία ως «τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε αλληλεπίδραση με διάφορα εμπόδια δύνανται να παρεμποδίσουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με τους άλλους.». Στην επίσημη έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, το 2011, υπολογίστηκαν πάνω από 650.000.000 άνθρωποι με αναπηρία, ενώ το 2021, υπολογίστηκε ότι περίπου 1.000.000.000 άνθρωποι αντιμετωπίζουν κάποια μορφή αναπηρίας. Το ποσοστό αυτό φαίνεται να αυξάνει με την πάροδο του χρόνου (το 1970 το 10% του παγκόσμιου πληθυσμού αφορούσε σε ΑμεΑ, ενώ το 2011, το ποσοστό ανέβηκε στο 15%) δεδομένου της

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

αύξησης του πληθυσμού, την αύξηση των χρόνιων παθήσεων καθώς και την εξέλιξη στη στα διαγνωστικά εργαλεία.

Οι αρνητικές στάσεις απέναντι στα άτομα με αναπηρία πηγάζουν από την έλλειψη γνώσης για την ίδια την αναπηρία καθώς και για τα άτομα με αναπηρία γενικότερα (Ison N. et al, 2010). Οι αντιλήψεις που διαμορφώνονται γύρω από την αναπηρία, είτε είναι ακριβείς είτε όχι, διαμορφώνουν και τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα άτομα με αναπηρία (Lee T, Rodda M. (1994), Stone DL, Colella A. (1996)) καθιστώντας την ανάπτυξη ενός προγράμματος ευαισθητοποίησης, απαραίτητη.

1.5 Κοινωνική ευαισθητοποίηση και Δεξιότητες Ζωής

Το παιδί από τα πρώτα στάδια της ζωής του εισέρχεται σε έναν κόσμο κοινωνικών αλληλεπιδράσεων με το περιβάλλον γύρω του. Η εξέλιξή μας ως κοινωνικά όντα ξεκινάει ήδη από την περίοδο της βρεφικής ηλικίας μέσα στην οικογένεια, και συνεχίζεται να αναπτύσσεται με διαφορετικές μορφές μέχρι και την ενηλικίωσή μας (Selman, 2003). Το σχολικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το παιδί καθίσταται υπεύθυνο, όχι μόνο για τη γνωστική του ανάπτυξη αλλά και για την εκμάθηση, εξέλιξη και εδραίωση προσωπικών δεξιοτήτων, όπου θα του δώσουν τα απαραίτητα εφόδια για να ενταχθεί λειτουργικά σε ένα κοινωνικό σύνολο. Επεκτείνεται, λοιπόν, θα έλεγε κανείς, πέρα από την διδακτέα ύλη και σε κομμάτια κοινωνικής μάθησης, μαθαίνοντας στα παιδιά να συμμετέχουν, να συνεργάζονται και να αλληλεπιδρούν (Κωνσταντίνου, 1997).

Είναι σε αυτή την ηλικία, της σχολικής ζωής, που το άτομο αρχίζει να μετατοπίζει το ενδιαφέρον του από τον εαυτό του, στους άλλους, αντιλαμβάνοντας τους τρόπους με τους οποίους διαφέρει από τους υπόλοιπους και ανακαλύπτοντας τον εαυτό του σε σχέση και σε σύγκριση με αυτούς (Παρασκευόπουλος Ι., 1985). Από αυτήν την ηλικία τα παιδιά είναι σε θέση να αναγνωρίζουν πως τα συναισθήματά τους μπορεί να προέρχονται από κάτι που συνέβη σε άλλους ανθρώπους. Επίσης ξεκινούν να βοηθούν άλλους, συνομηλίκους ή όχι, με το να μοιράζονται αντικείμενα και να βοηθάνε με όποιο τρόπο νομίζουν σε καταστάσεις ανάγκης (Bratitsis T., Ziannas P.,

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2015). Σε αυτό το ηλικιακό πλαίσιο επίσης ξεκινάει να εδραιώνεται και η ενσυναίσθηση στο άτομο (Zahn-Waxler, Radke-Yarrow, Wagner & Chapman, 1992). Η ενσυναίσθηση αποτελεί κρίσιμη κοινωνική δεξιότητα, σύμφωνα με την οποία τα παιδιά αντιλαμβάνονται τα συναισθήματα και την οπτική των άλλων (Eisenberg et al., 1996, Gottman, 2000). Η ενσυναίσθηση θεωρείται η πηγή της ηθικής κρίσης και των ώριμων ηθικών συναισθημάτων και ένα από τα πιο σημαντικά συναισθηματικά συστατικά της ηθικής ανάπτυξης (Emde et al., 1987. Hoffman, 1987, 1991).

1.6 Ο ρόλος του σχολείου, το αναλυτικό πρόγραμμα του Δημοτικού

Φαίνεται, λοιπόν, πως ο ρόλος του σχολείου δεν αφορά μόνο στη γνωστική ανάπτυξη του παιδιού. Εναρμονισμένο με την πρόοδο της συναισθηματικής τους ανάπτυξης, το σχολικό πλαίσιο προετοιμάζει και ενισχύει τις προσωπικότητες των παιδιών, διαθέτοντας τους τα απαραίτητα μέσα ώστε να αναπτύξουν και να εδραιώσουν συμπεριφορές, χαρακτηριστικά και αξίες, που θα τους κάνουν ώριμους συναισθηματικά ενήλικες και θα τους προετοιμάσουν να ζήσουν με σεβασμό με τα υπόλοιπα μέλη της κοινότητας και αύριο της κοινωνίας.

Σύμφωνα με το αναλυτικό πρόγραμμα των εργαστηρίων δεξιοτήτων (ΥΠΕΠΘ) για τις τάξεις του δημοτικού σχολείου, τα παιδιά πέρα από το γνωστικό πρόγραμμα σπουδών του δημοτικού, μέσα από τα εργαστήρια δεξιοτήτων, καλούνται να καλλιεργήσουν τις έννοιες της αυτοπαρατήρησης και της ενσυναίσθησης, να αναπτύξουν απαραίτητες κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες και να ενισχύσουν την ψυχική τους ανθεκτικότητα. Αναπτύσσουν ικανότητες που θα τους καταστήσουν ενεργούς πολίτες, μέσα από τη συμμετοχή τους σε κοινοτικές διαδικασίες και συλλογικές δράσεις, μαθαίνοντας το σεβασμό, την επίλυση κοινών προβλημάτων και την προάσπιση της διαφορετικότητας. Ήδη από την Β' δημοτικού ευαισθητοποιούνται σε θέματα ευαλωτότητας και αναπηρίας με στόχο την ενδυνάμωση της προσωπικότητάς τους, προωθώντας με αυτόν τον τρόπο, τη μαθησιακή διαδικασία.

Τέλος ένα σημαντικό μέρος των εργαστηρίων δεξιοτήτων καταλαμβάνει η έννοια της συμπερίληψης, όχι μόνο στην εκπαιδευτική διαδικασία (συμπεριληπτική

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

εκπαίδευση), αλλά στη γενικότερη ένταξη ευάλωτων ομάδων στην κοινωνία, μέσα από την έννοια της διαφορετικότητας και τον αλληλοσεβασμό.

2. Σχεδιασμός, ανάπτυξη και αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού στην Εξ Αποστασεως Εκπαίδευση

2.1 Το Πλαίσιο Συνομιλίας (Conversational Framework) της Laurillard

Το Πλαίσιο Συνομιλίας (Conversational Framework) της Laurillard αποτελεί ένα παιδαγωγικό μοντέλο που έχει στόχο να παρέχει την απαραίτητη δομή, όχι μόνο για θέματα που αφορούν στο σχεδιασμό αλλά και στην ανάλυση των εκπαιδευτικών αλληλεπιδράσεων. Βασίζεται στην ιδέα ότι η μάθηση είναι μία συζήτηση μεταξύ του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου, στην οποία ο εκπαιδευτής παρουσιάζει πληροφορίες και ο εκπαιδευόμενος απάντα μέσα από το πρίσμα της δικής του κατανόησης, αλλά και τις δικές του ερωτήσεις. Το Πλαίσιο αποτελείται από έξι διαφορετικούς αλλά και ωστόσο συνδυαστικούς τύπους μάθησης που μπορούν να λάβουν χώρα στην διαδικασία της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Hollinshead L., Pope M., 2023). Αυτοί οι τύποι μάθησης περιγραφικά είναι:

Η Απόκτηση. Εδώ ο εκπαιδευτής παρουσιάζει την καινούρια γνώση (καινούριες πληροφορίες) στον εκπαιδευόμενο. Ο τρόπος παρουσίασης μπορεί να ποικίλλει και να έχει όποια μορφή επιλέξει ο εκπαιδευτής (διαλέξεις, κείμενα, βίντεο κ.α.). Σε αυτό το είδος μάθησης ο εκπαιδευόμενος διαμορφώνει τις δικές του έννοιες μέσω της λήψης πληροφοριών σε διαφορετικές μορφές, αλλά δεν απαιτείται κάποια δραστηριότητα από την μεριά του.

Η Πρακτική εξάσκηση. Δίνεται η ευκαιρία στο μαθητή να εφαρμόσει την καινούρια γνώση, μέσω κάποιας πρακτικής εξάσκησης όπως για παράδειγμα η επίλυση προβλήματος.

Η Παραγωγή. Ο εκπαιδευόμενος καλείται να δημιουργήσει κάτι για να αποδείξει ότι έχει κατακτήσει την καινούρια γνώση σε βάθος (π.χ. μια εργασία ή ένα project).

Η Συζήτηση. Δίνεται η ευκαιρία στον εκπαιδευόμενο, να συζητήσει τις πληροφορίες που έχει αποκτήσει είτε με μία ομάδα, είτε με τον εκπαιδευτή. Ο εκπαιδευτής παρέχει ένα ερέθισμα και μέσα από διερευνητικές ερωτήσεις και συζήτηση, εξερευνείται η καινούρια γνώση.

Η Διερεύνηση. Ο εκπαιδευόμενος καλείται να διερευνήσει μόνος του διάφορες πηγές (π.χ. με ερωτήσεις στον εκπαιδευτή, με τη χρήση του internet, επίσκεψη σε

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

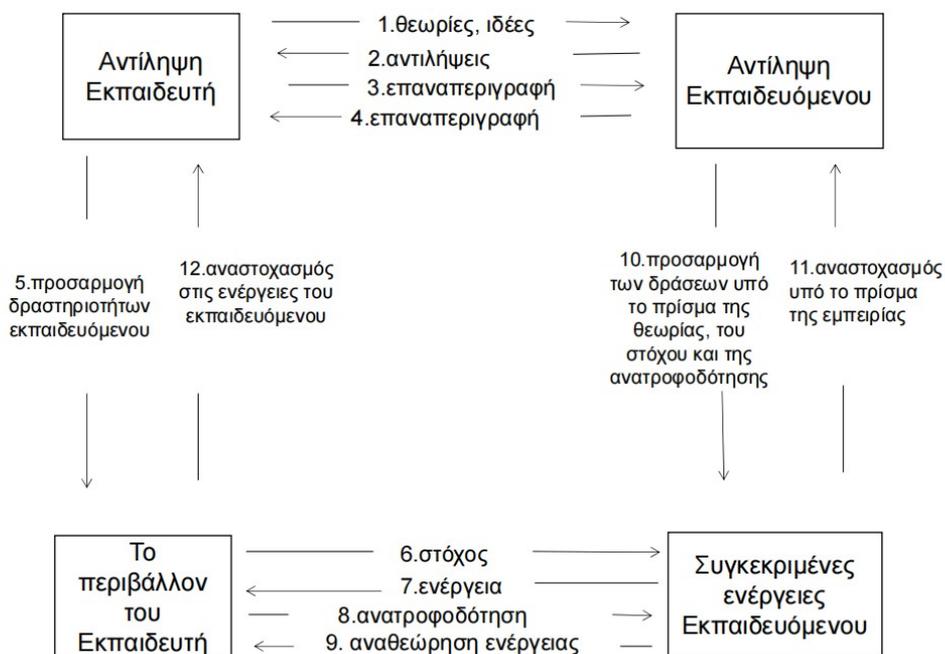
βιβλιοθήκης κ.α.) αποκτώντας, με αυτόν τον τρόπο, ενεργό ρόλο και έλεγχο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Θέτοντας νέα ερωτήματα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και αξιολογώντας τα ευρήματα, οδηγείται στην κατάκτηση της γνώσης.

Η *Συνεργασία*. Αυτός ο τύπος μάθησης ενσωματώνει τρεις από τους προηγούμενους τύπους, αυτούς της μάθησης, συζήτησης και πρακτικής εξάσκησης, οι οποίοι χρησιμοποιούνται από κοινού με σκοπό τη δημιουργία κοινών ομαδικών αποτελεσμάτων και την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Εδώ ο εκπαιδευόμενος συνεργάζεται με άλλους, με στόχο να εμβαθύνει στην κατανόηση του θέματος.

Οι Hollinshead και Pore (2023) αναλύοντας τα δεδομένα της έρευνάς τους, προσθέτουν ακόμα έναν τύπο, αυτόν του *αναστοχασμού*, όπου εκεί ο εκπαιδευόμενος καλείται να εξετάσει τι έχει μάθει, πόσο καλά και σε τι χρειάζεται να δουλέψει ακόμα.

Το Πλαίσιο Συνομιλίας έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ευέλικτο, δίνοντας την ευκαιρία στους εκπαιδευτές να το προσαρμόζουν σε διαφορετικές εκπαιδευτικές καταστάσεις και πλαίσια. Επίσης προορίζεται να είναι εφαρμόσιμο σε οποιαδήποτε ακαδημαϊκή μαθησιακή κατάσταση. Οι εκπαιδευτές χρησιμοποιώντας το πλαίσιο μπορούν να αποδώσουν το εκπαιδευτικό υλικό με τρόπο που να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών, να προωθεί τη βαθύτερη μάθηση και να παρέχει ευκαιρίες για ανατροφοδότηση και αναστοχασμό (Laurillard, 2002).

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας 1. Το πλαίσιο συνομιλίας προσδιορίζει τις απαραίτητες δραστηριότητες για την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Laurillard, 2002)

Η Laurillard αντιλαμβάνεται τη μάθηση ως μια σχέση μεταξύ του εκπαιδευόμενου και του κόσμου, τοποθετώντας τον εκπαιδευτή στη θέση του διαμεσολαβητή. Περιγράφει τα στάδια που εμπλέκονται σε αυτή τη διαλογική αλληλεπίδραση, καταδεικνύοντας τον τρόπο με τον οποίο οι έννοιες εσωτερικεύονται και προσαρμόζονται από τον καθένα κατά τη διαδικασία.

Κάθε στρατηγική διδασκαλίας εμπειριέχει ένα σύνολο απαιτήσεων. Η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να λειτουργεί ως ένας επαναληπτικός και συνεχής διάλογος. Πρέπει να είναι περιγραφική, προσαρμοστική, διαδραστική και αναστοχαστική και πρέπει να λειτουργεί στο επίπεδο των περιγραφών του θέματος και στο επίπεδο των ενεργειών στο πλαίσιο σχετικών εργασιών. Ο πίνακας 1, προσφέρει μια μορφή αναπαράστασης των παραπάνω περιγραφών. Ο εκπαιδευτής και ο εκπαιδευόμενος αλληλεπιδρούν μέσω οποιουδήποτε μέσου, (πρόσωπο με πρόσωπο, εξ αποστάσεως ή χρήση συνδυασμού διαφόρων μέσων). Εκπαιδευτής και εκπαιδευόμενος, λειτουργούν σε επίπεδο περιγραφών του στόχου του θέματος και των ενεργειών σε

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ένα περιβάλλον εργασίας. Τα βέλη αναπαριστούν δραστηριότητες μάθησης και διδασκαλίας που συνιστούν τις διαλογικές σχέσεις εντός και μεταξύ των δύο συμμετεχόντων.

Η διαλεκτική διαδικασία (βέλη 1-4) αναπαρίσταται ως μια σειρά δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο στο επίπεδο των περιγραφών του στόχου του θέματος: περιγράφοντας και επανεξετάζοντας την αντίληψη των συμμετεχόντων ως προς αυτό.

Η προσαρμοστική διαδικασία αναπαριστάται με τα βέλη 5 και 10, ως εσωτερικές δραστηριότητες τόσο του εκπαιδευτή όσο και του εκπαιδευόμενου, καθένας από τους οποίους προσαρμόζει τις ενέργειές του στο επίπεδο της εργασίας υπό το πρίσμα της διαλεκτικής διαδικασίας στο επίπεδο της περιγραφής.

Η διαδραστική διαδικασία (βέλη 6-9) αποτελεί μια σειρά δραστηριοτήτων από τον εκπαιδευτή και τον εκπαιδευόμενο στο επίπεδο του περιβάλλοντος της εργασίας που θέτει ο πρώτος και αποσκοπεί στην επίτευξη του στόχου της εργασίας που δίνει και ενεργεί με βάση την ανατροφοδότηση υπό το πρίσμα του στόχου της εργασίας.

Τέλος η αναστοχαστική διαδικασία (βέλη 11 και 12) αφορούν στις δραστηριότητες τόσο του εκπαιδευτή όσο και του εκπαιδευόμενου, καθένας από τους οποίους αναστοχάζεται την αλληλεπίδραση του επιπέδου του έργου, προκειμένου να επαναπροσδιορίσει τις αντιλήψεις του στο επίπεδο των περιγραφών του στόχου του θέματος.

Ο εκπαιδευτής έχει στη διάθεση του ποικίλα εκπαιδευτικά μέσα τα οποία ταξινομούνται από την ίδια την Laurillard (2002) σε πέντε παιδαγωγικές κατηγορίες. Οι μορφές μέσων είναι οι αφηγηματικές, διαδραστικές, επικοινωνιακές, προσαρμοστικές και παραγωγικές

Τα *αφηγηματικά* μέσα αφηγούνται ή παρουσιάζουν κάτι στον εκπαιδευόμενο (πχ κείμενο ή εικόνα). Στα αφηγηματικά μέσα συμπεριλαμβάνονται όλα τα μέσα τα οποία κάνουν παράθεση της πληροφορίας και συνήθως αποτελούν παραδοσιακές εκπαιδευτικές μεθόδους. Αναφέρονται σε βιβλία, έντυπα κείμενα, ταινίες και άλλα. Τέτοιου είδους παιδαγωγικά μέσα δεν μπορούν να ανταποκριθούν σε ερωτήσεις που δημιουργούνται στην πορεία και οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να τα

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

αντιμετωπίσουν μόνοι τους, ωστόσο η αφήγηση δεν παύει να παρέχει την απαραίτητη δομή που δημιουργεί μια σφαιρική συνοχή σε ένα κείμενο το οποίο περιέχει πολλά μέρη. Τα *διαδραστικά* μέσα ενημέρωσης ανταποκρίνονται με περιορισμούς σε αυτά που κάνει ο εκπαιδευόμενος (πχ μηχανές αναζήτησης, τεστ πολλαπλής επιλογής). Όντας ουσιαστικά γραμμικά, παρέχουν πληροφορίες, με την ευρύτερη έννοια του όρου, οι οποίες παραμένουν αναλλοίωτες από τον χρήστη. Το περιβάλλον στο οποίο παρέχονται, προσφέρει ανοικτή πρόσβαση σε οποιοδήποτε μέρος του υλικού, με οποιαδήποτε σειρά, σε οποιοδήποτε χρόνο και αυτό τους προσδίδει ένα βαθμό προσαρμοστικότητας στον χρήστη, αποδίδοντας σε αυτά τα μέσα, το επίθετο *διαδραστικό*. Τα *επικοινωνιακά* μέσα διευκολύνουν τις ανταλλαγές μεταξύ των εμπλεκομένων (πχ ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, φόρουμ, πλατφόρμες διαμοιρασμού αρχείων), επιτρέποντας την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων και την βαθύτερη εμπλοκή τους στην διαδικασία. Τα *προσαρμοστικά* μέσα (πχ εικονικός κόσμος, προσομοίωση), μπορεί να μην είναι αλληλεπιδραστικά, όμως θεωρούνται θεμελιώδη για το Πλαίσιο Συνομιλίας, καθώς δίνουν την ευκαιρία στο χρήστη για ανατροφοδότηση. Τα *παραγωγικά* μέσα, επίσης, παίζουν βασικό ρόλο στο Πλαίσιο Συνομιλίας καθώς δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να δημιουργήσει κάτι (πχ επεξεργαστής κειμένου). Δίνουν τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να παράξουν έργο μέσα από τις δικές τους αντιλήψεις, εξ ου και η ανάγκη για εκπαιδευτικά μέσα που επιτρέπουν στους μαθητές να παράγουν τις δικές τους συνεισφορές κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

Με βάση την ταξινόμηση των παιδαγωγικών μέσων σε αυτές τις πέντε κατηγορίες, ο εκπαιδευτής σχεδιάζει τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες κάνοντας τους κατάλληλους συνδυασμούς ανάλογα με τους εκπαιδευτικούς σκοπούς και το τι θέλει να επιτύχει, καθώς η κάθε κατηγορία παρέχει διαφορετικό επίπεδο υποστήριξης ανταποκρινόμενο στα διάφορα είδη μαθησιακών εμπειριών.

Τύπος μάθησης	Τεχνολογικά μέσα	Παιδαγωγικές κατηγορίες
Απόκτηση	Εκτυπωτής, τηλεόραση, video, DVD	Αφηγηματική
Διερεύνηση	Βιβλιοθήκη, CD, DVD, πηγές Internet	Διαδραστική

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Συζήτηση, Συνεργασία	Σεμινάρια, διαδικτυακά συνέδρια	Επικοινωνιακή
Πρακτική εξάσκηση	Εργαστήρια, προσομοίωση	Προσαρμοστική
Παραγωγή	Εργασία, project (animation, model κ.α.)	Παραγωγική

Πίνακας 2. Πέντε κύριες μορφές μέσων, με τις μαθησιακές εμπειρίες που υποστηρίζουν και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την υλοποίησή τους (Laurillard, 2002)

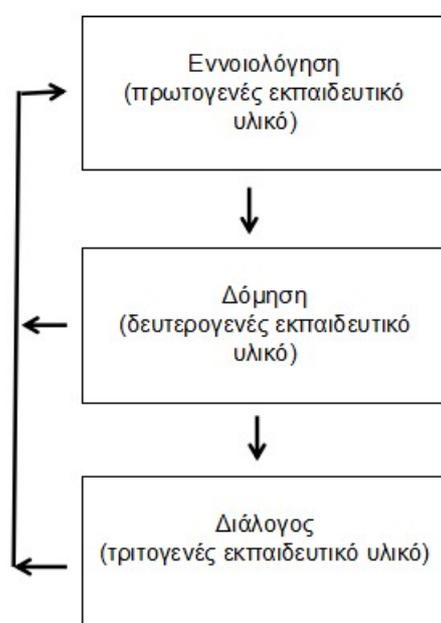
2.2 Θεωρία εννοιολογικής μάθησης των Mayes και Fowler

Η θεωρία της εννοιολογικής μάθησης των Mayes και Fowler αποτελεί ένα θεωρητικό πλαίσιο, το οποίο περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αναπτύσσουν την κατανόηση σύνθετων εννοιών μέσω της διαδικασίας της αφομοίωσης και της προσαρμογής (Fowler, Mayes, 1999). Θεωρούν πως η εννοιολογική μάθηση επιτυγχάνεται όταν οι νέες πληροφορίες σχετίζονται με τις προ-υπάρχουσες δομές γνώσης και αφορούν στα νοητικά πλαίσια που οργανώνουν τη γνώση και καθοδηγούν την αντίληψη και την κατανόηση. Η αφομοίωση αναφέρεται στη διαδικασία ενσωμάτωσης νέων πληροφοριών σε ένα υπάρχον σχήμα. Αυτό συμβαίνει όταν οι νέες πληροφορίες συνάδουν με την τρέχουσα κατανόηση του μαθητή. Η προσαρμογή, από την άλλη, αναφέρεται στη διαδικασία τροποποίησης ενός υπάρχοντος σχήματος ή στη δημιουργία ενός νέου σχήματος για την ενσωμάτωση νέων πληροφοριών που δεν συνάδουν με την τρέχουσα κατανόηση του μαθητή. Η θεωρία των Mayes και Fowler υπογραμμίζει τη σημασία της ενεργητικής και αναστοχαστικής εμπλοκής στη μαθησιακή διαδικασία. Υποστηρίζουν ότι οι μαθητές πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία αφομοίωσης και προσαρμογής, καθώς κατασκευάζουν τη δική τους κατανόηση σύνθετων εννοιών. (Fowler, Mayes, 1999)

Ο μαθησιακός κύκλος των Mayes και Fowler αποτελεί μια επαναλαμβανόμενη διαδικασία που περιγράφει τον τρόπο όπου οι εκπαιδευόμενοι κατασκευάζουν την κατανόηση σύνθετων εννοιών μέσω μιας διαδικασίας επαναληπτικής και αναδρομικής διερεύνησης (Tselios, Katsanos et al, 2007). Αυτός ο μαθησιακός κύκλος μπορεί να προσαρμόζεται στην ηλεκτρονική μάθηση με την ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών και διαδικτυακών πόρων και παρέχει ένα χρήσιμο πλαίσιο για το σχεδιασμό εμπειριών ηλεκτρονικής μάθησης που είναι διαδραστικές,

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ελκυστικές και αποτελεσματικές, δίνοντας ταυτόχρονα στους εκπαιδευτές την ευκαιρία να μπορούν να διευκολύνουν κάθε στάδιο του μαθησιακού κύκλου και να υποστηρίξουν τους μαθητές στην οικοδόμηση ουσιαστικής και διαρκούς κατανόησης. Οι Tselios, N., Katsanos, C. et al (2007) υποστηρίζουν πως το συγκεκριμένο μοντέλο θα μπορούσε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικότερα το σχεδιασμό αλλά και την αξιολόγηση διαδικτυακών μαθησιακών περιβαλλόντων (Web-based Learning Environments).

Πίνακας 3. Ο μαθησιακός κύκλος των Mayes και Fowler (Mayes, Fowler, 1999)

Στο στάδιο της **εννοιολόγησης**, οι μαθητές εκτίθενται σε ιδέες ή έννοιες άλλων ανθρώπων. Ο σκοπός αυτού του σταδίου είναι να δώσει στον εκπαιδευόμενο να καταλάβει τι πρέπει να μάθει και να κατανοήσει, κάτι που επιτυγχάνεται συνήθως σε δια ζώσης συνεδρίες στην τάξη ή σε διαλέξεις. Το πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό χρησιμοποιείται για την υποστήριξη, των ηλεκτρονικών σημειώσεων, διαλέξεων, των εκπαιδευτικών βίντεο, των καταλόγων ανάγνωσης κ.α. και προορίζεται κυρίως για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. Συνήθως συντάσσονται από ειδικούς του αντικειμένου.

Στο στάδιο της **δόμησης**, οι διδάσκοντες παρέχουν στους εκπαιδευόμενους

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ουσιαστικές διαδικτυακές εργασίες που τους επιτρέπουν να εφαρμόσουν τις έννοιες που τους περιγράφηκαν στο στάδιο της σύλληψης, όπως εργαστηριακές εργασίες, προετοιμασία παρουσιάσεων, συγγραφή αναρτήσεων σε ιστολόγια, διαδικτυακά κουίζ κ.λπ. Το μαθησιακό περιβάλλον, οι εργασίες και το υλικό των εργασιών αναφέρονται ως δευτερεύον εκπαιδευτικό υλικό. Το δευτερεύον εκπαιδευτικό υλικό περιγράφει το περιβάλλον και το σύνολο των εργαλείων με τα οποία ο μαθητής καλείται να εκτελέσει τα μαθησιακά του καθήκοντα. Εδώ, τα προϊόντα είναι ευμετάβλητα και ποικίλης ποιότητας.

Ωστόσο, η μάθηση λαμβάνει χώρα μόνο στο στάδιο του **διαλόγου**, κατά την εκτέλεση εργασιών στις οποίες αυτές οι νέες έννοιες δοκιμάζονται κατά τη διάρκεια της συζήτησης με τους εκπαιδευτές και τους συμμαθητές τους. Αυτό επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή των φοιτητών μέσω υπολογιστή, με τους εκπαιδευτές και τους συμμαθητές τους, με την οποία η κατανόηση και οι εννοιολογικές τους αντιλήψεις που περιγράφονται στο στάδιο 1 και εφαρμόζονται στο στάδιο 2 μπορούν να αξιολογηθούν σε εφαρμοσμένα πλαίσια μέσω διαδικτυακού διαλόγου, ο οποίος βοηθάει στο να λυθούν τυχόν παρανοήσεις σχετικά με το θέμα και επιτρέπει την αντιμετώπισή τους μέσω ουσιαστικών διαδικτυακών συζητήσεων. Πρόκειται για την εμπλοκή με τρίτοβάθμιο εκπαιδευτικό υλικό, π.χ. φόρουμ συζητήσεων, τηλεδιασκέψεις, προσομοιώσεις κ.α.. Το τρίτοβάθμιο εκπαιδευτικό υλικό είναι το υλικό που παρήχθη από προηγούμενους μαθητές, κατά τη διάρκεια της συζήτησης ή της αξιολόγησης. (Mayes, Fowler, 1999)

2.3 Το εκπαιδευτικό σχήμα των πέντε σταδίων της Salmon (E-moderating)

Το εκπαιδευτικό σχήμα της Gilly Salmon (E-Moderating) είναι ένα μοντέλο που αναπτύχθηκε από την ίδια και χρησιμοποιείται για τη σχεδίαση και την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο διαδίκτυο. Το μοντέλο αυτό αποτελείται από πέντε στάδια και περιγράφει τη διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον. Η Salmon σχεδίασε, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, αυτό το εκπαιδευτικό σχήμα με στόχο να υποστηρίξει απομακρυσμένες ομάδες να

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

εργάζονται και να μαθαίνουν από κοινού, χρησιμοποιώντας πίνακες ανακοινώσεων. Αναφέρεται στη διαδικτυακή μάθηση και σε πρακτικές ανάπτυξης σε διάφορα επίπεδα εκπαίδευσης (από μαθητές σχολείου μέχρι μεταπτυχιακούς φοιτητές) τόσο για online όσο και για μοντέλα μικτής μάθησης (Salmon, Ming, Palitha 2010).

Για την Salmon, ο βασικός ρόλος του εξ αποστάσεως εκπαιδευτή, είναι η προώθηση της ανθρώπινης αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας μέσω της μοντελοποίησης, της μετάδοσης και της οικοδόμησης γνώσεων και δεξιοτήτων και όχι η οριζόντια μεταφορά γνώσης και διδασκαλίας από την πλευρά του. Θεωρεί πως είναι απαραίτητο ο σχεδιασμός μαθημάτων, να γίνεται με τρόπο που αυτά να προάγουν την αλληλεπίδραση, την εμπλοκή, την ευελιξία, αλλά και την διαρκή ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους, και να μην επαναπαύονται στην στεγνή παράδοση του αντικειμένου (Berge, 2013). Αποτελεί μια στρατηγική προσέγγισης γύρω από τη διάρθρωση του περιεχομένου και της αλληλεπίδρασης του με τους εκπαιδευόμενους, στηριζόμενη σε μία σταδιακή εξέλιξη που προτείνεται να ακολουθηθεί από τους τελευταίους κατά την πορεία της διαδικτυακής μάθησης. Παρέχει ένα πλαίσιο για την οργάνωση τόσο του περιεχομένου, όσο και της δομής του μαθήματος, ενσωματώνοντας σε κάθε στάδιο τις κατάλληλες δραστηριότητες, με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτές να ανταποκρίνονται όσο το δυνατόν καταλληλότερα στις ατομικές παιδαγωγικές ανάγκες του εκάστοτε εκπαιδευόμενου (Wright, 2015). Σύμφωνα με την ίδια, ο σχεδιασμός μαθημάτων με τη χρήση αυτού του μοντέλου ενθαρρύνει την αποτελεσματική ομαδική συζήτηση και άλλες συνεργατικές δραστηριότητες, καθώς και τη στήριξη της ατομικής ανάπτυξης (Salmon, 2003).

Όπως φαίνεται και στον πίνακα 4, κάθε στάδιο απαιτεί από τους συμμετέχοντες να κατακτήσουν τεχνικές δεξιότητες, όπως φαίνεται σε κάθε βήμα κάτω αριστερά, αλλά και διαφορετικές ανθρώπινες δεξιότητες παρέμβασης, όπως φαίνεται στην επάνω πλευρά κάθε βήματος. Η συχνότητα της αλληλεπίδρασης που αναμένεται μεταξύ των εκπαιδευόμενων δεν είναι πάντα σταθερή. Στο πρώτο στάδιο τα άτομα αλληλεπιδρούν με ένα ή δύο άτομα. Μετά το δεύτερο στάδιο, τόσο η συχνότητα, όσο και το πλήθος των ατόμων που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους αυξάνεται

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ 25 (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

σταδιακά και στο τελευταίο στάδιο συχνά οι εκπαιδευόμενοι επιστρέφουν σε περισσότερο ατομικές μαθησιακές αναζητήσεις (Moule, 2007).

Στο πρώτο στάδιο, το οποίο ονομάζεται **Προετοιμασία και Εκκίνηση** (Access and Motivation) βρίσκονται το αρχικό βήμα για την διαδικτυακή μάθηση, το οποίο δεν είναι άλλο από την πρόσβαση σε διαδικτυακές δυνατότητες, όπως επίσης και το πιο σημαντικό βήμα για κάθε είδους μάθηση, τα κίνητρα. Εδώ από τεχνικής άποψης οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να είναι σε θέση να ρυθμίσουν το σύστημα ώστε να διασφαλίσουν την πρόσβαση τους και τα μέλη καλωσορίζονται και ενθαρρύνονται.

Στο δεύτερο στάδιο, το οποίο είναι η **Διαδικτυακή Κοινωνικοποίηση** (Online Socialisation). Εδώ, τεχνικά, αποστέλλονται και λαμβάνονται μηνύματα ή ανακοινώσεις και τα μέλη καθιερώνουν μια διαδικτυακή ταυτότητα και βρίσκουν άλλα άτομα με τα οποία θα αλληλεπιδράσουν, εξοικειώνοντας και γεφυρώνοντας πολιτισμικά, κοινωνικά και μαθησιακά περιβάλλοντα.

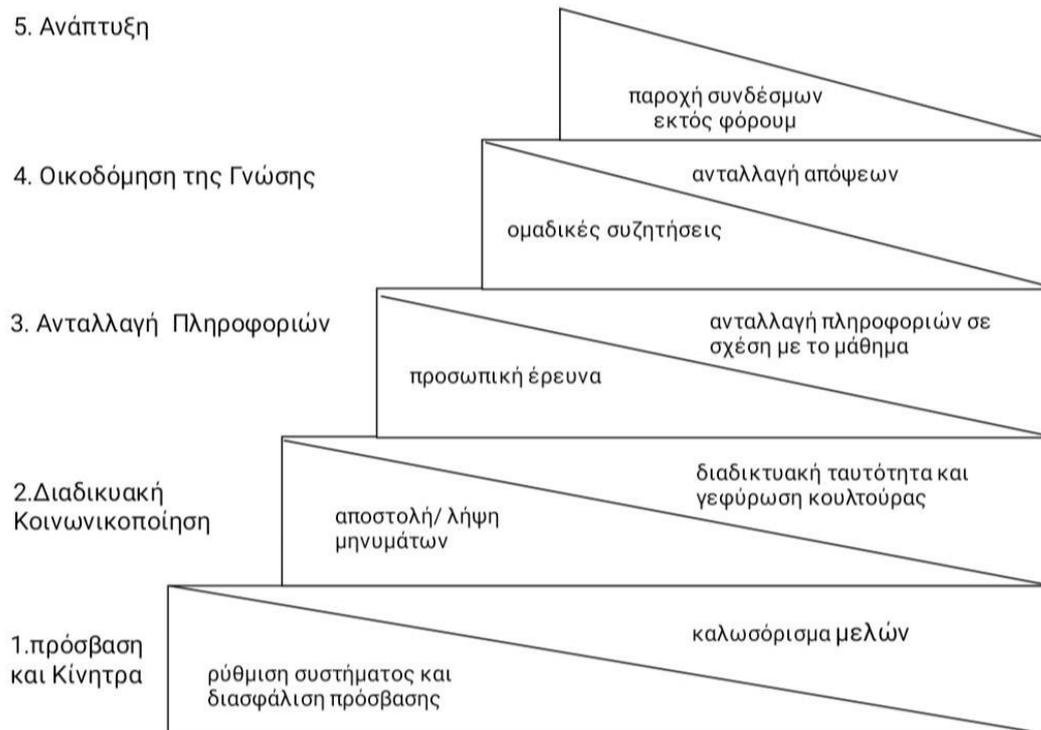
Στο τρίτο στάδιο, **Ανταλλαγής Πληροφοριών** (Information Exchange) οι συμμετέχοντες ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικές με το μάθημα μεταξύ τους, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ τους, για την υποστήριξη κάθε επιμέρους ατομικού στόχου. Αυτό επιτυγχάνεται με προσωπική έρευνα και χρήση εξατομικευμένου λογισμικού.

Στο τέταρτο στάδιο, βρίσκεται η **Οικοδόμηση της Γνώσης** (Knowledge Construction) Οι ομαδικές συζητήσεις και οι συνεργατικές αλληλεπιδράσεις σηματοδοτούν αυτό το βήμα, δίνοντας την ευκαιρία για πιο σύνθετα επικοινωνιακά καθήκοντα, μέσα από την ανταλλαγή απόψεων.

Το πέμπτο και τελευταίο στάδιο, αυτό της **Ανάπτυξης** (Development) χαρακτηρίζεται από τους συμμετέχοντες να επιδιώκουν την επίτευξη προσωπικών στόχων, ενσωματώνοντας τη διαδικτυακή μάθηση σε άλλους τρόπους μάθησης. Αναζητούν περισσότερα οφέλη από το σύστημα, επιδιώκοντας τους δικούς τους στόχους και διερευνώντας τρόπους να ενσωματώσουν τις διαδικτυακές τους εμπειρίες, τόσο σε διαφορετικές μορφές μάθησης, όσο και στην μεταφορά και εφαρμογή της καινούριας γνώσης.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

(Moule, 2007)(Salmon, Ming, Palitha 2010)

Πίνακας 4. Τα πέντε στάδια της Salmon (Salmon, G., 2003)

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

3. Μεθοδολογία έρευνας

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο, παραθέεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην συγκεκριμένη έρευνα και επιπρόσθετα, θα παρουσιαστούν ο σκοπός και οι στόχοι της συγκεκριμένης εργασίας, τα ερευνητικά ερωτήματα, ο σχεδιασμός, η δομή, το δείγμα της έρευνας και η μέθοδος συλλογής δεδομένων.

Για την αποτίμηση του παιδαγωγικού υλικού, κρίθηκε απαραίτητο να διεξαχθούν δύο ξεχωριστές ερευνητικές διαδικασίες. Η πρώτη ερευνητική διαδικασία αφορά στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού από ειδικούς στην Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και εξετάζει κατά πόσο το εκπαιδευτικό υλικό είναι σχεδιασμένο σύμφωνα με τις μεθόδους και τις αρχές της ΕξΑΕ, ενώ η δεύτερη ερευνητική διαδικασία αφορά στους εκπαιδευόμενους και το κατά πόσο το παιδαγωγικό υλικό κρίθηκε αποτελεσματικό από τους ίδιους.

3.2 Σκοπός, στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα

3.2.1 Σκοπός

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι ο σχεδιασμός, η δημιουργία και η αποτίμηση εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού κοινωνικής ευαισθητοποίησης παιδιών Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

3.2.2 Ερευνητικοί στόχοι

Οι στόχοι της εργασίας αφορούν στην δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού κοινωνικής ευαισθητοποίησης απέναντι σε θέματα ΑμεΑ για παιδιά Δημοτικού, την υλοποίηση και την αποτίμηση του εν λόγω εκπαιδευτικού υλικού.

3.2.3 Ερευνητικά ερωτήματα

Οι παραπάνω ερευνητικοί στόχοι της εργασίας οδηγούν στην διαμόρφωση των εξής ερευνητικών ερωτημάτων:

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Ακολουθεί το εκπαιδευτικό υλικό τη μεθοδολογία και τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα αφορά στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού, από τους ειδικούς στην ΕΞΑΕ, κυρίως ως προς το αν αυτό έχει αναπτυχθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης. Οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να αποτιμήσουν γενικά το εκπαιδευτικό υλικό ως προς την επιστημονική του συνοχή και την τεκμηρίωση του ως προς το σκοπό και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Αλληλεπιδρώντας οι ίδιοι με το υλικό, αξιολόγησαν την ευχρηστία του, την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου, κατά πόσο υπάρχει υποστήριξη και καθοδήγηση των εκπαιδευόμενων, το βαθμό αλληλεπίδρασης των ίδιων με το υλικό, αλλά και την ευκαιρία για αυτοαξιολόγηση. Τέλος κλήθηκαν να μιλήσουν για τα δυνατά στοιχεία του υλικού και πιθανές προτάσεις για βελτίωσή του.

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι το εν λόγω υλικό εύχρηστο για τα παιδιά δημοτικού;

Το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα αναμένεται να απαντηθεί από τα παιδιά Δημοτικού τα οποία κλήθηκαν να το παρακολουθήσουν και αφορά στο βαθμό ευκολίας που είχαν για να περιηγηθούν στο εκπαιδευτικό υλικό.

3^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι το εν λόγω υλικό κατανοητό για τα παιδιά δημοτικού;

Το συγκεκριμένο ερευνητικό ερώτημα, επίσης, αναμένεται να απαντηθεί από τα παιδιά Δημοτικού και αφορά στο κατά πόσο το γνωστικό αντικείμενο του υλικού ήταν κατανοητό από τα ίδια.

4^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι εφικτή η κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών δημοτικού με τη χρήση του εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού απέναντι σε θέματα Ατόμων με Αναπηρία;

Και αυτό το ερώτημα αφορά στους εκπαιδευόμενους και αφορά στο κατά πόσο οι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

γνώσεις και οι στάσεις τους απέναντι σε θέματα αναπηρίας, διαφοροποιήθηκαν μετά την παρακολούθηση του εκπαιδευτικού υλικού.

3.3 Είδος έρευνας

Στην πρώτη ερευνητική διαδικασία εφαρμόστηκε η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου και η “δειγματοληψία των ειδικών” (Ισαρη & Πουρκός, 2016) καθώς είναι αυτοί που έχουν τις κατάλληλες γνώσεις να αποτιμήσουν το εκπαιδευτικό υλικό που δημιουργήθηκε με σκοπό να λειτουργήσει εξ αποστάσεως. Στην δεύτερη ερευνητική διαδικασία εφαρμόστηκε η ποσοτική μέθοδος ανάλυσης περιεχομένου και η δειγματοληψία ευκαιρίας για να πραγματοποιηθεί πιλοτική έρευνα. Ωστόσο κατά την άποψη της ερευνήτριας τα αποτελέσματα θεωρούνται εξίσου έγκυρα με εκείνα της τυχαίας δειγματοληψίας, καθώς έπρεπε να επιλεγεί ένα Δημοτικό σχολείο και το συγκεκριμένο ήταν το μόνο στο οποίο υπήρχε πρόσβαση.

3.4 Χρονική περίοδος της έρευνας

Για την πρώτη ερευνητική διαδικασία, η οποία σχετίζεται με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους ειδικούς στην ΕξΑΕ, δόθηκε ένα χρονικό διάστημα 15 ημερών το Δεκέμβριο του 2023 με σκοπό να μελετηθεί το υλικό και να απαντηθεί το ερωτηματολόγιο. Για την δεύτερη ερευνητική διαδικασία, έγινε επαφή από την ερευνήτρια με Δημοτικό σχολείο του Ρεθύμνου, το οποίο δέχτηκε να συμμετέχει στην έρευνα και δόθηκε ένας μήνας (Δεκέμβριος του 2023) για να ολοκληρωθεί η παρουσίαση και η αποτίμηση του εκπαιδευτικού υλικού από τους μαθητές.

3.5 Μέθοδος δειγματοληψίας- Συμμετέχοντες στην έρευνα

Για την πρώτη ερευνητική διαδικασία επιλέχτηκαν τρεις συμφοιτητές της ερευνήτριας του ΠΜΣ "Επιστήμες της Αγωγής-Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)", από την ομάδα στην οποία ήταν μέλος από την αρχή του μεταπτυχιακού. Για την δεύτερη ερευνητική διαδικασία επιλέχτηκε σχολείο του Ρεθύμνου, στο οποίο η ερευνήτρια είχε πρόσβαση μέσω δασκάλων και το οποίο

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

δέχτηκε να συμμετέχει. Μέρος πήραν 51 μαθητές Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης (19 μαθητές Ε΄ και 31 μαθητές ΣΤ΄).

3.6 Μέθοδοι της έρευνας και μέσα συλλογής δεδομένων

Στους συμμετέχοντες απεστάλη ο ηλεκτρονικός σύνδεσμος για την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό (το οποίο είναι διαθέσιμο στην πλατφόρμα Chamilo), και ένα ερωτηματολόγιο ανοιχτών ερωτήσεων που δημιουργήθηκε από το ΕΔΙΒΕΑ για την συλλογή δεδομένων, το οποίο διαμοιράστηκε μέσω συνδέσμου από την εφαρμογή Google Forms (βλ. Παράρτημα Α). Οι συμμετέχοντες απάντησαν σε ερωτήσεις που σχετίζονται με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού υλικού, οι οποίες ήταν οργανωμένες σε δέκα κύριους άξονες (πίνακας 1) και κάθε ερευνητικό ερώτημα διερευνάται μέσω μίας ή περισσότερων ερωτήσεων.

EY- Ερευνητικοί Άξονες - Ειδικοί της ΕξαΕ	
1 ^{ος} άξονας	Επιστημονική συνοχή/ τεκμηρίωση
2 ^{ος} άξονας	Απλή κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου
3 ^{ος} άξονας	Ευχρηστία
4 ^{ος} άξονας	Υποστήριξη-καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου
5 ^{ος} άξονας	Αλληλεπίδραση εκπαιδευόμενου στην μελέτη του Ε.Υ.
6 ^{ος} άξονας	Αναστοχασμός-αυτοαξιολόγηση
7 ^{ος} άξονας	Σκοπός και προσδοκώμενα αποτελέσματα
8 ^{ος} άξονας	Πολυμεσική μάθηση
9 ^{ος} άξονας	Δυνατά σημεία
10 ^{ος} άξονας	Προτάσεις αλλαγών- βελτιώσεων

Πίνακας 1. Ερευνητικοί άξονες

Για τη δεύτερη ερευνητική διαδικασία, χρησιμοποιήθηκε, όπως προαναφέρθηκε, η ποσοτική μέθοδος. Μετά από συνεννόηση με τη Διευθύντρια και τους δασκάλους των τάξεων Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού του σχολείου, απεστάλη ο ηλεκτρονικός σύνδεσμος για την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό και παραδόθηκαν ερωτηματολόγια, καθώς επίσης και έγγραφα συναίνεσης για τους γονείς των

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

παιδιών, σχετικά με την συμμετοχή τους στην έρευνα. Ως έντυπα συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν δύο ερωτηματολόγια κλειστού τύπου. Το πρώτο ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε πριν δουν τα παιδιά το παιδαγωγικό υλικό (EX-ANTE) και το δεύτερο αφού είχαν ολοκληρώσει όλες τις ενότητες (EX-POST). Οι δάσκαλοι είχαν την ευκαιρία να δουλέψουν το υλικό όπως εκείνοι επέλεξαν και με όποιο τρόπο θεώρησαν πως θα ήταν λειτουργικό, χωρίς να δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία των τμημάτων τους. Κάποιοι δάσκαλοι επέλεξαν να παρουσιαστεί το υλικό τμηματικά (μία ενότητα του Ε.Υ. την φορά) και κάποιοι συνεχόμενα (όλες οι ενότητες μαζί). Η έρευνα έγινε εντός εκπαιδευτικών ωρών σε tablet του σχολείου).

3.7 Τρόποι επεξεργασίας των ερευνητικών δεδομένων

Στην πρώτη ερευνητική διαδικασία τα δεδομένα αποτυπώνονται, όπως δόθηκαν από τους συμμετέχοντες. Δεδομένου του μικρού αριθμού συμμετεχόντων, τα δεδομένα δεν χρειάστηκαν επεξεργασία σε κάποιο πρόγραμμα και παρατίθενται αυτούσια. Στη δεύτερη ερευνητική διαδικασία τα δεδομένα καταχωρήθηκαν και επεξεργάστηκαν στο εργαλείο του SPSS. Για τη σύγκριση των δεδομένων πριν και μετά την αλληλεπίδραση με το ΕΥ, επιλέχθηκε το Paired Samples t-test ώστε να προκύψει ενδεχόμενη στατιστική σημαντικότητα.

3.8 Περιορισμοί της έρευνας

Την έρευνα δυσκόλεψε η ηλικία των παιδιών στην οποία απευθύνεται το εκπαιδευτικό υλικό, αφού παρατηρήθηκε πως κάποια παιδιά δεν έδωσαν την πρέπουσα σημασία στα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν, κυρίως οι ομάδες που κλήθηκαν να απαντήσουν χωρίς επίβλεψη ενήλικα. Τέλος η ερευνήτρια επιθυμούσε πρόσβαση σε μεγαλύτερο δείγμα, για πιο αξιόπιστα αποτελέσματα, κάτι που όμως κατέστη αδύνατο.

3.9 Ζητήματα δεοντολογίας

Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, δεν παρατηρήθηκαν ηθικά ζητήματα ή οποιοδήποτε άλλο θέμα θα μπορούσε να προκαλέσει ανησυχίες, σχετικά με τη

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

συμμόρφωση προς τα ηθικά πρότυπα. Κατά την ανάλυση των δεδομένων, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στην προστασία του απορρήτου και στη διασφάλιση της ανωνυμίας των ατόμων που συμμετείχαν στην έρευνα.

3.10 Μεθοδολογία σχεδιασμού και υλοποίησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού

Το εκπαιδευτικό ψηφιακό υλικό, που δημιουργήθηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της τρέχουσας διπλωματικής εργασίας, έχει τίτλο : “Μαθαίνω με τον Ευγένιο για την αναπηρία” και βρίσκεται αναρτημένο στον παρακάτω σύνδεσμο: http://chamilo.datacenter.uoc.gr/metchamilo/main/lp/lp_controller.php?cidReq=M&AINWMETONEYGENIOGIATHNANAPHRIA&id_session=0&gidReq=0&gradebook=0&origin= . Προτείνεται η πλοήγηση στο υλικό να γίνει μεμονωμένα για κάθε ενότητα και όχι συνεχόμενα, με σκοπό την καλύτερη εμβάθυνση του γνωστικού αντικειμένου. Σε περίπτωση διαμοιρασμού εντός τάξης, προτείνεται μία διδακτική ώρα για κάθε ενότητα.

Απαρτίζεται από την εισαγωγή και τέσσερις διδακτικές ενότητες:

- 1^η διδακτική ενότητα: Εισαγωγή
- 2^η Διδακτική ενότητα: Τύφλωση
- 3^η Διδακτική ενότητα: Κώφωση
- 4^η Διδακτική ενότητα: Κινητική Αναπηρία
- 5^η Διδακτική Ενότητα: Αυτισμός

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει σχεδιαστεί, βασισμένο στις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης του Mayer, και την ταξινομία West -Λιοναράκη, οι οποίες παρουσιάστηκαν εκτενώς, στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας. Δημιουργήθηκε με τη χρήση του ελεύθερου λογισμικού ανοιχτού κώδικα h5p και ενσωματώθηκε στην πλατφόρμα (ΣΔΜ) Chamilo, η οποία αποτελεί ένα σύστημα λογισμικού, βασισμένο σε δικτυακές τεχνολογίες, χρησιμοποιούμενο για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη λειτουργία εκπαιδευτικών διαδικασιών, ενώ ενσωματώθηκαν και άλλες web 2.0 εφαρμογές, όπως το radlet, η οποία είναι προσβάσιμη από τον εκπαιδευόμενο. Χρησιμοποιήθηκαν και άλλες εφαρμογές, οι οποίες ενσωματώθηκαν στο υλικό κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού και υλοποίησης, όπως το Doodly και το ChatterKid (Πολυαντικείμενα).

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Κεντρικός χαρακτήρας του ΕΥ είναι ένα ρακούν, το οποίο ονομάζεται Ευγένιος (Αρχή της Εικόνας). Η εικόνα του Ευγένιου δημιουργήθηκε με τη χρήση της εφαρμογής Dream (AI Image Generator) και η επεξεργασία της έγινε στην εφαρμογή ChatterKid, ώστε ο Ευγένιος να αποκτήσει φωνή. Ο Ευγένιος αφηγείται το κείμενο, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο (Αρχή της Τροπικότητας) και συνοψίζει στο τέλος κάθε ενότητας, τις σημαντικές πληροφορίες που πρέπει να θυμούνται οι εκπαιδευόμενοι. Ο Ευγένιος μιλάει με φιλική και ευγενική φωνή, σε δεύτερο πρόσωπο (Αρχή της Προσωποποίησης, Αρχή της Φωνής), ωστόσο δεν παρουσιάζεται σε όλες τις διαφάνειες (Αρχή της Εικόνας).

Εικόνα 1. Κεντρικός χαρακτήρας του ΕΥ

Στην 1^η Διδακτική Ενότητα ο εκπαιδευόμενος καλείται να έρθει σε επαφή με τον γενικό ορισμό της λέξης αναπηρίας, τα βασικά δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, καθώς και το διεθνές σήμα της Αναπηρίας (Επικείμενα). Στις υπόλοιπες τέσσερις Διδακτικές Ενότητες περιγράφονται, αντιστοίχως, βασικά χαρακτηριστικά της τύφλωσης, της κώφωσης, της κινητικής αναπηρίας και του αυτισμού.

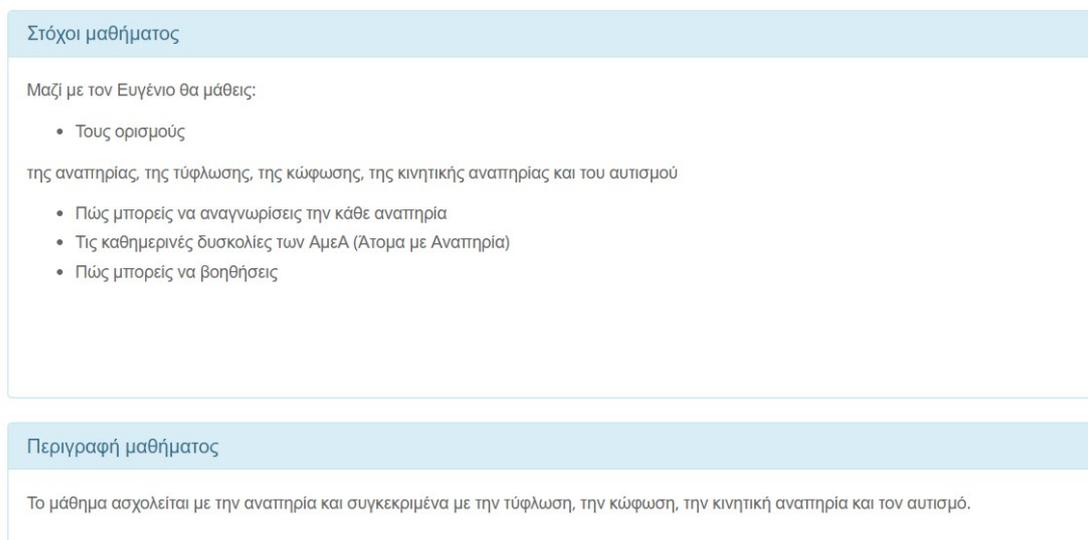
Εισερχόμενος στην πλατφόρμα ο εκπαιδευόμενος βλέπει την παρακάτω εικόνα:

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 2. Αρχική σελίδα του Chamilo

Δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο είτε να πλοηγηθεί στην περιγραφή μαθήματος με την επιλογή του εικονιδίου “Περιγραφή μαθήματος” (εικόνα 3),

Εικόνα 3. Περιγραφή μαθήματος

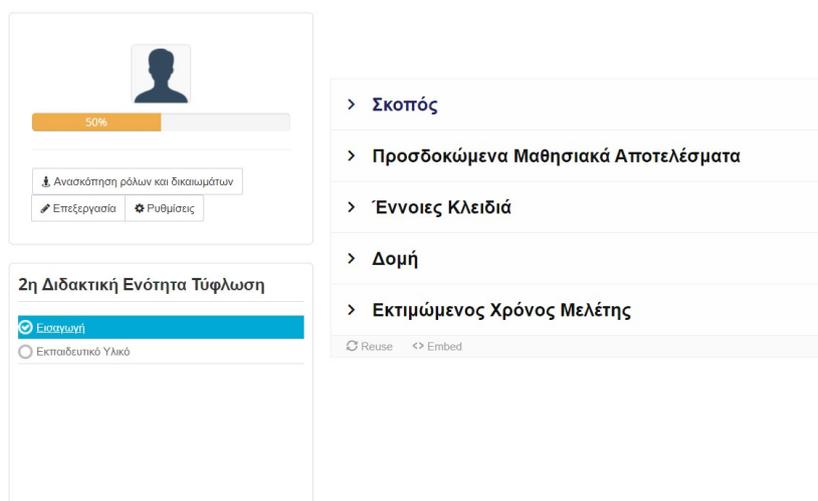
είτε να περάσει κατευθείαν στις διδακτικές ενότητες, επιλέγοντας το εικονίδιο “Μονοπάτι γνώσης” (εικόνα 4)

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 4. Μονοπάτι γνώσης

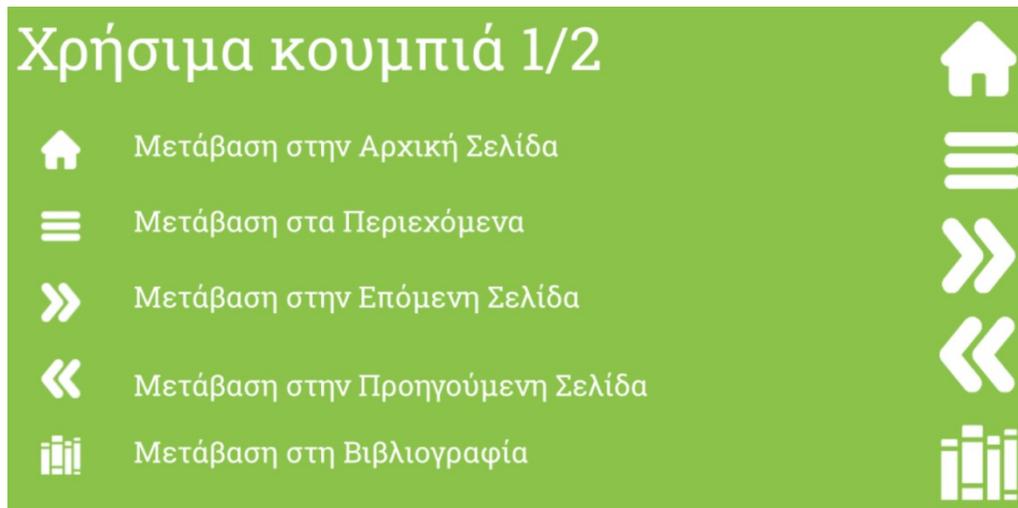
Σε όλες τις διδακτικές ενότητες το πρώτο που θα πρέπει να κάνει ο εκπαιδευόμενος είναι να μελετήσει τα “Εισαγωγικά Στοιχεία” κάθε ενότητας. Εκεί είναι σε θέση να ενημερωθεί για τον σκοπό, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τις έννοιες κλειδιά, τη δομή αλλά και τον εκτιμώμενο χρόνο μελέτης κάθε ενότητας, όπως μπορεί αυτό να φανεί και στην εικόνα 5.

Εικόνα 5. Εισαγωγή κάθε ενότητας

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στην ενότητα της εισαγωγής υπάρχουν οι απαραίτητες επεξηγήσεις για τα εικονίδια που θα βρει ο εκπαιδευόμενος στο ΕΥ διαμοιρασμένα σε δύο διαφάνειες (εικόνα 6).

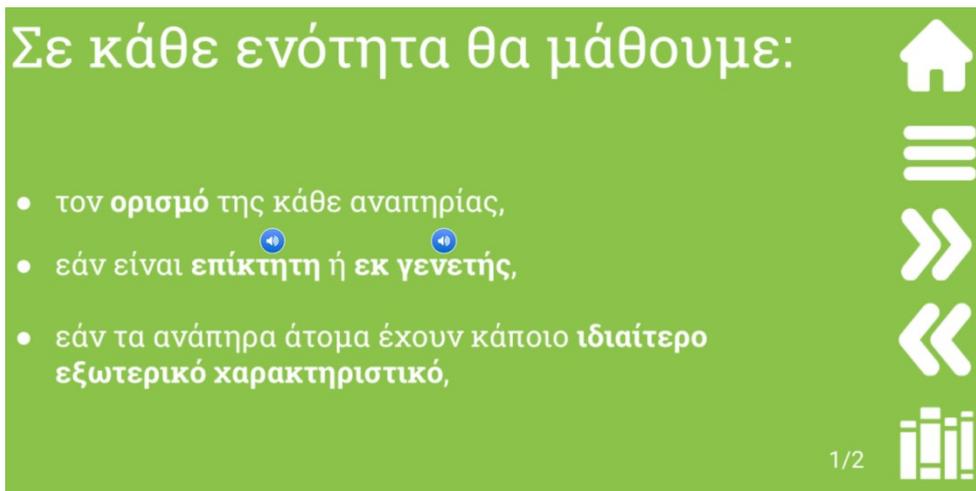
Εικόνα 6. Χρήσιμα κουμπιά επεξήγησης

Η εισαγωγική ενότητα, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, κυρίως, ενημερώνει τους εκπαιδευόμενους για βασικούς ορισμούς που θα χρησιμοποιηθούν όπως ο όρος αναπηρία, οι όροι επίκτητη και εκ γενετής, το διεθνές σήμα της αναπηρίας (Αρχή της Προπαίδευσης), τα βασικά δικαιώματα των αναπήρων, αλλά και τι θα μάθουν στις επόμενες ενότητες (εικόνα 7). Και εδώ, όπως και στις υπόλοιπες ενότητες, σημαντικές λέξεις για την κατανόηση του κειμένου είναι με έντονη γραφή (Αρχή της Σηματοδότησης) (εικόνα 7).

Κάθε ενότητα, εκτός της εισαγωγής, είναι δομημένη με τον ίδιο ακριβώς τρόπο σε υποενότητες, ούτως ώστε το ΕΥ να διατηρεί την απαραίτητη συνοχή, ενώ ταυτόχρονα να είναι εύχρηστο και φιλικό προς τη χρήση. Στην αρχή κάθε υποενότητας υπάρχουν τα περιεχόμενα (Προκείμενα) (εικόνα 8), τα οποία καθοδηγούν τους εκπαιδευόμενους στη μελέτη τους. Το γνωστικό περιεχόμενο, παρουσιάζεται σε μικρά κομμάτια σε όλο το ΕΥ σε και σε μορφή κειμένου (Κείμενο), σύμφωνα με την Αρχή της Κατάτμησης (πχ εικόνα 11). Στο τέλος κάθε υποενότητας “Πώς μπορώ να αναγνωρίσω [...]”, “Δυσκολίες καθημερινότητας” και “Πώς μπορώ να βοηθήσω”, υπάρχουν ασκήσεις, με σκοπό την καλύτερη αφομοίωση αλλά και

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

την συχνή αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου. Και σε αυτές τις ασκήσεις, όπως και στις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης (Διακείμενα), υπάρχει ανατροφοδότηση, τόσο στην λανθασμένη απάντηση, όπου καθοδηγεί στην διαφάνεια που πρέπει να μελετηθεί ξανά, όσο και στην σωστή απάντηση με στόχο την επιβράβευση. Τέλος, σε κάθε ενότητα, εμπεριέχεται video από το YouTube, με ενδιαφέρον υλικό, ανάλογα την αναπηρία.

Σε κάθε ενότητα θα μάθουμε:

- τον ορισμό της κάθε αναπηρίας,
- εάν είναι επίκτητη ή εκ γενετής,
- εάν τα ανάπηρα άτομα έχουν κάποιο ιδιαίτερο εξωτερικό χαρακτηριστικό,

1/2

Εικόνα 7. Εισαγωγή

Περιεχόμενα 3ης Ενότητας

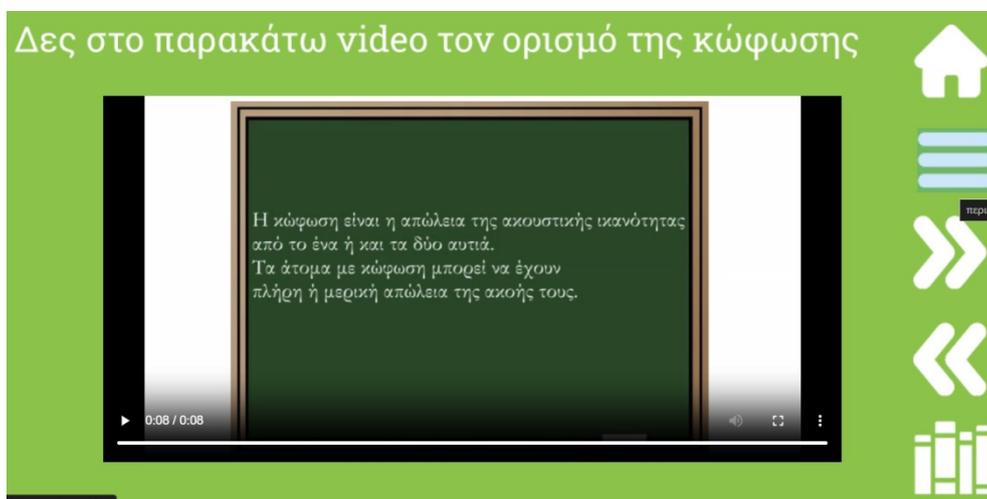
- 3.1 Ορισμός κώφωσης
- 3.2 Είναι επίκτητη ή εκ γενετής αναπηρία;
- 3.3 Πώς μπορώ να αναγνωρίσω έναν κωφό;
- 3.4 Δυσκολίες καθημερινότητας
- 3.5 Πώς μπορώ να βοηθήσω;
- 3.6 Το ήξερες ότι....
- 3.7 Διάσημοι κωφοί
- 3.8 Αυτοαξιολόγηση
- 3.9 Τι μάθαμε

Εικόνα 8. Περιεχόμενα ενότητας

Σε κάθε πρώτη υποενότητα παρουσιάζεται ο ορισμός της κάθε αναπηρίας, ο οποίος είναι σχεδιασμένος στην εφαρμογή Doodly (εικόνα 9). Εδώ απουσιάζει η αφήγηση, με σκοπό ο εκπαιδευόμενος να δει το κείμενο που παρουσιάζεται στην κινούμενη ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ 38 (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

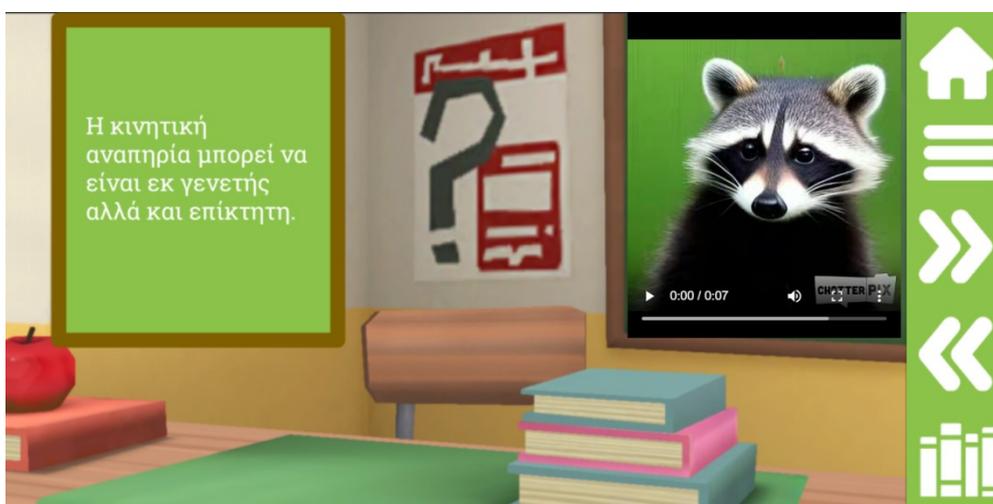
Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

εικόνα, χωρίς περισπασμούς (Αρχή της Διάσπασης Προσοχής).

Εικόνα 9. Ορισμός κώφωσης

Στη συνέχεια οι εκπαιδευόμενοι, ενημερώνονται για το αν η εν λόγω αναπηρία είναι επίκτητη ή εκ γενετής (εικόνα 10).

Εικόνα 10. Επίκτητη ή εκ γενετής αναπηρία

Κατόπιν μαθαίνουν αν μια αναπηρία μπορεί να έχει εξωτερικά χαρακτηριστικά αναγνώρισης και ποια μπορεί να είναι αυτά (εικόνα 11). Σε όλες τις διαφάνειες που περιέχεται κείμενο, αυτό είναι συνοπτικό (Αρχή της Συνοχής) και συνοδεύεται πάντα και από μία σχετική εικόνα (Παρακείμενα), που βοηθάει καλύτερα στην επεξεργασία του (Αρχή της Συνάφειας) και η οποία παρουσιάζεται ταυτόχρονα με το κείμενο (Αρχή της Χρονικής Συνάφειας).

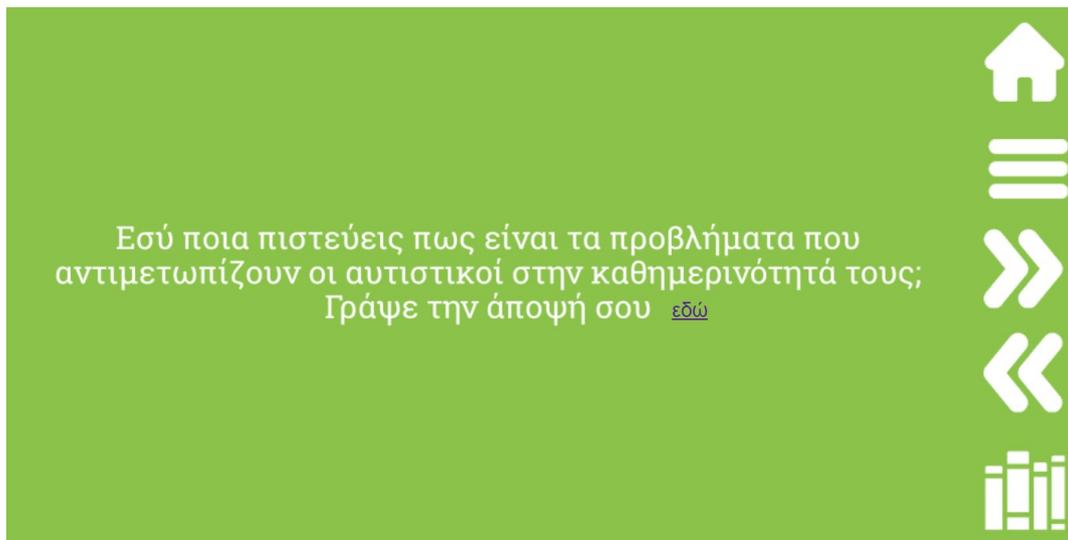
Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 11. Εξωτερικά χαρακτηριστικά

Πριν από την υποενότητα που αφορά στις δυσκολίες των ΑμεΑ, ως δραστηριότητα αφόρμησης, οι εκπαιδευόμενοι, έχουν την δυνατότητα να καταγράψουν ανώνυμα τι πιστεύουν οι ίδιοι ότι συμβαίνει στην ζωή των ΑμεΑ, σε εξωτερική σύνδεση σε web 2.0 εφαρμογές, όπως η εφαρμογή Padlet (εικόνα 12), παρέχοντας την ευκαιρία να αλληλεπιδράσει με άλλους εκπαιδευόμενους, καταγράφοντας τις προσωπικές του απόψεις ή σχολιάζοντας τις απόψεις άλλων. Εν συνεχεία, ενημερώνονται για τις δυσκολίες που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι ανάπηροι στην καθημερινότητά τους (εικόνα 13) και αφορούν στις δυσκολίες επικοινωνίας, πρόσβασης στην εκπαίδευση, την πληροφορία και την απασχόληση και τέλος την κοινωνική απομόνωση. Σκοπός αυτής της πολύ σημαντικής υποενότητας είναι η ενίσχυση της ενσυναίσθησης απέναντι σε θέματα ΑμεΑ, από την πλευρά των εκπαιδευομένων.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 12. Δραστηριότητα αφόρμησης

Εικόνα 13. Δυσκολίες καθημερινότητας

Ακόμα μία από τις πιο σημαντικές υποενότητες του συγκεκριμένου ΕΥ, αποτελεί και η επόμενη υποενότητα "Πώς μπορώ να βοηθήσω", η οποία είναι χωρισμένη σε δύο διαφάνειες (εικόνα 14). Εδώ οι εκπαιδευόμενοι εκπαιδεύονται με απλά λόγια σε βασικούς τρόπους χορήγησης βοήθειας προς τους ΑμεΑ συνανθρώπους τους με απώτερο σκοπό την ευαισθητοποίησή τους.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1/2

Αν συναντήσεις έναν άνθρωπο τυφλό:

Αν πρώτα δεν τον έχεις ενημερώσει, απέφυγε να τον ακουμπήσεις. Μπορεί να μην σε έχει αντιληφθεί και να τρομάξει.

Ρώτησε αν χρειάζεται βοήθεια.

Διατήρησε καθαρές τις γραμμές καθοδήγησης τυφλών στον δρόμο, αποφεύγοντας να τοποθετείς εμπόδια.

Εικόνα 14. Πώς μπορώ να βοηθήσω

Οι επόμενες δύο υποενότητες “Το ήξερες ότι..” (εικόνα 15) και “Διάσημοι Ανάπηροι” (εικόνα 16) έχουν στόχο οι εκπαιδευόμενοι να μάθουν χρήσιμες πληροφορίες για το πώς αντιμετωπίζεται η εκάστοτε αναπηρία από την κοινωνία, αλλά και να συνειδητοποιήσουν πως ένας ανάπηρος άνθρωπος, όχι μόνο μπορεί να ζήσει όπως ένας άνθρωπος τυπικής ανάπτυξης, αλλά μπορεί και να καταφέρει σημαντικά πράγματα στη ζωή του, αν του παρασχεθούν όλα εκείνα που χρειάζεται για να ξεπεράσει τα εμπόδια της αναπηρίας του (Περικείμενα). Χρησιμοποιήθηκαν εξωτερικοί σύνδεσμοι που οδηγούν σε μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που σχετίζονται με την αναπηρία, αλλά και στη Wikipedia, σε περίπτωση που κάποιος εκπαιδευόμενος, επιθυμεί να διευρύνει τις γνώσεις του.

1/2

Το ήξερες ότι...

Για την πρόσβαση των κινητικά αναπήρων σε παραλίες, τοποθετούνται ειδικοί διάδρομοι που ονομάζονται seatrac

Σε πολλές παιδικές χαρές έχουν τοποθετηθεί ειδικά διαμορφωμένες κούνιες, για παιδιά με αναπηρικό αμαξίδιο

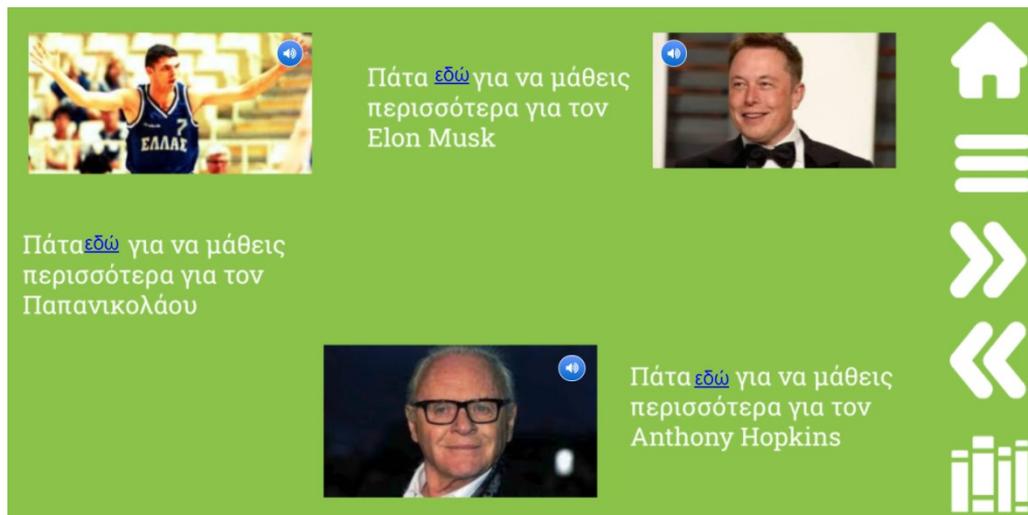
Τα αυτοκίνητα που μπορούν να παρκάρουν σε θέσεις πάρκινγκ ΑμεΑ πρέπει να έχουν την ειδική άδεια που βλέπεις αριστερά!

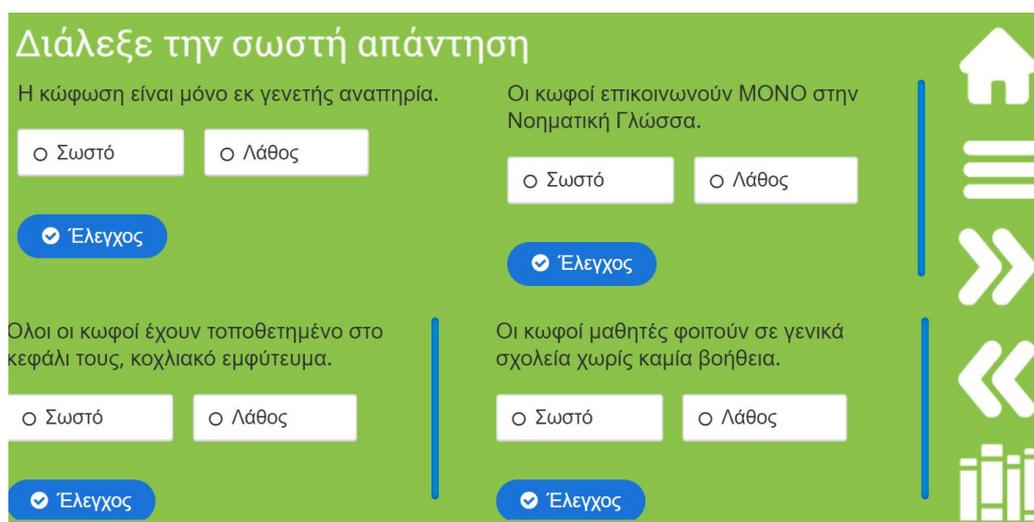

Εικόνα 15. Το ήξερες ότι..

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 16. Διάσημα Άτομα με Αναπηρία

Ολοκληρώνοντας κάθε ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα να συμπληρώσουν ασκήσεις αυτοαξιολόγησης (εικόνα 17), χωρισμένες σε δύο διαφάνειες, για να ελέγξουν την πορεία της προόδου τους και να ανατρέξουν σε ό,τι δεν θυμούνται. Και εδώ, όπως και στις ασκήσεις που παρατίθενται μέσα στο ΕΥ παρέχεται ανατροφοδότηση και για τις λανθασμένες, αλλά και για τις σωστές απαντήσεις. Ακόμα, τους δίνεται η δυνατότητα να ακούσουν συνοπτικά, ό,τι έμαθαν σε κάθε μία, στην υποενότητα της Σύνοψης (εικόνα 18).

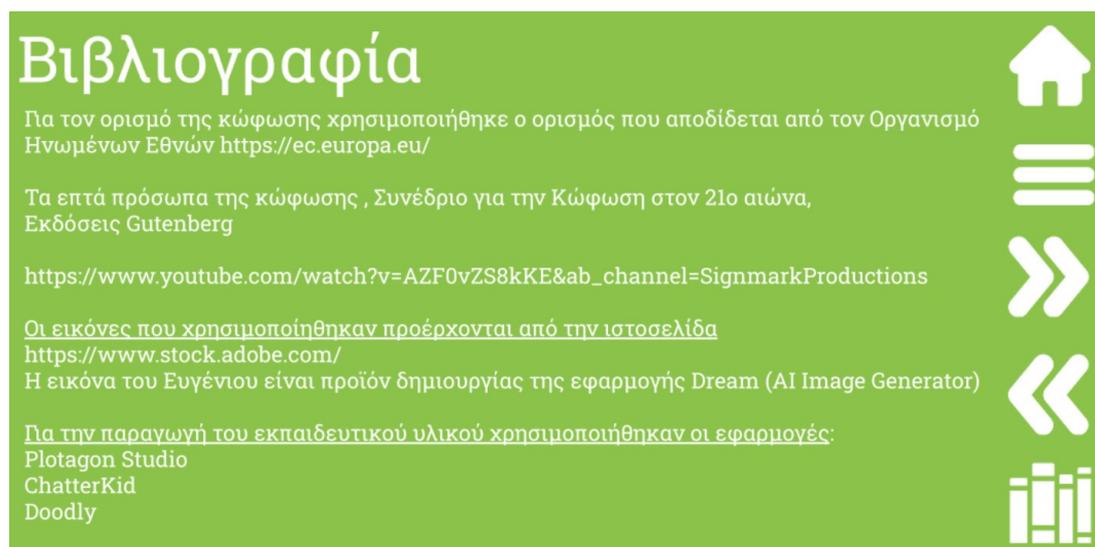
Εικόνα 17. Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Εικόνα 18. Σύνοψη

Τέλος παρατίθεται η βιβλιογραφία, στην οποία βασίστηκε η σχεδιάστρια του ΕΥ για την παραγωγή του (Μετακείμενα) (εικόνα 19).

Εικόνα 19. Βιβλιογραφία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

4. Παρουσίαση και σχολιασμός αποτελεσμάτων έρευνας

4.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το κεφάλαιο, θα αναλυθούν και θα σχολιαστούν τα αποτελέσματα από την έρευνα που διεξήχθη τόσο στους ειδικούς της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όσο και στους μαθητές του Δημοτικού σχολείου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται και αναλύονται ομαδοποιημένα, σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα και τους ερευνητικούς άξονες.

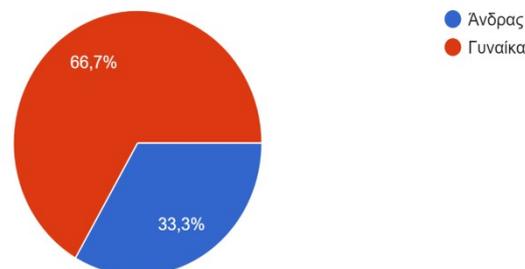
4.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ειδικών της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης

4.2.1. Δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

1. Φύλο

Στην έρευνα συμμετείχαν δύο γυναίκες και ένας άντρας.

Φύλο
3 απαντήσεις

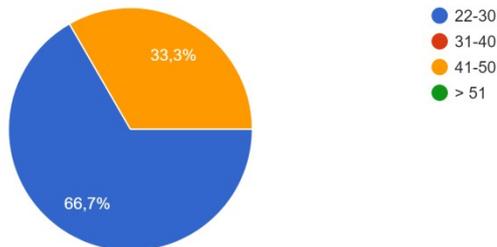
Πίνακας 4.1 Παρουσίαση φύλου

2. Ηλικία (Ε2)

Το 66,7% της ηλικίας των συμμετεχόντων κυμαίνεται στις ηλικίες μεταξύ 22-30, ενώ το 33,3% στις ηλικίες μεταξύ 41-50.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Ηλικία
3 απαντήσεις

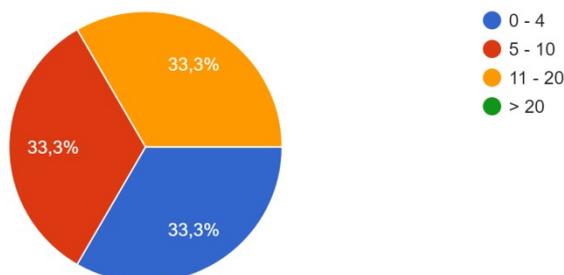

Πίνακας 4.2 Παρουσίαση ηλικιακής ομάδας

3. Έτη εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας (Ε3)

Τα χρόνια εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας διαφέρουν για κάθε συμμετέχοντα και κυμαίνονται από 0 έως 20.

Χρόνια Προϋπηρεσίας
3 απαντήσεις

Πίνακας 4.3 Παρουσίαση ετών προϋπηρεσίας

4.2.2 Ερευνητικοί Άξονες

Παρακάτω παρουσιάζονται σε μορφή πινάκων οι απαντήσεις των συμμετεχόντων ανά ερευνητικό άξονα και ανά ερώτηση. Οι απαντήσεις έχουν αποτυπωθεί όπως ακριβώς αναγράφηκαν από κάθε έναν από τους τρεις συμμετέχοντες. Ο σχολιασμός των ευρημάτων της παρούσας έρευνας γίνεται με βάση τις κατηγορίες ανάλυσης και σχολιάζονται στο τέλος κάθε ερευνητικού άξονα.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1^{ος} Ερευνητικός άξονας: Επιστημονική συνοχή/ τεκμηρίωση

Στο Ε.Υ. γίνεται παράθεση πληροφοριών/απόψεων με τη σχετική βιβλιογραφία;	
1	Φυσικά
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Α1 - Βιβλιογραφική τεκμηρίωση

Στο Ε.Υ. γίνεται αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Α2 - Αναφορά σε διαφορετικές πηγές

Στο Ε.Υ. γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών/ απόψεων	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Α3 - Συγκριτική ανάλυση πληροφοριών/απόψεων

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στο Ε.Υ. είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία/κριτική συζήτηση των πληροφοριών;	
1	Ναι
2	Φυσικά
3	Ναι

Πίνακας Α4 - Ερμηνεία/κριτική συζήτηση των πληροφοριών

Το Ε.Υ. παρέχει τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Α5 - Μελέτη πηγών

Σχολιασμός 1^{ου} ερευνητικού άξονα

Οι ειδικοί της ΕΞΑΕ φαίνεται να συμφωνούν ότι στο εν λόγω παιδαγωγικό υλικό, γίνεται παράθεση πληροφοριών/απόψεων με σχετική βιβλιογραφία όπως επίσης και αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών. Ομόφωνα θεωρούν πως γίνεται συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών και πως το υλικό είναι εμπλουτισμένο με την ερμηνεία/κριτική συζήτηση των πληροφοριών. Τέλος συμφωνούν όλοι στο ότι παρέχεται η δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη διαφορετικών πηγών.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2^{ος} Ερευνητικός άξονας: Απλή κατανοητή παρουσίαση γνωστικού αντικειμένου

Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Β1- Ύφος γραφής

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Β2 - Χρήση προσωπικών/κτητικών αντωνυμιών

Στο Ε.Υ. γίνεται κατά το δυνατόν χρήση της καθομιλούμενης γλώσσας;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Β3 - Χρήση καθομιλούμενης γλώσσας

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Β4 - Ευανάγνωστη γραφή

Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Β5 - Πυκνότητα πληροφοριών

Το Ε.Υ. παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης;	
1	Ναι
2	Αρκετές φορές
3	Ναι

Πίνακας Β6 - Μέγεθος οθόνης

Το Ε.Υ. παρέχει μόνο κείμενο;	
1	Όχι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2	Ναι
3	Όχι

Πίνακας Β7 – Παροχή μόνο κειμένου

Το Ε.Υ. περιέχει κείμενο και εικόνες;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Όχι μόνο

Πίνακας Β8- Παροχή κειμένου και εικόνων

Το Ε.Υ. περιέχει κείμενο, εικόνες και βίντεο;	
1	Ναι
2	Ναι περιέχει όλα τα παραπάνω
3	Εννοείται

Πίνακας Β9- Παροχή κειμένου, εικόνων και βίντεο

Οι χρωματικές συνθέσεις του Ε.Υ. συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση;	
1	Ναι
2	Στις περισσότερες διαφάνειες ναι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

3	Ναι
----------	-----

Πίνακας Β10 - Χρωματικές συνθέσεις

Σχολιασμός 2^{ου} ερευνητικού άξονα

Σχετικά με την απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου (2ος άξονας) οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι η διατύπωση είναι φιλική προς τον αναγνώστη, γίνεται χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών και ότι η χρησιμοποιούμενη γλώσσα είναι ευκολονόητη. Όσον αφορά στη γραφή είναι ευανάγνωστη, η πυκνότητα των πληροφοριών ικανοποιητική και παρουσιάζεται τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης. Τέλος, το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει κείμενο, εικόνες και βίντεο και οι χρωματικές συνθέσεις συμβάλλουν στην άνετη αλληλεπίδραση στις περισσότερες διαφάνειες.

3^{ος} Ερευνητικός άξονας: Ευχρηστία

Τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
1	Ναι
2	Φυσικά
3	Ναι

Πίνακας Γ1 - Κουμπιά

Τα εικονίδια που χρησιμοποιήθηκαν στο Ε.Υ. (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα;	
1	Ναι
2	Ναι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

3	Ναι
---	-----

Πίνακας Γ2 - Εικονίδια

Η πλοήγηση στο Ε.Υ. είναι εύκολη;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Γ3 - Πλοήγηση

Οι υπερσύνδεσμοι του Ε.Υ. οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Γ4 - Υπερσύνδεσμοι

Σχολιασμός του 3^{ου} ερευνητικού άξονα

Όσων αφορά στην ευχρηστία του εκπαιδευτικού υλικού οι συμμετέχοντες συμφωνούν στο ότι τα κουμπιά και τα εικονίδια είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα, η πλοήγηση είναι εύκολη και οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

4^{ος} Ερευνητικός άξονας-υποστήριξη-καθοδήγηση του εκπαιδευόμενου

Παρέχονται συμβουλές για το πώς να μελετηθεί το Ε.Υ.;

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1	Ναι
2	Ναι υπάρχουν συμβουλές και οδηγίες
3	Ναι

Πίνακας Δ1 - Συμβουλές

Το Ε.Υ. υποστηρίζει τον εκπαιδευόμενο προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία; (υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες);	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Δ2 - Έμφαση σημείων

Στο Ε.Υ. υπάρχουν επεξηγηματικά σχόλια τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Δ3 - Επεξηγήσεις

Σχολιασμός 4^{ου} ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες πιστεύουν ότι παρέχονται συμβουλές για τον τρόπο μελέτης του υλικού και θεωρούν πως υπάρχει σήμανση ώστε να δίνεται έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία, όπως επίσης και επεξηγηματικά σχόλια, τα οποία ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία 54

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

υποστηρίζουν τους σπουδαστές στη μελέτη τους.

5^{ος} Ερευνητικός άξονας-αλληλεπίδραση εκπαιδευόμενου στην μελέτη του Ε.Υ.

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές του απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
1	Ναι
2	Ναι υπάρχει padlet που μπορώ να εκφράσω την άποψή μου
3	Ναι

Πίνακας Ε1 - Δραστηριότητες

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα;	
1	Ναι
2	Νομίζω ναι
3	Ναι

Πίνακας Ε2- Διατυπώσεις

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα;	
1	Ναι
2	Νομίζω ναι
3	Ναι

Πίνακας Ε3 - Προσωπικά ενδιαφέροντα

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ε4 - Ανταλλαγή απόψεων

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες;	
1	Νομίζω ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ε5 - Μέλος κοινωνικής ομάδας

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει/ εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό;	
1	Ναι
2	Νομίζω ναι
3	Ναι

Πίνακας Ε6 - Ενσωμάτωση απόψεων

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Σχολιασμός 5^{ου} ερευνητικού άξονα

Σε σχέση με την αλληλεπίδραση των εκπαιδευόμενων με το εκπαιδευτικό υλικό, οι ειδικοί της ΕΞΑΕ θεωρούν πως το υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις απόψεις του πάνω σε σημαντικά ζητήματα και συγκεκριμένα ένας συμμετέχων αναφέρεται στην ύπαρξη radlet. Υποστηρίζουν ομόφωνα πως το υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες που ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα και τον βοηθούν να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα. Επιπροσθέτως υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες κινητοποιούν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με άλλους και τον κάνουν να νιώθει ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας με συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες. Τέλος όλοι συμφωνούν πως υπάρχουν δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλουτίσει τις απόψεις του.

6^{ος} Ερευνητικός άξονας- Αναστοχασμός-αυτοαξιολόγηση

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας ΣΤ1 - Αυτοαξιολόγηση

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου	
1	Ναι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2	Νομίζω ναι
3	Ναι

Πίνακας ΣΤ2 - Κριτική σκέψη

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας ΣΤ3 - Επικοινωνία

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας ΣΤ4 - Συσχέτιση δεδομένων

Το Ε.Υ. εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα;	
1	Ναι
2	Ναι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

3	Ναι
----------	-----

Πίνακας ΣΤ5 - Νέα γνώση

Σχολιασμός 6^{ου} ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες συμφωνούν πως το εκπαιδευτικό υλικό εμπεριέχει δραστηριότητες οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου και την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης. Ενθαρρύνει την ανάπτυξη διάυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου και του δίνει τις απαραίτητες ευκαιρίες να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα καθώς και να εφαρμόσει τη νέα γνώση σε αυτή.

7^{ος} Ερευνητικός άξονας- Σκοπός και προσδοκώμενα αποτελέσματα

Στο Ε.Υ. διατυπώνεται σαφώς ο σκοπός της κάθε διδακτικής ενότητας;	
1	Ναι, στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας
2	Φυσικά
3	Ναι

Πίνακας Ζ1 - Σκοπός

Στο Ε.Υ. διατυπώνονται σαφώς τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σε κάθε διδακτική ενότητα	
1	Ναι, στην αρχή κάθε διδακτικής ενότητας
2	Φυσικά
3	Ναι

Πίνακας Ζ2 - Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ζ3 - Επίπεδο γνώσεων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων;	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ζ4 - Επίπεδο δεξιοτήτων

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ζ5 - Επίπεδο στάσεων

Ο εκπαιδευόμενος ελέγχει την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα;

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Ζ6 - Πρόοδος

Σχολιασμός 7^{ου} ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες συμφωνούν ομόφωνα ότι ο σκοπός κάθε διδακτικής ενότητας και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα διατυπώνονται με σαφήνεια, συγκεκριμένα στην αρχή κάθε ενότητας. Επίσης, όλοι συμφωνούν ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο ως προς την απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων. Παράλληλα, θεωρούν πως ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί την πρόοδό του με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

8^{ος} Ερευνητικός άξονας-πολυμεσική μάθηση

Στο Ε.Υ. υπάρχει συνδυασμός κειμένου και εικόνας για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου (Πολυμεσική Αρχή)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η1 – Συνδυασμός κειμένου και εικόνας

Στο Ε.Υ. η χρήση των εικόνων σας βοηθάει να κατανοήσετε το γνωστικό αντικείμενο (Πολυμεσική Αρχή)	
1	Ναι

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η2 - Χρήση εικόνας

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία αφήγησης(μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.). (Αρχή τροπικότητας)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η3 - Στοιχεία αφήγησης

Στο Ε.Υ. συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι)με το γνωστικό αντικείμενο (Αρχή της συνοχής)	
1	Ναι
2	Όχι
3	Ναι

Πίνακας Η4 - Πληροφορίες

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας (Αρχή της προσωποποίησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η5 - Φιλική γλώσσα

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στο Ε.Υ. γίνεται χρήση δεύτερου προσώπου (Αρχή της Προσωποποίησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η6 – Β΄ πρόσωπο

Στο Ε.Υ. γίνεται ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου (Αρχή της Προσωποποίησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η7 - Ηχητική παρουσίαση

Στο Ε.Υ. το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο (Αρχή της Φωνής)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η8 - Ύφος ηχητικού

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στο Ε.Υ. εμφανίζεται ένας φιλικός χαρακτήρας (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων (Αρχή της Εικόνας)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η9 - Avatar

Στο Ε.Υ. η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου γίνεται τμηματικά; (Αρχή της Κατάτμησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η10 - Παρουσίαση

Στο Ε.Υ. υπάρχουν διαδραστικές δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους (Αρχή της Προσωποποίησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η11 - Διαδραστικές δραστηριότητες

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στο Ε.Υ. υπάρχουν μακροσκελή κείμενα για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου (Αρχή της κατάτμησης)	
1	Ναι
2	Όχι
3	Ναι

Πίνακας Η12 - Μακροσκελή κείμενα

Το Ε.Υ. παρέχει σαφείς οδηγίες στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών (Αρχή της Σηματοδότησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η13 - Σαφείς οδηγίες

Στο Ε.Υ. υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.) (Αρχή της σηματοδότησης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η14 - Στοιχεία επισήμανσης

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Στο Ε.Υ. υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου (Αρχή της Προπαίδευσης)	
1	Ναι
2	Ναι
3	Ναι

Πίνακας Η15 - Εισαγωγικές δραστηριότητες

Σχολιασμός του 8^{ου} ερευνητικού άξονα

Οι συμμετέχοντες πιστεύουν πως σε γενικές γραμμές το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές της Γνωστικής Θεωρίας της Πολυμεσικής Μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, πιστεύουν πως στο εκπαιδευτικό υλικό γίνεται συνδυασμός εικόνων και κειμένου, με στόχο να παρουσιαστεί το γνωστικό αντικείμενο, με τις εικόνες να βοηθούν στην κατανόηση του (Πολυμεσική Αρχή). Σε σχέση με την Αρχή της Τροπικότητας, θεωρούν πως υπάρχουν στοιχεία αφήγησης όπως η περιγραφή και τα σχόλια. Συμφωνούν και οι τρεις, πως γίνεται χρήση φιλικής γλώσσας και δεύτερου προσώπου, αλλά και ηχητική παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου (Αρχή της Προσωποποίησης). Με την βοήθεια ενός avatar (Αρχή της Εικόνας), το οποίο χρησιμοποιεί φιλικό ύφος προς τον εκπαιδευόμενο (Αρχή της Φωνής), καθώς και με την παρουσία διαδραστικών δραστηριοτήτων που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους (Αρχή της Προσωποποίησης) ενισχύεται η διαδικασία της μάθησης. Συμφωνούν πως το υλικό παρέχει σαφείς οδηγίες για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και των εργασιών (Αρχή της Σηματοδότησης), όπως επίσης και πως υπάρχουν στοιχεία επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.) (Αρχή της σηματοδότησης). Ακολουθείται εν μέρει η Αρχή της Κατάτμησης καθώς το γνωστικό αντικείμενο παρουσιάζεται τμηματικά, αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων θεωρεί πως υπάρχουν μακροσκελή κείμενα, αλλά και η Αρχή της Προπαίδευσης αφού υπάρχουν εισαγωγικές δραστηριότητες που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Τέλος αν και (όπως θα δούμε παρακάτω στον 9^ο άξονα) στα δυνατά σημεία του υλικού, γίνεται λόγος για συνοχή και σαφήνεια των πληροφοριών, δύο στους τρεις συμμετέχοντες, θεωρούν πως στο υλικό συμπεριλαμβάνονται μη σχετικές πληροφορίες (λέξεις, εικόνες, ήχοι) με το γνωστικό αντικείμενο (Αρχή της συνοχής).

9^{ος} Ερευνητικός άξονας: δυνατά στοιχεία

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού;	
1	Διαφορετικοί τρόποι παρουσίασης, η γνώση παρουσιάζοταν σε μπουκίτσες, ωραίες ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης
2	Συνοχή, avatar, διαδραστικότητα
3	Φιλική χρήση γλώσσας και φωνής, σαφήνεια πληροφοριών, παρουσιάζεται με αρμονικά χρώματα

Πίνακας Θ1 - Δυνατά σημεία

Σχολιασμός 9^{ου} ερευνητικού άξονα

Στον 9^ο άξονα ζητήθηκε από τους ειδικούς της ΕΞΑΕ να επισημάνουν τα, κατά την άποψή τους, δυνατά σημεία του εκπαιδευτικού υλικού. Όσων αφορά στην παρουσίαση του υλικού γίνεται αναφορά στην φιλική χρήση γλώσσας και φωνής στα αρμονικά χρώματα, τη χρήση avatar και στους διαφορετικούς τρόπους παρουσίασης. Σε σχέση με το γνωστικό κομμάτι οι συμμετέχοντες ανέδειξαν την συνοχή, τη σαφήνεια των πληροφοριών, αλλά και την κατάτμηση της γνώσης σε μικρά κομμάτια. Τέλος έκριναν θετικά την διαδραστικότητα και τις ερωτήσεις αυτοαξιολόγησης.

10^{ος} Ερευνητικός άξονας: προτάσεις αλλαγών-βελτιώσεων

Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό	
1	Θα άλλαζα τα χρώματα (αν άφηνα λευκά τα γράμματα, θα επέλεγα ένα πιο σκούρο φόντο), μία διαφάνεια στο τέλος κάθε ενότητας για να με οδηγεί

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

	κατευθείαν στην επόμενη, αυτά τα δύο
2	Δεν είδα κάτι που δεν μου άρεσε
3	Ίσως εμπλουτισμός του εκπαιδευτικού υλικού με διαδραστικά video

Πίνακας Θ2- Αλλαγές - βελτιώσεις

Σχολιασμός 10^{ου} ερευνητικού άξονα

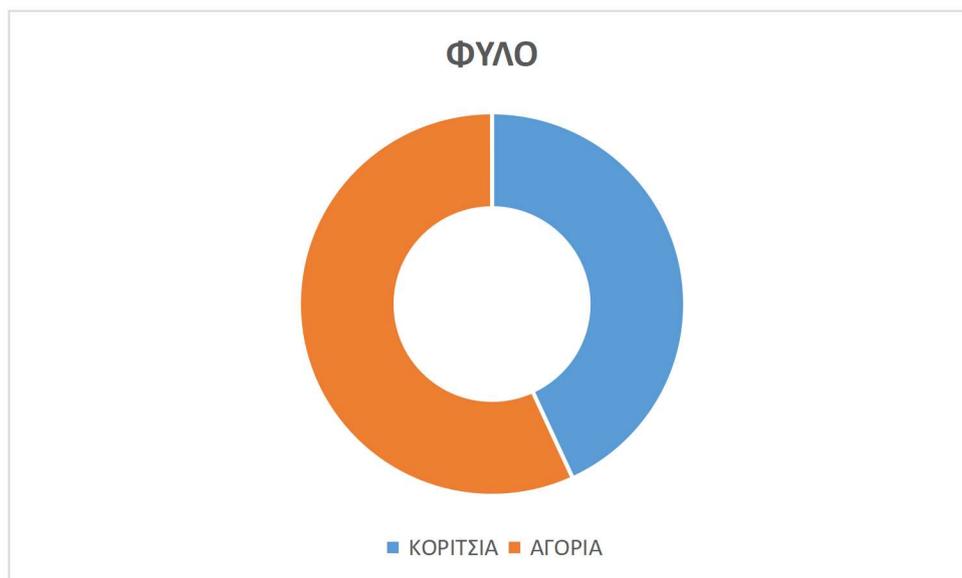
Στο τέλος οι ειδικοί της ΕΞΑΕ κλήθηκαν να προτείνουν αλλαγές με στόχο τη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού. Ένας ανέφερε πως θα άλλαζε τα χρώματα και πρότεινε την εισαγωγή μίας διαφάνειας στο τέλος κάθε ενότητας, η οποία να οδηγεί κατευθείαν στην επόμενη ενότητα, ένας πρότεινε τον εμπλουτισμό του υλικού με διαδραστικά video και τέλος ο τρίτος συμμετέχων δεν είδε κάτι που δεν του άρεσε.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

4.3. Παρουσίαση αποτελεσμάτων μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα

4.3.1 Δημογραφικά στοιχεία

Στην έρευνα συμμετείχαν 22 αγόρια και 29 κορίτσια (πίνακας 1). Από την Ε' τάξη συμμετείχαν 20 παιδιά και από την ΣΤ 31. Σύνολο πήραν μέρος 51 μαθητές.

Πίνακας 1

4.3.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

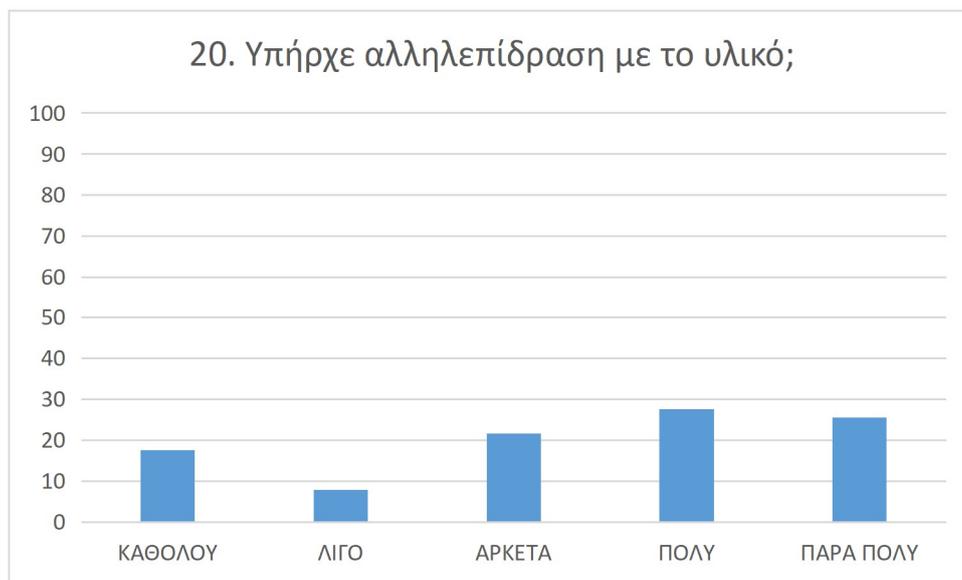
1^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Ακολουθεί το εκπαιδευτικό υλικό τη μεθοδολογία και τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

ΕΡΩΤΗΣΗ	N	M.O.	S.D.
20. Ένιωσες ότι υπήρχε αλληλεπίδραση με το παιδαγωγικό υλικό;	51	3,35	1,412

Πίνακας 1, ερώτηση 20

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας Α, ερώτηση 20

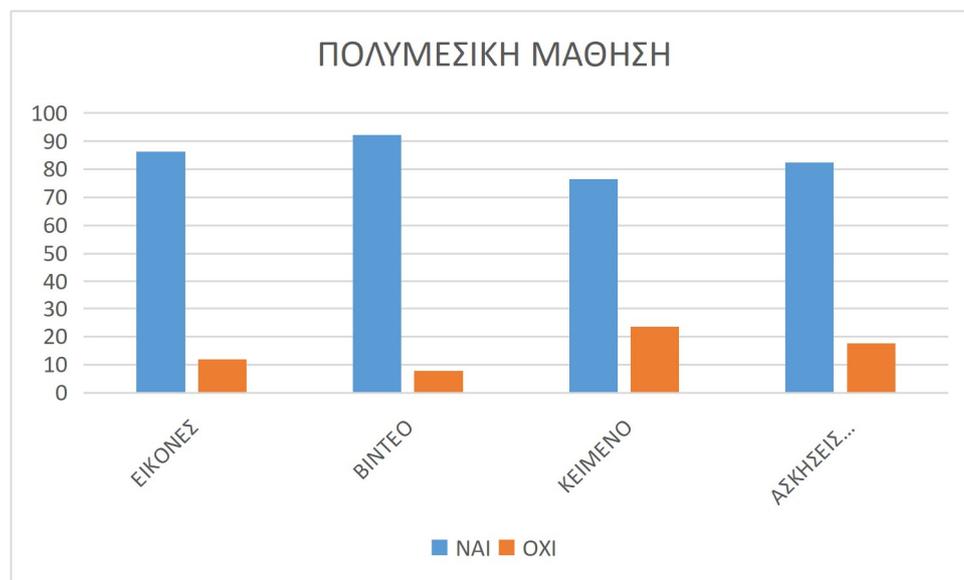
Αν και στο 1^ο ερευνητικό ερώτημα, οι συνάδελφοι του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού, ήταν οι ειδικοί που έκριναν το εκπαιδευτικό υλικό σε σχέση με τις αρχές της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, θεωρήθηκε σημαντικό να δοθεί στους μαθητές που ήρθαν σε επαφή με το ΕΥ, να απαντήσουν στο αν αυτό, καλύπτει τουλάχιστον τις βασικές αρχές της πολυμεσικής μάθησης, που είναι η ύπαρξη εικόνων, κειμένου, βίντεο, ασκήσεις ανατροφοδότησης, αλλά και αλληλεπίδραση με το παιδαγωγικό υλικό. Οι μαθητές έκριναν στο μεγαλύτερό τους ποσοστό πως υπήρχε από αρκετή έως πάρα πολύ αλληλεπίδραση με το ΕΥ, 74,6% στο σύνολο (21,6% δήλωσαν αρκετά, 27,5% πολύ και 25,5% πάρα πολύ). Ωστόσο υπήρχε 17,6% θεώρησαν πως δεν υπάρχει καθόλου αλληλεπίδραση (πίνακας 1 και Α). Όσον αφορά στο περιεχόμενο, 86,3% δήλωσε πως υπήρχαν εικόνες, 92,2% πως υπήρχε η παρουσία βίντεο, 76,5% η παρουσία κειμένου και 82,4% ασκήσεις ανατροφοδότησης (Πίνακας 2 και Β).

ΕΡΩΤΗΣΗ	N	M.O.	S.D.
21. Το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες περιέχει:			
Εικόνες	51	1,16	,418
Βίντεο	51	1,08	,272

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Κείμενο	51	1,24	,428
Ασκήσεις ανατροφοδότησης	51	1,18	,385

Πίνακας 2, ερώτηση 21

Πίνακας Β, ερώτηση 21

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι το εν λόγω υλικό εύχρηστο για τα παιδιά δημοτικού;

ΕΡΩΤΗΣΗ	N	M.O.	S.D.
18.Πόσο εύχρηστο ήταν το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες;	51	3,75	1,074

Πίνακας 3, ερώτηση 18

Οι μαθητές στο μεγαλύτερό τους ποσοστό (39,2%), έκριναν πως το υλικό ήταν εύχρηστο για τους ίδιους. Αρκετά εύχρηστο βρήκαν το υλικό 25,5% και πάρα πολύ επίσης, 25,5%. Τέλος το 5,9% φαίνεται να δυσκολεύτηκε με το υλικό, αφού δεν το θεώρησε καθόλου εύχρηστο (πίνακες 3 και Γ).

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας Γ, ερώτηση 18

3^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

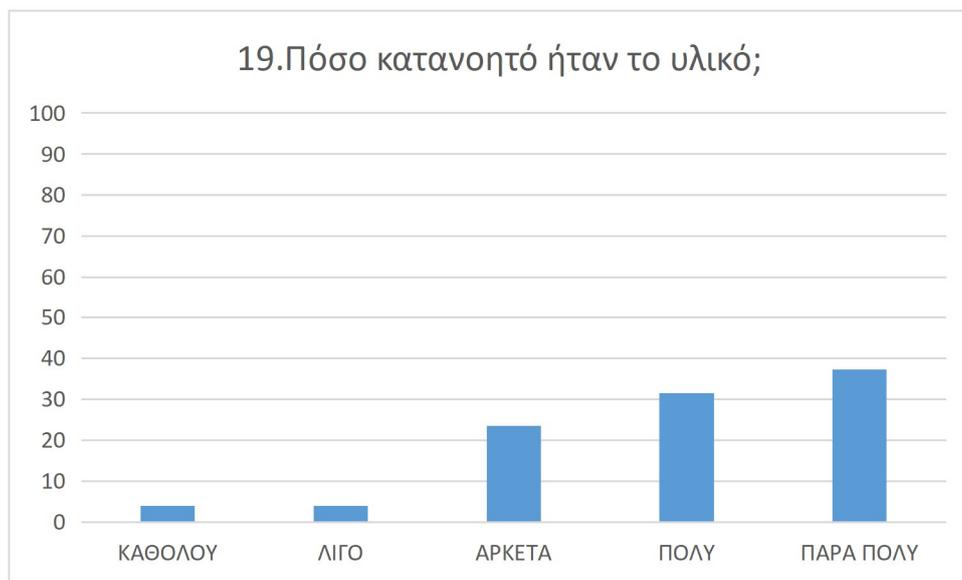
Είναι το εν λόγω υλικό κατανοητό για τα παιδιά δημοτικού;

ΕΡΩΤΗΣΗ	N	M.O.	S.D.
19. Πόσο κατανοητό ήταν το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες;	51	3,94	1,066

Πίνακας 4, ερώτηση 19

Πάρα πολύ κατανοητό ήταν το παιδαγωγικό υλικό για το 37,3% των μαθητών, ενώ πολύ κατανοητό το βρήκαν 31,4% και αρκετά κατανοητό 23,5%. Το 3,9% είναι της άποψης πως το υλικό δεν ήταν καθόλου κατανοητό (πίνακες 4 και Δ).

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

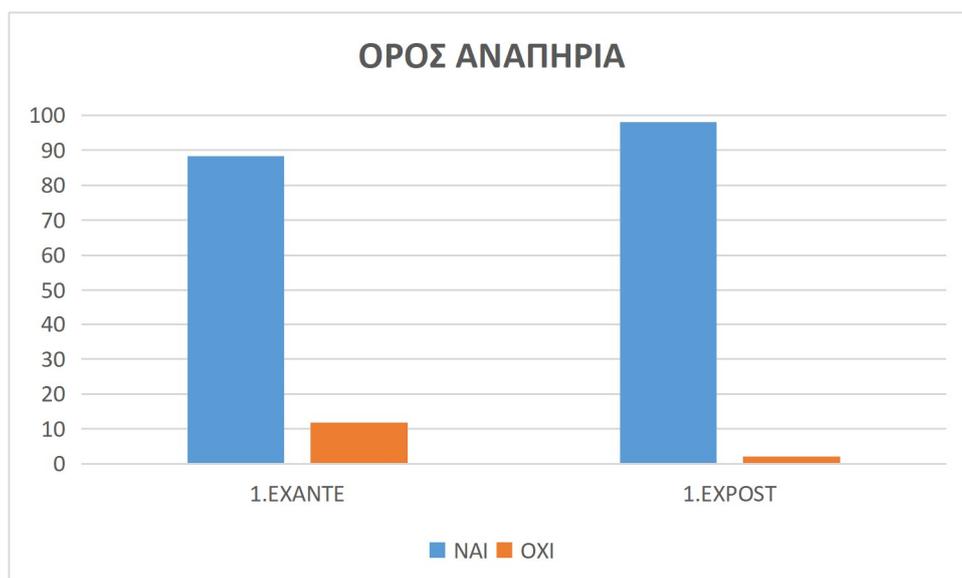

Πίνακας Δ, ερώτηση 19

ΕΡΩΤΗΣΗ	ΦΑΣΗ	N	M.O	S.D.	sig
1. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αναπηρία;	ΕΧΑΝΤΕ	51	1,12	,325	
	ΕΧΠΟΣΤ	51	1,02	,140	

Πίνακας 5, ΕΧΑΝΤΕ- ΕΧΠΟΣΤ ερωτήση 1

Τα παιδιά φαίνεται να είναι εξοικειωμένα με τον γενικό όρο της αναπηρίας, αφού 88,2% εκτιμά ότι τον κατανοεί πριν την επαφή με το παιδαγωγικό υλικό, για να φτάσει αυτό το ποσοστό στο 98% μετά.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας Ε, EXANTE- EXPOST ερώτηση 1

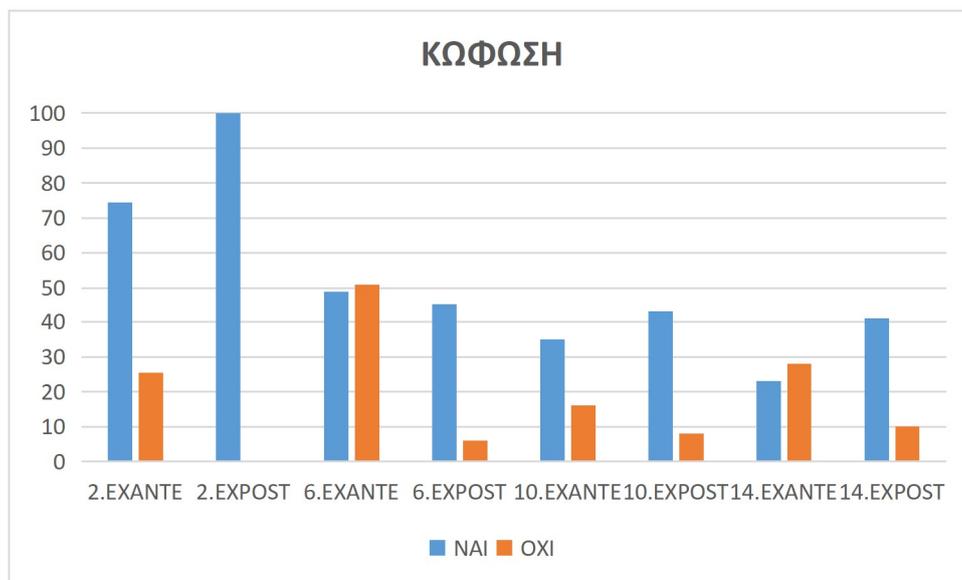
Κώφωση

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΦΑΣΗ	N	M.O.	S.D.	sig
2. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κώφωση;	EXANTE	51	1,25	,440	,000
	EXPOST	51	1	,000	
6. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κωφό;	EXANTE	51	1,51	,505	,000
	EXPOST	51	1,12	,325	
10. Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κωφός στην καθημερινότητά του;	EXANTE	51	1,31	,469	
	EXPOST	51	1,16	,367	
14. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κωφό;	EXANTE	51	1,55	,503	,000
	EXPOST	51	1,2	,401	

Πίνακας 6, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 2,6,10,14

Τα παιδιά φαίνεται να απέκτησαν καινούριες γνώσεις σε ό,τι αφορά θέματα γύρω από την κώφωση (πίνακες 6 και ΣΤ). Πριν την αλληλεπίδρασή τους με το εκπαιδευτικό υλικό 74,5% δήλωσε πως γνώριζε τι σημαίνει ο όρος κώφωση, ενώ μετά, το ποσοστό αυτό άγγιξε το 100%. Το 49% απάντησε πως γνωρίζει τρόπους να αναγνωρίσει έναν κωφό, ποσοστό που αυξήθηκε στο 88,2%, ενώ το 45,1% απάντησε πως είναι εξοικειωμένο με τρόπους να βοηθήσουν έναν κωφό, ποσοστό που διαμορφώθηκε στο 80,4% μετά την επαφή τους με το ΕΥ. Ο δείκτης στατιστικής σημαντικότητας που παρουσιάστηκε στις συγκεκριμένες ερωτήσεις (0,000), υποδεικνύει ότι το υλικό επέδρασε σημαντικά στην γνωστική διαδικασία. Τέλος, στην ερώτηση αν διαθέτουν γνώσεις σε σχέση με τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κωφός στην καθημερινότητά του, το 45,1% απάντησε πως γνωρίζει, ενώ μετά, το ποσοστό διακυμάνθηκε στο 80,4%.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας ΣΤ, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 2,6,10,14

Τύφλωση

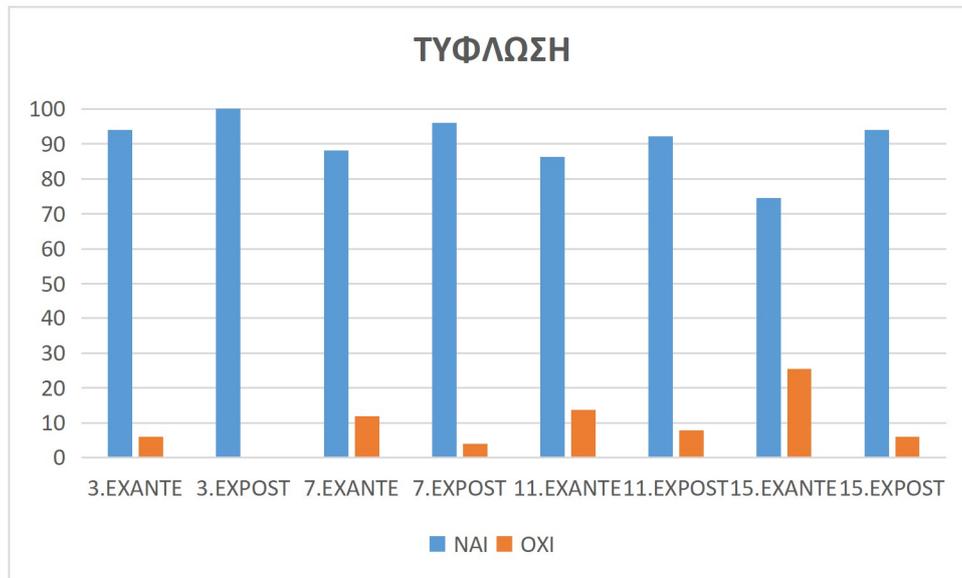
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΦΑΣΗ	N	M.O	S.D.	sig
3. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος τύφλωση;	EXANTE	51	1,06	,238	
	EXPOST	51	1,00	,000	
7. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν τυφλό;	EXANTE	51	1,12	,325	
	EXPOST	51	1,04	,196	
11.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας τυφλός στην καθημερινότητά του;	EXANTE	51	1,14	,348	
	EXPOST	51	1,08	,272	
15.Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν τυφλό;	EXANTE	51	1,25	,440	
	EXPOST	51	1,06	,238	

EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 3,7,11,15

Τα παιδιά σε ό,τι αφορά θέματα γύρω από την τύφλωση (πίνακες 7 και Z) δίνουν την εντύπωση, από τις απαντήσεις τους, πως αύξησαν τα ποσοστά γνώσης τους μετά την παρακολούθηση του υλικού. Το 94,1% δήλωσε πως γνώριζε τι σημαίνει ο όρος τύφλωση, ενώ μετά, το ποσοστό αυτό άγγιξε το 100%. Το 88,2% απάντησε πως κατανοεί τρόπους να αναγνωρίσει έναν τυφλό, ποσοστό που μετά ήταν 96,1%. Στην ερώτηση αν αναγνωρίζουν τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας τυφλός

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

στην καθημερινότητά του, το 86,3% απάντησε πως γνωρίζει, ενώ μετά την επαφή τους με το ΕΥ, το ποσοστό ήταν 92,3%. Τέλος, αρχικά το 74,5% δήλωσε πως είναι εξοικειωμένο με τους πιθανούς τρόπους που μπορούν να βοηθήσουν έναν τυφλό, ποσοστό που μετά διαμορφώθηκε στο 94,1%.

Πίνακας Ζ, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 3,7,11,15

Κινητική αναπηρία

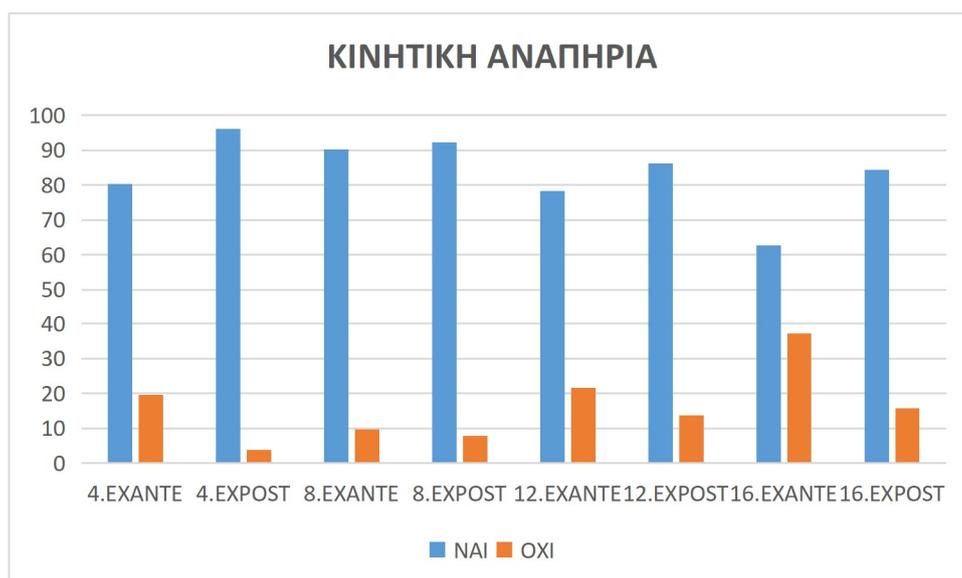
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΦΑΣΗ	N	M.O.	S.D.	sig
4.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κινητική αναπηρία;	EXANTE	51	1,2	,401	
	EXPOST	51	1,04	,196	
8.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κινητικά ανάπηρο;	EXANTE	51	1,10	,300	
	EXPOST	51	1,08	,272	
12.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κινητικά ανάπηρος στην καθημερινότητά του;	EXANTE	51	1,22	,415	
	EXPOST	51	1,14	,348	
16.Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κινητικά ανάπηρο;	EXANTE	51	1,37	,488	
	EXPOST	51	1,16	,367	

Πίνακας 8, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 4,8,12,16

Σε θέματα κινητικής αναπηρίας (πίνακες 8 και Η) οι μαθητές εμφανίζονται να

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

γνωρίζουν σε ποσοστό 80,4% τον ορισμό, ποσοστό που κατόπιν την επαφή τους με το υλικό μετατρέπεται σε 96,1%. Το 90,2% είναι πληροφορημένο για τα εξωτερικά χαρακτηριστικά ενός κινητικά ανάπηρου, ποσοστό το οποίο είναι ήδη πολύ υψηλό και ελάχιστα μεταβάλλεται αργότερα (92,2%). 78,4% δήλωσε πως είναι εξοικειωμένο με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι κινητικά ανάπηροι, για να εξελιχθεί μετά σε 86,3%, ενώ το 62,7% θεωρεί πως διαθέτε τις γνώσεις για το πώς μπορεί να βοηθήσει έναν κινητικά ανάπηρο και πριν την αλληλεπίδρασή του με το υλικό, και το ποσοστό αυτό διαμορφώνεται σε 84,3%.

Πίνακας Η, ΕΧΑΝΤΕ- ΕΧΡΟΣΤ ερωτήσεις 4,8,12,16

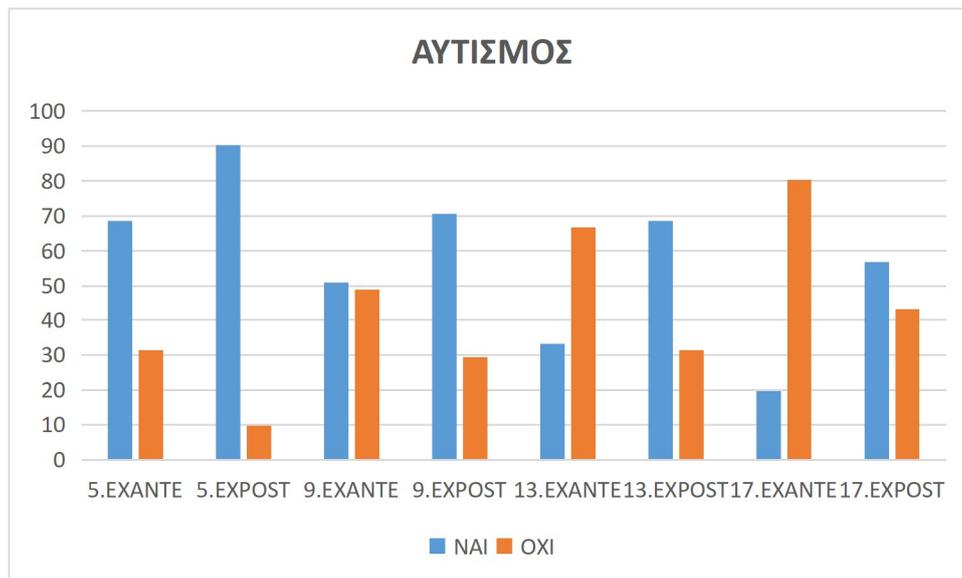
Αυτισμός

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	ΦΑΣΗ	N	M.O.	S.D.	sig
5.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αυτισμός;	ΕΧΑΝΤΕ	51	1,31	,469	
	ΕΧΡΟΣΤ	51	1,10	,300	
9.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν αυτιστικό;	ΕΧΑΝΤΕ	51	1,49	,505	
	ΕΧΡΟΣΤ	51	1,29	,460	
13.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας αυτιστικός στην καθημερινότητά του;	ΕΧΑΝΤΕ	51	1,67	,476	,000
	ΕΧΡΟΣΤ	51	1,31	,469	
17.Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν αυτιστικό;	ΕΧΑΝΤΕ	51	1,80	,401	,000
	ΕΧΡΟΣΤ	51	1,43	,500	

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Πίνακας 9, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 5,9,13,17

Οι απαντήσεις που δόθηκαν για την αναπηρία του αυτισμού, υποδηλώνουν ότι από όλες τις αναπηρίες, είναι αυτή για την οποία οι μαθητές γνωρίζουν τα λιγότερα (πίνακες 9 και Θ). Για τον ορισμό του αυτισμού, τα παιδιά απάντησαν πως γνώριζαν σε ποσοστό 68,6%, ενώ μετά την αλληλεπίδραση τους με το ΕΥ, το ποσοστό μεταβλήθηκε σε 90,2%. Όσων αφορά στα εξωτερικά γνωρίσματα ενός αυτιστικού, το 51% εξέφρασε πως τα κατανοούσε και πριν το υλικό, ενώ μετά το ποσοστό ανέβηκε στα 70,6%. Το 33,3% δήλωσε πως είναι εξοικειωμένο με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αυτιστικοί, ωστόσο το ποσοστό ανέβηκε στο 68,6% μετά το ΕΥ. Τέλος μόλις 19,6% απάντησαν θετικά στο πώς μπορούν να βοηθήσουν, ενώ μετά το ποσοστό διαμορφώθηκε στι 56,9%. Και στις δύο αυτές ερωτήσεις, φαίνεται πως το ΕΥ επέδρασε θετικά στην απόκτηση γνώσης, αφού σημειώθηκε στατιστική σημαντικότητα (0,000).

Πίνακας Θ, EXANTE- EXPOST ερωτήσεις 5,9,13,17

4.3.3 Αδυναμίες και σημεία βελτίωσης του παιδαγωγικού υλικού

Παρόλο που σε γενικές γραμμές τα αποτελέσματα φαίνονται ικανοποιητικά, εντούτοις, δεν απουσιάζουν οι αστοχίες. Όσων αφορά στον τρόπο σχεδιασμού του παιδαγωγικού υλικού, θα μπορούσε να είναι λιγότερο κειμενοκεντρικό, και να υπάρχουν περισσότερα στοιχεία αφήγησης, αποτυγχάνοντας έτσι, σε σημεία, να

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

εφαρμοστεί πλήρως η Αρχή της Τροπικότητας. Ενώ υπάρχουν αρκετές ασκήσεις ανατροφοδότησης, όπου δίνουν στον εκπαιδευόμενο την δυνατότητα να αφομοιώσει καλύτερα τις νέες πληροφορίες και να παρακολουθήσει την προσωπική του εξέλιξη, λείπουν άλλες διαδραστικές δραστηριότητες, όπως π.χ. διαδραστικά video, όπως έχει αναφέρει και ένας συμμετέχοντας, ή διαδραστικά παιχνίδια (Actionbound, Blippar), με αποτέλεσμα το παιδαγωγικό υλικό, σε σημεία απλά να παρουσιάζεται, χωρίς να δημιουργεί νέα πεδία εξερεύνησης (Αρχή της Προσωποποίησης). Τέλος πολύ σημαντικό, παρ' όλο που οι εκπαιδευόμενοι έχουν την δυνατότητα αλληλεπίδρασης μεταξύ τους και χώρο να εκφράσουν τις προσωπικές τους απόψεις, μέσω της εφαρμογής padlet, δεν δύναται καμία ευκαιρία στον εκπαιδευόμενο να συνομιλήσει με την εκπαιδευτρια για ό,τι θα μπορούσε να χρειαστεί.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

5. Συμπεράσματα

5.1 Εισαγωγή

Το θέμα της παρούσας εργασίας αφορά στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της Εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με στόχο την ενημέρωση και την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών δημοτικού απέναντι σε θέματα αναπηρίας. Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα της έρευνας, τυχόν περιορισμοί και συνεισφορά της παρούσας εργασίας, καθώς και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

5.2 Συμπεράσματα της έρευνας

Τα συμπεράσματα της παρούσας έρευνας θα παρουσιαστούν σε σχέση με τα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν.

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Ακολουθεί το εκπαιδευτικό υλικό τη μεθοδολογία και τις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

Το εκπαιδευτικό υλικό δημιουργήθηκε, ακολουθώντας ως επί το πλείστον, τις αρχές και τη μεθοδολογία της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, όπως αναγνώρισαν οι ειδικοί της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Στη δημιουργία του ΕΥ έχει εφαρμοστεί η Πολυμεσική Αρχή, με τον συνδυασμό κειμένου και εικόνας (Παρακείμενα) για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. Η χρήση εικόνων, συμβάλλει στην κατανόηση, ενώ η παρουσίαση των στοιχείων αφήγησης, συμβάλλει στην Αρχή της Τροπικότητας. Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης είναι φιλικό, ενώ η χρήση δευτέρου προσώπου και φιλικής, καθομιλουμένης γλώσσας, ενισχύουν την Αρχή της Προσωποποίησης. Στη διαδικασία της μάθησης, συμβάλλει η ενσωμάτωση ενός φιλικού χαρακτήρα (avatar), όπου έχει τη μορφή ενός ρακούν και το οποίο δεν είναι παρόν σε όλο το υλικό, αλλά μόνο εκεί που κρίνεται απαραίτητο. Η παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου, γίνεται τμηματικά, σε κορφή κειμένου (Κείμενο), ακολουθώντας την Αρχή της Κατάτμησης, ενώ υπάρχουν αρκετές διαδραστικές ΠΜΣ «*Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ* 80 (e-Learning)»: *Διπλωματική Εργασία*

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

δραστηριότητες που παρέχουν ανατροφοδότηση, σε κάθε ενότητα, συνάδοντας με αυτόν τον τρόπο με την Αρχή της Προσωποποίησης. Παρέχονται σαφείς οδηγίες και στοιχεία επισήμανσης, όπου σημαντικές λέξεις παρουσιάζονται με έντονη γραφή σύμφωνα με την Αρχή της Σηματοδότησης, αλλά και εισαγωγικές δραστηριότητες, με σκοπό την ενίσχυση της μελέτης του γνωστικού αντικείμενου, προσαρμόζοντας το υλικό στην Αρχή της Προπαίδευσης. Επιπλέον κάθε ενότητα είναι εμπλουτισμένη με περιεχόμενα (Προκείμενα), τα οποία καθοδηγούν τους εκπαιδευόμενους στη μελέτη τους, ενώ στο τέλος κάθε ενότητας, υπάρχει σύνοψη των όσων έμαθαν οι εκπαιδευόμενοι, με σκοπό την επανάληψη των πολύ βασικών σημείων που θα πρέπει να θυμούνται.

Όσον αφορά στην υποστήριξη του εκπαιδευόμενου στη μελέτη του, το εκπαιδευτικό υλικό, επιδιώκοντας να προσφέρει ολοκληρωμένη στήριξη, παρέχει συμβουλές σχετικά με τον τρόπο που πρέπει να μελετηθεί, προσφέροντας κατευθυντήριες οδηγίες. Υποστηρίζει τους εκπαιδευόμενους, καθ' όλη τη διάρκεια, προκειμένου να δώσουν έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία που απαιτούν προσοχή, βοηθώντας τους έτσι να στο να επικεντρωθούν στα θέματα που είναι πιο σημαντικά. Επιπλέον συμπεριλαμβάνονται επεξηγηματικά σχόλια σε όλες τις ασκήσεις αυτοαξιολόγησης, λειτουργώντας σαν πρόσθετος οδηγός, ενισχύοντας την κατανόηση του κειμένου.

Σε σχέση με την αλληλεπίδραση του εκπαιδευόμενου με την μελέτη του παιδαγωγικού υλικού, προσφέρεται συμμετοχική προσέγγιση προς τη μάθηση, με την ενσωμάτωση ενός padlet, στο οποίο οι συμμετέχοντες μπορούν να εκφράσουν τις απόψεις τους, σε συγκεκριμένα θέματα, αλλά και να αλληλεπιδράσουν με τους υπόλοιπους εκπαιδευόμενους, καθιστώντας τους, μέλη μιας κοινωνικής ομάδας με συγκεκριμένες ανάγκες, προσδοκίες και στόχους, δίνοντας τους τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν και να ενσωματώσουν τις απόψεις τους.

Σχετικά με την αυτοαξιολόγηση των εκπαιδευομένων, παρέχεται η ευκαιρία για ανάλυση προσωπικής απόδοσης και αξιολόγηση ικανοτήτων με δραστηριότητες οι οποίες επιδιώκουν να ενισχύσουν βιωματικά το κομμάτι της μάθησης του γνωστικού περιεχομένου (Διακείμενα), δίνοντας τη δυνατότητα ελέγχου προόδου

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Οι δραστηριότητες αυτές, επιδιώκουν επίσης την ανάπτυξη αυτόνομης κριτικής σκέψης, καθώς οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να κρίνουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που λαμβάνουν, ενθαρρύνοντας τους να προβαίνουν στα δικά τους συμπεράσματα.

Τέλος παρατίθεται η βιβλιογραφία, στην οποία βασίστηκε το εκπαιδευτικό υλικό την παραγωγή του (Μετακείμενα).

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι το εν λόγω υλικό εύχρηστο για τα παιδιά δημοτικού;

Σε σχέση με την ευχρηστία του εκπαιδευτικού υλικού απάντησαν οι ειδικοί της ΕΞΑΕ, αλλά και οι εκπαιδευόμενοι. Οι ειδικοί της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης έκριναν πως τα κουμπιά που χρησιμοποιήθηκαν, ήταν όχι μόνο κατανοητά αλλά και εύκολα αναγνωρίσιμα, προσφέροντας στους εκπαιδευόμενους μία άνετη πλοήγηση στο εκπαιδευτικό υλικό. Τα εικονίδια που επιλέχθηκαν, επιλέχθηκαν με προσοχή, εξασφαλίζοντας την κατανόηση και την ευκολία στη χρήση και περιήγηση στο ΕΥ. Η δομή της πλοήγησης, σχεδιάστηκε με γνώμονα την ευκολία, επιτρέποντας στους εκπαιδευόμενους να ανακαλύψουν το περιεχόμενο του παιδαγωγικού υλικού με την απαραίτητη άνεση. Τέλος, οι υπερσύνδεσμοι που εμπεριέχονται στο υλικό, οδηγούν αποτελεσματικά στο αναμενόμενο περιεχόμενο, προσφέροντας μια ομαλή διαδικασία εξερεύνησης στους εκπαιδευόμενους. Οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι, σε ποσοστό 89,2% έκριναν πως το υλικό ήταν από αρκετά έως πάρα πολύ εύχρηστο.

3^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι το εν λόγω υλικό κατανοητό για τα παιδιά δημοτικού;

Φαίνεται πως η δομή και η γλώσσα του υλικού επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να κατανοήσουν τις παρεχόμενες πληροφορίες με απλό τρόπο. Τόσο οι ειδικοί της ΕΞΑΕ, όσο και οι εκπαιδευόμενοι βρήκαν στο μεγαλύτερο τους ποσοστό (92,2%), το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού από αρκετά έως πάρα πολύ κατανοητό. Στο εκπαιδευτικό υλικό, σύμφωνα με τους ειδικούς της ΕΞΑΕ, εφαρμόστηκαν μία ποικιλία στοιχείων για τη διασφάλιση της απλής, αλλά αποτελεσματικής μετάδοσης

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

των πληροφοριών. Η επιλογή της καθομιλουμένης γλώσσας, το απλό ύφος γραφής και η χρήση προσωπικών αντωνυμιών, βοήθησαν στη δημιουργία ενός φιλικού προς τον εκπαιδευόμενο περιβάλλοντος και έδωσε την ευκαιρία για προσωπική σύνδεση με το υλικό. Επιπλέον, η ευανάγνωστη γραφή, σε συνδυασμό με την χαμηλή πυκνότητα πληροφοριών, το κατάλληλο μέγεθος κειμένου και τις απλές χρωματικές συνθέσεις εξασφαλίζουν μια ομαλή ανάγνωση. Η παράθεση κειμένων, εμπλουτίστηκε με την παροχή εικόνων και video, με σκοπό την ενίσχυση της κατανόησης, αλλά και του ενδιαφέροντος από τους εκπαιδευόμενους. Όλα αυτά συνέβαλλαν στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου.

4^ο Ερευνητικό Ερώτημα:

Είναι εφικτή η κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών δημοτικού με τη χρήση του εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού απέναντι σε θέματα Ατόμων με Αναπηρία;

Στο τελευταίο ερευνητικό ερώτημα, απάντηση κλήθηκαν να δώσουν μόνο οι εκπαιδευόμενοι. Βάσει των αποτελεσμάτων που συλλέχθηκαν, πριν και μετά την παρακολούθηση του εκπαιδευτικού υλικού, τα περισσότερα παιδιά απάντησαν πως έμαθαν πληροφορίες που δεν γνώριζαν πριν, σχεδόν σε όλες τις ερωτήσεις. Στατιστική σημαντικότητα φάνηκε να υπάρχει σε θέματα που αφορούσαν στην κώφωση και στον αυτισμό. Συγκεκριμένα όσον αφορά στην κώφωση, οι ερωτήσεις που το υλικό φαίνεται να επηρέασε τα επίπεδα γνώσης των μαθητών, ήταν ο ορισμός της συγκεκριμένης αναπηρίας, η αναγνώριση πιθανών εξωτερικών χαρακτηριστικών που έχει ένας κωφός και οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να βοηθήσουν οι μαθητές έναν κωφό. Αντιστοίχως στις ερωτήσεις που αφορούσαν στον αυτισμό, η μελέτη του υλικού που φάνηκε να επηρεάζει τις τελικές τους απαντήσεις, ήταν η ερώτηση σχετικά με τις δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας αυτιστικός στην καθημερινή του ζωή και οι τρόποι που μπορούν οι ίδιοι να βοηθήσουν. Οι ερωτήσεις που αφορούσαν στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ανάπηροι στην καθημερινή τους ζωή και με ποιο τρόπο, άνθρωποι τυπικής ανάπτυξης μπορούν να συνδράμουν στο να κάνουν τη ζωή των αναπήρων ευκολότερη ήταν κομβικής σημασίας, καθώς μαθαίνοντας και αναγνωρίζοντας τις

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι συνάνθρωποι μας στην καθημερινότητά τους, αλλά και ο τρόπος που τους αντιμετωπίζουμε είναι η βάση από όπου ξεκινάει η κοινωνική ευαισθητοποίηση.

Τέλος, σε γενικές γραμμές, φάνηκε από την μελέτη των αποτελεσμάτων πως τα παιδιά Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού γνωρίζουν τον όρο αναπηρία και αναγνωρίζουν εξωτερικά χαρακτηριστικά, δυσκολίες τις οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν άνθρωποι με τύφλωση ή κινητική αναπηρία, αλλά και τρόπους με τους οποίους μπορούν να βοηθήσουν, ωστόσο δυσκολεύονται να κατανοήσουν την αναπηρία του αυτισμού, γεγονός αναμενόμενο, αφού οι πρώτες ανήκουν στις ορατές αναπηρίες, σε αντίθεση με τον αυτισμό που ανήκει στις αόρατες. Επιπροσθέτως οι άνθρωποι μπορούν ευκολότερα να ταυτιστούν και άρα να αναγνωρίσουν πρακτικές καθημερινές δυσκολίες, όπως πχ να μην ακούει κάποιος, όμως πολύ δύσκολα μπορούν να κατανοήσουν και να αισθανθούν πως νιώθει ένας άνθρωπος με αναπτυξιακές διαταραχές. Επιπλέον η ευκολία αυτή της ταύτισης με ορατές αναπηρίες, κάνει πιθανά και τους εκπαιδευτικούς να ασχολούνται κυρίως με αυτές.

5.3 Περιορισμοί της παρούσας εργασίας

Ένας από τους βασικούς περιορισμούς της παρούσας εργασίας, είναι ο περιορισμένος αριθμός μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα, εμποδίζοντας έτσι την αξιόπιστη εφαρμογή γενικών συμπερασμάτων στον συνολικό πληθυσμό. Ένας ακόμα βασικός περιορισμός έγκειται στο ότι το εν λόγω παιδαγωγικό υλικό, συνειδητά αφορά μόνο σε τέσσερις πολύ βασικές και γνωστές αναπηρίες, καθώς αν προστίθενταν και άλλες ενότητες θα καθιστούσαν τη μελέτη του υλικού πολύ χρονοβόρα, ωστόσο η απουσία άλλων αναπηριών, καθιστά το ίδιο το υλικό ελλιπές. Τέλος δεδομένου ότι έπρεπε να αξιοποιηθούν διδακτικές ώρες, καθώς η έρευνα πραγματοποιήθηκε εντός σχολικού πλαισίου, δεν ήταν δυνατό οι μαθητές να παρακολουθήσουν τις ενότητες τμηματικά, όπως προτείνεται από την ερευνήτρια.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

5.4 Συνεισφορά της παρούσας εργασίας

Η παρούσα εργασία είχε ως στόχο τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αποτίμηση παιδαγωγικού υλικού, με στόχο την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Δημοτικού, απέναντι σε θέματα αναπηρίας. Δεδομένου ότι η ηλικία που οι άνθρωποι καλλιεργούν την ενσυναίσθηση και διαμορφώνουν τον βασικό τους χαρακτήρα, είναι η σχολική ηλικία, η ερευνήτρια θέλησε, και εκ του αποτελέσματος κατάφερε, να δημιουργήσει ένα ακόμα εργαλείο, το οποίο να είναι αποτελεσματικό, φιλικό και εύχρηστο, ώστε να μπορεί να διαμοιραστεί σε πολλούς μαθητές, ταυτόχρονα. Οι βασικές δυνατότητες που παρέχει η Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, είναι ότι ο καθένας μπορεί να καθορίσει τον τρόπο, τον χρόνο, τη διάρκεια αλλά και το βάθος παρακολούθησης ενός υλικού. Αν και ο καλύτερος τρόπος ενίσχυσης της ενσυναίσθησης, είναι πάντα ο βιωματικός, οι άνθρωποι μαθαίνουν εξερευνώντας μόνοι τους, αρκεί να τους φέρεις σε επαφή με τις αρχικές πληροφορίες και να τους δοθεί ο χρόνος που εκείνοι επιθυμούν να διαθέσουν.

Με γνώμονα όλα τα παραπάνω, δημιουργήθηκε το εν λόγω παιδαγωγικό υλικό, το οποίο μπορεί να αξιοποιηθεί από δασκάλους, αλλά και γονείς, με σκοπό την ενίσχυση του σεβασμού απέναντι σε κάθε άνθρωπο ο οποίος είναι διαφορετικός. Μπορεί να λειτουργήσει είτε εντός της τάξης και εξατομικευμένα για κάθε παιδί με τη χρήση υπολογιστών ή tablet ως ολοκληρωμένο πρόγραμμα, ή στον ελεύθερο χρόνο των παιδιών λειτουργώντας υποστηρικτικά, μετά από βιωματικές προσεγγίσεις στην τάξη. Ωστόσο αν αξιοποιηθεί εντός σχολικού πλαισίου, προτείνεται η αφιέρωση μιας διδακτικής ώρας για κάθε ενότητα, ούτως ώστε να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να κατακτούν τις πληροφορίες τμηματικά.

5.5 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Μια ενδιαφέρουσα πρόταση θα ήταν στο μέλλον, να προστεθούν και άλλες ενότητες, με σκοπό το παιδαγωγικό υλικό να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ευαισθητοποίησης απέναντι σε θέματα αναπηρίας. Επιπλέον θα είχε σημαντική αξία να μετρηθούν ποιοτικά οι απόψεις των συμμετεχόντων, καθώς όπως προαναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, η μέθοδος συμπλήρωσης του

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ερωτηματολογίου, δεν ήταν ίσως η πιο έγκυρη αναφορικά με επίπεδα γνώσεων ή να δημιουργηθεί ένα εγκυρότερο εργαλείο μέτρησης με σκοπό την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας του παιδαγωγικού υλικού σε μεγαλύτερη κλίμακα. Τέλος το ΕΥ μπορεί να αξιοποιηθεί υποστηρικτικά, μετά από βιωματικές ασκήσεις ενταγμένες στο σχολικό πλαίσιο, με σκοπό την ευκαιρία διερεύνησης διαφορετικών πτυχών, από τους εκπαιδευόμενους, στο θέμα της αναπηρίας.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Παράρτημα Α

Φύλο

Αριθμός

ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ

1. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αναπηρία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κώφωση;

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος τύφλωση;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κινητική αναπηρία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

1. Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αυτισμός;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κωφό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

3. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν τυφλό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κινητικά ανάπηρο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

5. Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν αυτιστικό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6. Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κωφός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

7. Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας τυφλός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

8. Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κινητικά ανάπηρος στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

9. Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας αυτιστικός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

10. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κωφό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

11. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν τυφλό;

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία 87

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΝΑΙ ΟΧΙ

12. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κινητικά ανάπηρο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

13. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν αυτιστικό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Πάμε να παίξουμε!!

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Παράρτημα Β

Φύλο

Αριθμός

ΚΟΡΙΤΣΙ ΑΓΟΡΙ

1.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αναπηρία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

2.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κώφωση;

ΝΑΙ ΟΧΙ

3.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος τύφλωση;

ΝΑΙ ΟΧΙ

4.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος κινητική αναπηρία;

ΝΑΙ ΟΧΙ

5.Ξέρεις τι σημαίνει ο όρος αυτισμός;

ΝΑΙ ΟΧΙ

6.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κωφό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

7.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν τυφλό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

8.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν κινητικά ανάπηρο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

9.Ξέρεις πώς μπορείς να αναγνωρίσεις έναν αυτιστικό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

10.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κωφός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

11.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας τυφλός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

12.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας κινητικά ανάπηρος στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

13.Ξέρεις τι δυσκολίες μπορεί να αντιμετωπίζει ένας αυτιστικός στην καθημερινότητά του;

ΝΑΙ ΟΧΙ

14.Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κωφό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

15.Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν τυφλό;

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία 89

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΝΑΙ ΟΧΙ

16. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν κινητικά ανάπηρο;

ΝΑΙ ΟΧΙ

17. Ξέρεις πώς μπορείς να βοηθήσεις έναν αυτιστικό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

18. Πόσο εύχρηστο ήταν το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες;

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πάρα πολύ

19. Πόσο κατανοητό ήταν το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες;

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πάρα πολύ

20. Ένωσες ότι υπήρχε αλληλεπίδραση με το παιδαγωγικό υλικό;

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

Πάρα πολύ

21. Το παιδαγωγικό υλικό που παρακολούθησες περιέχει: (συμπλήρωσε όσα κουτάκια νομίζεις ότι ισχύουν)

Εικόνες

Βίντεο

Κείμενο

Ασκήσεις ανατροφοδότησης

Σε ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σου!

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Παράρτημα Γ

Δημογραφικά στοιχεία

(Ζητείται η συμπλήρωση δημογραφικών στοιχείων)

1. Φύλο (Κύκλωσε) Άνδρας Γυναίκα
2. Ηλικία (Κύκλωσε) 22-30 31-40 41-50 >51
3. Χρόνια Προϋπηρεσίας (Κύκλωσε) 0-4 5-10 11-20 >20

4. Είσαι εξοικειωμένος/η με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

5. Χρησιμοποιείς τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εκπαιδευτική πράξη.

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

6. Είσαι εξοικειωμένος/η με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ) με τη χρήση των ΤΠΕ.

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

7. Είσαι εξοικειωμένος/η με τη μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού το οποίο έχει σχεδιαστεί με τη μέθοδο της Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ).

1 2 3 4 5

όπου το 1 σημαίνει ΔΙΑΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ και το 5 ΣΥΜΦΩΝΩ ΑΠΟΛΥΤΑ

1^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό διέπεται από τις αρχές και τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης;

A. Επιστημονική συνοχή / Τεκμηρίωση του Ε.Υ.

A.1. Παράθεση πληροφοριών/απόψεων με την σχετική βιβλιογραφική τεκμηρίωση Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.2. Αναφορά σε διαφορετικές πηγές πληροφοριών (Βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, επιστημονικά συνέδρια κλπ).

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

A.3. Συγκριτική ανάλυση των πληροφοριών / απόψεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.4. Εμπλουτισμένο με την ερμηνεία / κριτική συζήτηση των πληροφοριών.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

A.5. Παροχή δυνατότητας στον εκπαιδευόμενο για περαιτέρω μελέτη σε διαφορετικές πηγές.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B. Συμβολή του Ε.Υ. στην απλή και κατανοητή παρουσίαση του Γνωστικού Αντικειμένου

B.1. Το ύφος γραφής του Ε.Υ. είναι φιλικό για τον αναγνώστη.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.2. Χρήση προσωπικών και κτητικών αντωνυμιών στο Ε.Υ.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.3. Χρήση κατά το δυνατόν της καθομιλούμενης γλώσσας στο Ε.Υ.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.4. Η γραφή του Ε.Υ. είναι ευανάγνωστη.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.5. Η πυκνότητα των πληροφοριών του Ε.Υ. είναι ικανοποιητική.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.6. Παρουσίαση του Ε.Υ. τμηματικά στο μέγεθος της οθόνης.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.7. Παροχή μόνο κείμενου στο Ε.Υ.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.8. Παροχή κειμένου και εικόνων στο Ε.Υ.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.9. Παροχή κειμένου, εικόνων και βίντεο στο Ε.Υ.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

B.10. Συμβολή των χρωματικών συνθέσεων του Ε.Υ. στην άνετη αλληλεπίδραση.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ. Ευχρηστία του Ε.Υ.

Γ.1. Τα κουμπιά του Ε.Υ. που χρησιμοποιήθηκαν (εμπρός, πίσω κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Γ.2. Τα εικονίδια του Ε.Υ. που χρησιμοποιήθηκαν (πρόσθετες πηγές, δραστηριότητες κλπ) είναι κατανοητά και αναγνωρίσιμα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.3. Η πλοήγηση του Ε.Υ. είναι εύκολη.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Γ.4. Οι υπερσύνδεσμοι οδηγούν στο αναμενόμενο περιεχόμενο.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ. Υποστήριξη του Ε.Υ. – Καθοδήγηση εκπαιδευόμενου στη μελέτη του

Δ.1. Παροχή συμβουλών για το πώς να μελετηθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.2. Υποστήριξη εκπαιδευόμενου προκειμένου να δώσει έμφαση σε συγκεκριμένα σημεία (Υπάρχουν πλαίσια ή έντονη γραφή (σήμανση) ώστε να τονίζονται σημαντικές έννοιες).

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Δ.3. Ύπαρξη επεξηγηματικών σχολίων τα οποία υποστηρίζουν τον σπουδαστή στη μελέτη του.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Ε. Υποστήριξη του Ε.Υ στην αλληλεπίδραση με τον εκπαιδευόμενο στη μελέτη του

Ε.1. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εκφράσει τις δικές απόψεις (κρίσεις) πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.2. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να διατυπώνει τις δικές του ερωτήσεις πάνω σε σημαντικά ζητήματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.3. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εμπλακεί συναισθηματικά με βάση τα προσωπικά του ενδιαφέροντα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.4. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ανταλλάξει απόψεις με τους άλλους εκπαιδευόμενους.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.5. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να θεωρήσει τον εαυτό του ως μέλος μιας κοινωνικής ομάδας που έχει συγκεκριμένες ανάγκες και προσδοκίες.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ε.6. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να ενσωματώσει / εμπλουτίσει τις απόψεις του σε αυτό.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

ΣΤ. Παροχή δυνατότητας Αναστοχασμού – Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευόμενο

Στ.1. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν την αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.2. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της αυτόνομης κριτικής σκέψης του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.3. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν την ανάπτυξη δίαυλων επικοινωνίας με στόχο την ανατροφοδότηση του εκπαιδευόμενου.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.4. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να συσχετίσει τα νέα δεδομένα με τη δική του πραγματικότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Στ.5. Ύπαρξη δραστηριοτήτων οι οποίες ενθαρρύνουν τον εκπαιδευόμενο να εφαρμόσει τη νέα γνώση στη δική του πραγματικότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζ. Σκοπός / Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Ζ.1. Σαφής διατύπωση του σκοπού της κάθε διδακτικής ενότητας.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Z.2. Σαφής διατύπωση των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων σε κάθε διδακτική ενότητα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.3. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο γνώσεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.4. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο δεξιοτήτων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.5. Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα παρακινούν τον εκπαιδευόμενο σε επίπεδο στάσεων.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Z.6. Έλεγχος της πρόοδό του εκπαιδευόμενου με βάση τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάθρευς Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

2^ο Ερευνητικό Ερώτημα: Το εκπαιδευτικό υλικό έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τις αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης;

Η. Δημιουργία του Ε.Υ. σύμφωνα με τις Αρχές της Πολυμεσικής Μάθησης

Η.1. Ύπαρξη συνδυασμού κείμενου και εικόνας στο Ε.Υ για την παρουσίαση του γνωστικού αντικειμένου. [\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.2. Η χρήση των εικόνων στο Ε.Υ. βοηθάει στην κατανόηση του γνωστικού αντικειμένου.

[\(Πολυμεσική Αρχή\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.3. Ύπαρξη στοιχείων αφήγησης (μονόλογος, διάλογος, περιγραφή, σχόλια κ.ά.) στο Ε.Υ.

[\(Αρχή της Τροπικότητας\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.4. Συμπερίληψη μη σχετικών πληροφοριών (λέξεις, εικόνες, ήχοι) στο Ε.Υ. με το

γνωστικό αντικείμενο. [\(Αρχή της Συνοχής\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.5. Χρήση φιλικής γλώσσας στο Ε.Υ. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.6. Χρήση δεύτερου προσώπου στο Ε.Υ. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.7. Ύπαρξη ηχητικής παρουσίασης του γνωστικού αντικειμένου στο Ε.Υ. [\(Αρχή της](#)

[Προσωποποίησης\)](#)

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕξΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.8. Το ύφος της ηχητικής παρουσίασης στο Ε.Υ. είναι φιλικό για τον εκπαιδευόμενο.

[\(Αρχή της Φωνής\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.9. Εμφάνιση φιλικού χαρακτήρα (avatar) που ενισχύει τη διαδικασία μάθησης των εκπαιδευόμενων. [\(Αρχή της Εικόνας\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.10. Η παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου γίνεται τμηματικά στο Ε.Υ. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.11. Ύπαρξη διαδραστικών δραστηριοτήτων στο Ε.Υ. που παρέχουν ανατροφοδότηση στους εκπαιδευόμενους. [\(Αρχή της Προσωποποίησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.12. Ύπαρξη μακροσκελών κειμένων στο Ε.Υ. για την παρουσίαση του γνωστικού αντικείμενου. [\(Αρχή της Κατάτμησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

H.13. Παροχή σαφή οδηγιών στους εκπαιδευόμενους για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και εργασιών. [\(Αρχή της Σηματοδότησης\)](#)

Παρατηρήσεις / Σχόλια

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Η.14. Ύπαρξη στοιχείων επισήμανσης (έντονη γραφή, υπογράμμιση, χρωματισμός κ.ά.) στο Ε.Υ. ([Αρχή της Σηματοδότησης](#))

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Η.15. Ύπαρξη εισαγωγικών δραστηριοτήτων στο Ε.Υ. που βοηθούν στη μελέτη του γνωστικού αντικειμένου. ([Αρχή της Προπαίδευσης](#))

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Θ. Γενικές Επισημάνσεις

Θ1. Καταγράψτε τα τρία πιο δυνατά στοιχεία του εκπαιδευτικού υλικού.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Θ2. Γράψτε έως τρεις αλλαγές που προτείνετε προκειμένου να βελτιωθεί το εκπαιδευτικό υλικό.

Παρατηρήσεις / Σχόλια

--

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Βιβλιογραφία

Ξένη βιβλιογραφία

Bratitsis T., Ziannas P., From early childhood to special education: Interactive digital storytelling as a coaching approach for fostering social empathy. 6th International Conference on Software Development and Technologies for Enhancing Accessibility and Fighting Infoexclusion (DSAI 2015), *Procedia Computer Science* 67 (2015) 231 – 240

Beckmann, E. A., & Mahanty, S. (2016). The evolution and evaluation of an online role play through design-based research. *Australasian Journal of Educational Technology*, 32(5). <https://doi.org/10.14742/ajet.1957>

Conole, G., Fill, K. (2005). A learning design toolkit to create pedagogically effective learning activities. *Journal of Interactive Media in Education*. 8. 10.5334/2005-8.

Eisenberg, N., Fabes, R. A., Murphy, B., Karbon, M., Smith, M., & Maszk, P. (1996). The relations of children's dispositional empathy-related responding to their emotionality, regulation, and social functioning. *Developmental Psychology*, 32, 195-209.

Emde, R., Johnson, W. F., & Easterbrooks, M. A. (1987). The Do's and Don'ts of early moral development: Psychoanalytic tradition and current research. In J. Kagan & S. Lamb (Eds.), *The emergence of morality in young children* (pp. 245-276). Chicago: University of Chicago Press.

Fowler, Chris & Mayes, John. (1999). Learning relationships from theory to design. *Research in Learning Technology*. 7. 10.3402/rlt.v7i3.11554.

Hadjerrouit, Said. (2008). Applying a System Development Approach to Translate Educational Requirements into E-Learning. *Interdisciplinary Journal of e-Skills and Lifelong Learning*. 3. 10.28945/389.

Hoffman, M. L. (1987). The contribution of empathy to justice and moral judgment. In N. Eisenberg & J. Strayer (Eds.), *Empathy and its development* (pp. 47–80). New York: Cambridge University Press

Hoffman, M. L. (1991). Empathy, social cognition and moral action: In W. M. Kurtines & J. L. Gewirtz (Eds.), *Handbook of moral behaviour and development*, Vol. 1: Theory (pp. 275- 301). Hillsdale, NJ: Erlbaum

Hollinshead, Laura & Pope, Melanie & Biographies, Short. (2023). Laurillard's six types of learning in the contemporary HEI landscape: An institutional analysis of student digital learning experiences.

Holmberg, B. (1977). *Distance Education: A survey and Bibliography*. London: Kogan Page (retrieved in <https://openlibrary.org/>)

Ison N., McIntyre S., Rothery S., Smithers-Sheedy H., Goldsmith S., Parsonage S., & FOY L., (2010) 'Just like you': A disability awareness programme for children that enhanced

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

knowledge, attitudes and acceptance: Pilot study findings, *Developmental Neurorehabilitation*, October 2010; 13(5): 360-368

Keegan, D. (1980). On the Nature of Distance Education. *Zentrales Institut für Fernstudienforschung*, 33, 1-40. Retrieved [ERIC - ED311890 - On the Nature of Distance Education. ZIFF Papiere 33., 1980-Nov](#)

Laurillard, D., Kennedy, E., Charlton, P., Wild, J. and Dimakopoulos, D. (2018), Using technology to develop teachers as designers of TEL: Evaluating the learning designer. *Br J Educ Technol*, 49: 1044-1058. <https://doi.org/10.1111/bjet.12697>

Lee T, Rodda M. (1994) Modification of attitudes toward people with disabilities. *Canadian Journal of Rehabilitation*.

Stone DL, Colella A. A model of factors affecting the treatment of disabled individuals in organisations. *Academy of Management Review* 1996; 21:352–401.

Mayer, Richard & Moreno, Roxana. (2005). *A Cognitive Theory of Multimedia Learning: Implications for Design Principles*. 91.

Mayes, J., & Fowler, C. (1999). Learning technology and usability: a framework for understanding courseware. *Interacting with Computers*, 11 (5), 485-497. doi:10.1016/s0953-5438(98)00065-4 J.T Mayes, C.J Fowler, Learning technology and usability: a framework for understanding courseware, *Interacting with Computers*, Volume 11, Issue 5, May 1999, Pages 485–497, [https://doi.org/10.1016/S0953-5438\(98\)00065-4](https://doi.org/10.1016/S0953-5438(98)00065-4)

Moore, M. (1973). Toward a theory of independent learning and teaching. *Journal of Higher Education*, 44, pp. 661-679.

Nicole Ison, Sarah McIntyre, Sophie Rothery, Hayley Smithers-Sheedy, Shona Goldsmith, Samantha Parsonage & Liz Foy (2010) 'Just like you': A disability awareness programme for children that enhanced knowledge, attitudes and acceptance: Pilot study findings, *Developmental Neurorehabilitation*, 13:5, 360368, DOI: [10.3109/17518423.2010.496764](https://doi.org/10.3109/17518423.2010.496764)

Pam Moule (2007) Challenging the five-stage model for e-learning: a new approach, *ALT-J*, 15:1, 37-50, DOI: [10.1080/09687760601129588](https://doi.org/10.1080/09687760601129588)

Salmon, G. (2003) *E-moderating* (2nd edn) (London, Routledge Falmer)

Salmon G., Ming Nie & Palitha Edirisingha (2010) Developing a five-stage model of learning in Second Life , *Educational Research*, 52:2, 169-182, DOI: [10.1080/00131881.2010.482744](https://doi.org/10.1080/00131881.2010.482744)

Saykılı, A. (2018). Distance education: Definitions, generations, key concepts and future directions. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 5(1), 2-17.

Selman, R. L. (2003). *Promotion of Social Awareness: Powerful Lessons for the Partnership of Developmental Theory and Classroom practice*. Russell Sage Foundation. <http://www.jstor.org/stable/10.7758/9781610444897>

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ 102 (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

103
Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Sally Lindsay & Ashley Edwards (2013) A systematic review of disability awareness interventions for children and youth, *Disability and Rehabilitation*, 35:8, 623-646, DOI: [10.3109/09638288.2012.702850](https://doi.org/10.3109/09638288.2012.702850)

Tselios, N., & Avouris, N. (2006). Usability Evaluation of Educational Systems: A survey of techniques according to different learning perspectives. In *chapter 5 in S. Retalis (Ed), Advanced Internet Technologies in Learning*. Kastaniotis Publ.

Tselios, N., Katsanos, C., Kahrimanis, G., & Avouris, N. (2007). Design and evaluation of Web-based learning environments using Information Foraging models. In *In C. Pahl (ed.), Architecture Solutions for E-Learning Systems*. Idea Group Publishers.

Zane Berge (2013) e-Moderating: the key to teaching and learning online, *Distance Education*, 34:3, 391-395, DOI: [10.1080/01587919.2013.835769](https://doi.org/10.1080/01587919.2013.835769)

Zahn-Waxler, C., Radke-Yarrow, M., Wagner, E. & Chapman, M. (1992). Development of concern for others. *Developmental Psychology*, 28, 126-136.

Ελληνική βιβλιογραφία

ΠΜΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με τη χρήση των ΤΠΕ 103 (e-Learning)»: Διπλωματική Εργασία

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Αναστασιάδης, Π. (2017), «ΟΔΥΣΣΕΑΣ 2000-2015»: Σχολική Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση των ΤΠΕ στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Μια αποτίμηση της ερευνητικής συνεισφοράς Ανοικτή Εκπαίδευση: το περιοδικό για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση και την Εκπαιδευτική Τεχνολογία, Τόμ. 13, Αρ. 1 (2017)

Επίσημη έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας γύρω από θέματα της αναπηρίας, 2011.

Ηνωμένα Έθνη, 2007, Σύμβαση για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, Άρθρο 1.

Καραγιάννη Δ., Αναστασιάδης Π., (2009), Συμπληρωματική εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Δημοτικό Σχολείο: Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Πιλοτικού Έντυπου Εκπαιδευτικού Υλικού με την μέθοδο της εξαε με θέμα: «Βιώσιμη Ανάπτυξη και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», Open and Distance Education for Global Collaboration & Educational Development Τομ.5, Αριθ. 1Α

Κεραμιδά Κ., Ψιλλέλης Δ. (2005) Πρόγραμμα elearning – Συνεργασίες των σχολείων στην Ευρώπη–Πρόγραμμα etwinning, ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, 3^ο Συνέδριο Σύρου ekraideftiko iliko 5

Κωνσταντίνου, Χ. (1997). Σχολική Πραγματικότητα και Κοινωνικοποίηση του Μαθητή. Αθήνα: Gutenberg

Λιοναράκης Α., 2006, Η θεωρία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η πολυπλοκότητα της πολυμορφικής της διάστασης

Παπαγεωργίου, Γ. (2014). Ποσοτική έρευνα. Ανακτήθηκε από: http://sociology.soc.uoc.gr/pegasoc/wp-content/uploads/2014/10/Microsoft-Word-Parageorgiou_DEIGMATOLHPTIKH1.pdf.

ΥΠΕΠΘ – Π.Ι. Βλέπω το σημερινό κόσμο. “Πολυθεματικό” βιβλίο Δημοτικού σχολείου για την ευέλικτη ζώνη, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2001

Τσιπλητάρης Α., Μπαμπάλης Κ., Δέκα παραδείγματα Μεθοδολογίας Επιστημονικής Έρευνας (2011), Εκδόσεις ΔΙΑΔΡΑΣΗ

Παρασκευόπουλος Ι., Εξελικτική ψυχολογία, Η ψυχική ζωή από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση, τόμος 3, 1985. Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Παρασκευόπουλος Ν.Ι., Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας (1993), Εκδόσεις ΑΘΗΝΑ

Παπανδρέου, Χ. (2017). Μετασχηματισμός κειμένου και παραγωγή επικαιροποιημένου εκπαιδευτικού υλικού για εξΑΕ μέσα από διαδικασίες συνεργασίας, αλληλεπίδρασης & συνδημιουργίας. Μελέτη περίπτωσης ομάδας φοιτητών της ΘΕ ΕΠΑ65 του ΑΠ ΚΥ.(Ακαδ. Έτος 2016-2017). Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, 9(6B), 73-81.

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Ρήγα Α., Ιωαννίδη, Περικλιδάκης Γ., Β. ,2022,Σχολική εξ αποστάσεως εκπαίδευση: θεωρητική διερεύνηση του ρόλου της και της απήχησης της στους/στις μαθητές/τριες. Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, Τόμ. 11, Αρ. 9B
doi: 10.12681/icodl.3295

Χαλικιάς, Μ., & Λάλου, Π. (2015). *Τα είδη έρευνας* [Κεφάλαιο]. Στο Χαλικιάς, Μ., Λάλου, Π., & Μανωλέσου, Α. 2015. *Μεθοδολογία έρευνας και εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS* [Εργαστηριακός Οδηγός]. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις. <https://hdl.handle.net/11419/5076>

Χαρούμενου (Zoi Charoumenou) Ζ., & Σούλης (Spyridon-Georgios Soulis) Σ.-Γ. (2014). ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 13, 543–551.
<https://doi.org/10.12681/icw.18006>

Gottman J., (2000). Η συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών: πώς να μεγαλώσουμε παιδιά με συναισθηματική νοημοσύνη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Holmberg, B. (2002). Εκπαίδευση εξ αποστάσεως: Θεωρία και πράξη, Εκδόσεις ΕΛΛΗΝ

Keegan, D. (2001), Οι βασικές αρχές της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ζευγαδάκη Ευαγγελία «Σχολική εξ αποστάσεως Εκπαίδευση: Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση πολυμεσικού εκπαιδευτικού υλικού με τη μέθοδο της ΕΞΑΕ, για την κοινωνική ευαισθητοποίηση παιδιών Ε' και ΣΤ' Δημοτικού, απέναντι στα άτομα με αναπηρία.»

Υπερ-σύνδεσμοι

https://opencourses.auth.gr/modules/document/file.php/OCRS172/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/%CE%95%CE%9D%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%91_05.pdf

Laurillard, D. (2002). Rethinking University Teaching: A Conversational Framework for the Effective Use of Learning Technologies (2nd ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315012940> (biblio)

Diana Laurillard introduces the six learning types. An introduction to the six learning types based on the Conversational Framework. With Diana Laurillard, video production by Eileen Kennedy https://www.youtube.com/watch?v=wnERkQBqSGM&ab_channel=EileenKennedy

Salmon Designing courses Q 5 step e-moderating model (Gilly Salmon 2001) by Dr Simon Paul Atkinson https://www.youtube.com/watch?v=8J7Pe1I5oK4&ab_channel=DrSimonPaulAtkinson-sijen